DORPS PLANNEN

WOON- EN LEEFBAARHEIDS-AGENDA'S MET DE DORPEN

In opdracht van
Gemeente Tytsjerksteradiel

WONEN EN ACCOMMODATIES

Koöperatieve
Architekten
Werkplaats

Hilda Hoekstra
Thomas van Zeewijk Vink
Veerle Brokke
Lieke Mijnheer

GRONINGEN | ROTTERDAM | EINDHOVEN

INLEIDING 4

DE GROTE LIJN 8

AGENDA PER DORP 18

I INLEIDING

AANLEIDING
PROCES
DOELSTELLING

INLEIDING AFSPRAKEN TUSSEN GEMEENTE EN DORP

Maatwerk voor accommodaties en woningbouw

De gemeente Tytsjerksteradiel maakt een woon- en leefbaarheidsagenda voor alle kernen in de gemeente. Dat is een uitvloeisel van het gemeentelijke woningbouwprogramma en de visie op maatschappelijk vastgoed. Het college wil een vervolg geven aan het gesprek dat al met de dorpen in Tytsjerksteradiel is gevoerd over het wonen en plannen die spelen op het gebied van maatschappelijk vastgoed. We brengen de ontwikkelkracht die in ieder dorp aanwezig is in beeld op beide thema's.

Afbakening: wonen en ontmoeting als basis

Dit rapport is een uitvoeringsagenda van het wonen en het maatschappelijk vastgoed in de dorpen, met name de ontmoetingsplekken. In sommige dorpen zijn ook andere thema's besproken (de haven, kerktoren, een speeltuin of de verkeerssituatie). Waar die besproken zijn benoemen we dat, maar dit rapport bevat daarover verder geen uitwerkingsplan.

Doel: actie op woningbouw en accommodaties

Dit dorpsplan biedt perspectief voor woningbouw en ontwikkelingen over accommodaties. Het bevat *geen* dingen waar raad of college een nieuw besluit over moeten nemen. Dit is een uitvoeringsagenda; kaders en het woningbouwprogramma kunnen altijd veranderen maar we gaan in deze agenda uit van de bestaande kaders.

We brengen ontwikkelrichtingen in beeld, plus een volgorde op hoofdlijnen zodat dorpen weten waar ze aan toe zijn en we onze ambtelijke inzet kunnen richten. Het plan bevat:

- Een beeld van de vraag en de nu bekende mogelijkheden/plannen voor woningbouw;
- Een inventarisatie van het maatschappelijk vastgoed, plus de behoeftes die dorpsbelangen signaleren op dit gebied;
- De rol die de gemeente kan spelen in het verwezenlijken van de lokaal aanwezige wensen;
- Eventuele slimme combinaties van ontwikkelingen op het gebied van accommodaties én woningbouw;

Afspraken over de samenwerking tussen gemeente en in het dorp aanwezige initiatieven

Deze woon- en leefbaarheidsagenda leunt op de volgende bouwstenen:

- Een woningmarktonderzoek die elk jaar wordt herzien. De uitkomsten worden verwerkt in een woningmarktmonitor;
- Een inventarisatie van het maatschappelijk vastgoed in de daarvoor gemaakte atlas;
- Een avond in het dorp met vertegenwoordigers van de vereniging van dorpsbelangen;
- Interne bespreking met de gemeente hierover;

Het hoofdstuk met de grote lijn van de woon- en leefbaarheidsagenda volgt hierna. Vervolgens beschrijven we de stappen die we gaan zetten per dorp én de samenwerkingsafspraken die we met het dorp maken over woningbouw en maatschappelijke accommodaties.

INLEIDING AANPAK

Proces: langs 16 dorpen als aanvulling op cijfers

We hebben al verschillende onderzoeken en monitors op het gebied van wonen en accommodaties. Prognoses, bezettingsgraden, de staat van gebouwen, het is allemaal behoorlijk goed in beeld – vaak ook op kernniveau. Er zijn veel woonkernen in Tytsjerksteradiel, verschillend in grootte, cultuur, vraagstukken en plannen. Wat daar speelt is maar voor een klein deel uit cijfers af te lezen.

Omdat overal iets speelt, en we graag willen ophalen wat dan, hebben we een grote dorpenronde gemaakt. In de periode november ’22 tot maart ‘23 hebben we de 16 grootste dorpen in Tytsjerksteradiel bezocht. Er zijn meer kernen, maar daar speelt niks op het gebied van accommodaties en/of wonen. We houden er wel rekening mee dat ook voor bewoners van die kleinste buurtschappen, ontwikkelingen in de bezochte dorpen van grote invloed zijn.

In gesprek met dorpsbelangen

Om een beeld te krijgen van de lokale initiatieven die spelen en wat de behoefte is in het dorp, hebben we in ieder dorp een avond gesproken met bestuursleden van de vereniging van dorpsbelangen. Daarbij lag steeds een kaart van het dorp op tafel en zijn vier onderwerpen behandeld: de mienskip (sociale samenhang en cultuur), accommodaties, woonbehoefte en mogelijke –locaties en tot slot de gewenste toekomstige ontwikkelingen.

We gebruiken deze gesprekken om de lokale energie, behoefte en ideeën te verzamelen. Dorpsbelangen staat midden in het dorp en weet wat er speelt, ook is ze vaak op de hoogte van dilemma’s die in het dorp spelen en mogelijk tegenstrijdige belangen. In sommige dorpen waren ook andere partijen aanwezig, zoals initiatiefnemers van woningbouwprojecten, besturen van dorpshuizen of van andere verenigingen.

Hoe gaan we hiermee om?

Deze gesprekken hebben inzicht gegeven in welke processen er nodig zijn om woningbouwprogramma’s tot uitvoering te brengen en keuzes te maken over maatschappelijke accommodaties, natuurlijk rekening houdend met bestaande beleidskaders.

Daarbij weten we dat er méér speelt in een dorp dan wat dorpsbelangen presenteert, en dat hun wensen en ideeën niet per se die van het hele dorp zijn. Het blijft steeds zo dat initiatiefnemers direct met de gemeente contact moeten opnemen en dat we alle projecten beoordelen op hun haalbaarheid en wenselijkheid.

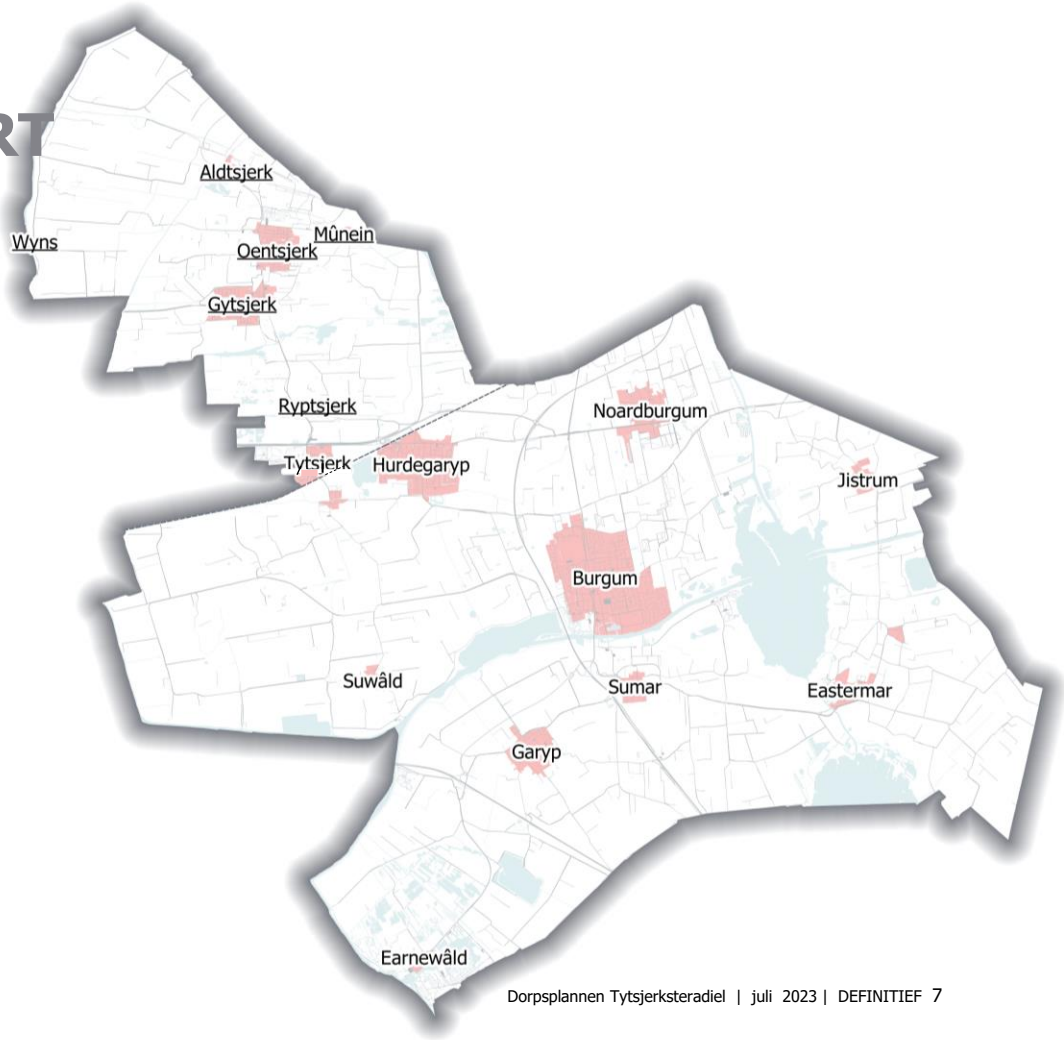
Zeker in het vervolg van projecten worden meer partijen betrokken. Wie dat moeten zijn, hebben we per (potentieel) initiatief in beeld gebracht.

INLEIDING OP DE KAART

De 16 bezochte dorpen zijn op de kaart hiernaast weergegeven. Sommige dorpen liggen meer verbonden, andere meer afgelegen, maar voor voorzieningen kijken bewoners uiteraard ook over gemeentegrenzen heen. De verbinding met andere kernen is in vrijwel ieder gesprek aan de orde geweest, en van invloed op de leefbaarheid en behoefte aan accommodaties in het eigen dorp.

Overkoepelende discussies Trynwâlden

Binnen de Trynwâlden speelt een aantal overkoepelende thema's, met de discussie over de toekomst van de scholen als belangrijkste. Ook woningbouw en clustering van voorzieningen worden vaak 'Trynwâldenbreed' opgepakt. Daar gaan we nog verder over in gesprek met afvaardigingen van die dorpen. De onderstreepte kernen vallen onder de Trynwâlden: Wyns, Aldtsjerk, Mûnein, Oentsjerk, Gytsjerk en Ryptsjerk.

II DE GROTE LIJN

WAT KOMEN WE VAAK TEGEN?

DE GROTE LIJN SCHOLENDISCUSSIE

Scholendiscussie van grote invloed op ontwikkelingen wonen én accommodaties

In veel dorpen die we hebben gesproken, speelt de toekomst van de school in het dorp – en daarmee die van het schoolgebouw. Soms staan scholen al leeg, in andere dorpen moet er op korte termijn een afweging gemaakt worden door schoolbesturen, gemeente en het dorp over de toekomst van het onderwijs in het dorp.

Dit speelt in enkele dorpen, maar vooral in die in de Trynwâlden. Hier vindt een onderzoek plaats naar de toekomst van de scholen, dit moet duidelijkheid opleveren over de koers. Dan wordt ook duidelijk welke schoolgebouwen in stand blijven danwel worden afgestoten.

Niet alleen in de Trynwâlden

In Garyp staat nieuwbouw gepland van de school, waarbij afstemming met een mogelijk nieuw MFC van belang is.

In Noardburgum is een samenwerkingsschool, de vraag is wat de definitieve locatie wordt – clustering met het relatief nieuwe MFC wordt overwogen. In Jistrum ligt een vergevorderd plan om een nieuw MFA te combineren met nieuwbouw van de school. En in Eastermar loopt in 2027 het huurcontract van de gemeente met de eigenaar van het schoolgebouw De Kjellingen af, daarover moeten we als gemeente tijdig in gesprek met het schoolbestuur.

Soms moeten we nu afwachten

De uitkomsten van de scholendiscussie, en de snelheid daarvan, beïnvloeden de ontwikkeling van wonen en maatschappelijke accommodaties in meerdere dorpen. Juist de schoolgebouwen zijn namelijk, als zij vrijkomen, aantrekkelijk als woonlocatie. Ook beïnvloedt de toekomst van een schoolgebouw soms de ontwikkeling van andere accommodaties, zoals clustering of nieuwbouw.

Dat betekent dat we in sommige dorpen moeten wachten met beslissingen nemen, of dat we nog niet kunnen zeggen welke ontwikkelrichting we hier kiezen. We zijn wel inhoudelijk betrokken bij discussies over de scholen, zodat we snel kunnen handelen als er meer duidelijkheid is.

DE GROTE LIJN WONEN

Bekende behoeften naar betaalbaar, starters met binding, lokale initiatieven

In vrijwel alle dorpen horen we dezelfde wensen op het gebied van wonen: er wordt aandacht gevraagd voor betaalbaarheid van nieuwbouw, mogelijkheden voor starters uit het dorp en het bieden van ruimte aan lokale initiatieven.

In meerdere dorpen zijn er wensen of meer concrete initiatieven voor het zelf ontwikkelen van woningen. Soms een groep jongeren die hun eigen woonvorm willen hebben, soms juist voor ouderen. Vaak loopt dat soort initiatieven nu spaak door gebrek aan grond, te weinig kennis en/of begeleiding vanuit de gemeente en een exploitatie die niet rond te krijgen is. Er is vanuit de gemeente een keuze nodig over hoe we met dergelijke initiatieven omgaan. Ze hebben vaak meer ambtelijke begeleiding nodig, geven we die? Waaraan geven we prioriteit, wetende dat we niet alles kunnen doen en keuzes moeten maken.

Grofweg twee opties voor ouderenwoningen

Voor ouderen zien we grofweg twee wensen: doorstroming in het dorp zelf mogelijk maken (met echte seniorenwoningen – vooral in de grotere kernen) of mensen zo lang mogelijk in hun eigen huis laten wonen met steun van hun netwerk. In veel dorpen is de Mienskip sterk genoeg om het gebrek aan zorgvoorzieningen deels op te vangen, maar er zijn grenzen.

Sociale huur: samenwerking met corporatie

Sociale huur is een complex thema. In sommige dorpen is kritiek op de staat van onderhoud van de woningen van de woningcorporatie – al worden die ook op veel plaatsen al wel verduurzaamd en opgeknapt. Ook ervaren inwoners van het dorp dat zij als dorpsbewoner geen voorrang hebben op woningzoekenden van buiten het dorp. Dat is in principe ook zo: iedereen mag zich inschrijven op woningen in ieder dorp.

Afspraken met WoonFriesland

Als gemeente hebben we via prestatieafspraken met WoonFriesland invloed op het bouwen van sociale huurwoningen in verschillende kernen. We constateren vanuit de dorpenronde dat dorpen meer invloed van de gemeente verwachten én graag willen dat de gemeente zich actief inzet om bijvoorbeeld het verduurzamen van woningen door WoonFriesland te versnellen, het onderhoud te verbeteren of starters uit het dorp meer mogelijkheden te bieden. Groei is op meerdere plekken mogelijk en ook WoonFriesland ziet het belang van vernieuwing op alle plekken, ook in kleinere dorpen. Een veelgehoorde wens en verwachting vanuit de dorpen is ook dat WoonFriesland niet alleen met haar eigen huurders communiceert over renovatie, verduurzaming of sloop-nieuwbouw van woningen, maar dit ook op een concreter niveau bespreekt en laat zien aan de gemeente en de dorpen. We brengen dit in bij bestuurlijke overleggen met WoonFriesland.

STUREN OP WONINGBOUW KADER

Sturen op prijs en doelgroep bij nieuwbouw

De gemeente bepaalt zelf met welke woningbouw-plannen ze akkoord gaat. Bij nieuwe projecten proberen we te sturen op segmenten en doelgroepen.

- De doelgroepenverordening die in de maak is kan ons daarbij helpen. In een bestemmingsplan kan zo vastgelegd worden welke segment woningen aan bepaalde inkomensgroepen moeten worden toegewezen
- We kunnen ook zelf locaties ontwikkelen (zeker als we de grond al in bezit hebben). Dat vraagt meer ambtelijke inzet maar geeft ook meer controle
- We geven ontwikkelaars duidelijke instructies mee over de segmenten die we graag ontwikkeld zien op een locatie (een 'bouwenvelop'), zeker bij grotere projecten.
- Proceskosten die we maken bij projecten, maken we onderdeel van de exploitatie van een ontwikkelaar (het 'kostenverhaal').

Geen maximale aantallen, wel prioriteren

Gemeente en provincie werkten lang met een maximaal aantal woningen dat per kern toegevoegd mag worden. Inmiddels is dat beleid verruimd. De essentie is: in plaats van naar een kwantitatieve vraag, kijken we naar een kwalitatieve behoefte. Draagt een project veel bij aan de huidige voorraad? Is er een bewezen (lokale) behoefte? Dan staan we daar positief tegenover. Dat geldt voor koop- én huurwoningen.

Het belangrijkste nu is een prioritering aan te brengen in de initiatieven en projecten die er al zijn. Daarbij hanteren we de criteria in het afwegingskader ANNO-gemeenten. We focussen ons op de projecten die het meest kansrijk zijn, qua type en segment het meest voorzien in een behoefte en ruimtelijk gezien het meest wenselijk zijn – waarbij inbreiding voor uitbreiding gaat.

Nieuwbouw voor mensen met lokale binding?

In veel dorpen speelt de vraag of nieuwbouw speciaal voor lokale inwoners/starters kan zijn. Dat kunnen wij niet afdwingen, mensen hebben immers vrij recht van vestiging – al komt hier wel meer instrumentarium voor beschikbaar. Ook is een lokale bouwer misschien bereid woningen eerst in het dorp aan te bieden, die mag zelf bepalen aan wie die woningen verkoopt.

Woningcorporatie Elkien heeft begin dit jaar een proef gestart om mensen uit het dorp voorrang te geven bij de helft van de vrijkomende woningen in dat dorp. De voorwaarden: ingeschrevenen moeten het afgelopen jaar minsten een jaar onafgebroken in dat dorp hebben gewoond, of zes jaar gedurende de afgelopen tien jaar. Daarmee hoopt de corporatie mensen met lokale binding voor 'hun' dorp te behouden. De proef duurt twee jaar en is landelijk uniek. Volgens Elkien past het binnen alle juridische regels.

DE GROTE LIJN ACCOMMODATIES

Scholen en dorpshuizen grootste thema's
Tijdens de dorpenronde is vooral gesproken over scholen en dorpshuizen. In mindere mate zijn sportaccommodaties, havengebouwen, de bibliotheekfunctie en kerkgebouwen aan de orde gekomen. Dat hangt maar net af van het aanbod in de verschillende dorpen. Doordat in grotere kernen als Burgum en Hurdegaryp het voorzieningenaanbod goed op orde is, speelt het thema accommodaties daar iets minder dan het thema wonen.

In lijn met de visie op Maatschappelijk vastgoed zijn dorpshuizen, vanwege hun ontmoetingsfunctie, essentiële accommodaties. In meerdere dorpen is het de enige voorziening die er is, die op een laagdrempelige manier voor ontmoeting zorgt.

MFC's populair, goede samenwerking dan nodig
In meerdere dorpen leeft het idee dat clustering dé manier is om alle voorzieningen toekomstbestendig te kunnen huisvesten. Essentieel daarbij is dat een multifunctioneel centrum meer is dan een gebouw waar alle verenigingen in zitten. Het gaat om slim ruimtegebruik, goede verdeling van verenigingen over de ruimtes en over de week en zo een goede bezetting. Dat bespaart ook kosten.

Vaak wordt er naar de gemeente gekeken om dergelijke processen te begeleiden. Ze zijn vrijwel altijd ook het onderzoeken waard, waarbij we vooraf wel goed in beeld moeten hebben wat we als gemeente willen bijdragen. We betalen namelijk niet mee aan kantines van sportverenigingen, bijvoorbeeld. Helderheid over welke bijdrage er van wie wordt verwacht, en wat de gemeente kan doen (zowel in het proces als later in de exploitatie) zijn essentieel.

Clustering tussen de dorpen werkt vaak ook
Als er ergens voorzieningen verdwijnen, doet dat vaak in het begin pijn. Toch blijkt (op termijn) vaak ook dat het niet zo erg is om naar een nabijgelegen dorp te moeten voor bepaalde dingen. Dat bijvoorbeeld vrijwel alle sportvoorzieningen in de Trynwâlden nu geclusterd zijn in Oentsjerk, wordt breed geaccepteerd.

Niet alles wat nu in een dorp aanwezig is aan voorzieningen, kan of moet daar per se behouden blijven. Het is soms financiëel niet mogelijk om alle accommodaties overeind te houden. Clustering binnen dorpen lijkt vaak ideaal, maar ook clustering tussen dorpen is het onderzoeken waard.

Daarbij: vrijwillige besturen kunnen zelf vaak meer verantwoordelijkheid nemen wanneer ze zelf eigenaar zijn van een overzichtelijke locatie. Clustering vraagt om afstemming en coördinatie, waarvoor vaak steun bij de gemeente wordt gezocht.

DE GROTE LIJN ACCOMMODATIES

Dorp	Thema Dorpshuis/MFC, ontmoetingsfunctie	School	Sport	Overig
Garyp	Haalbaarheidsonderzoek MFC	Haalbaarheidsonderzoek MFC	Haalbaarheidsonderzoek MFC	
Sumar	Versterken organisatiekracht verenigingsleven		Versterken organisatiekracht verenigingsleven	
Hurdegaryp	Vanuit de gemeente is er wens/ noodzaak om It Maskelyn te verduurzamen.		Sporthal behouden: nieuwbouw of verduurzamen	
Jistrum	Bouw nieuw MFA	Bouw nieuw MFA	Bouw nieuw MFA	Eigen initiatief strand & voedselbos
Ryptsjerk	Dorpshuis eigen bezit dorp: verduurzamen	scholendiscussie Ryptsjerk en Trynwâlden		
Gytsjerk	Bibliotheek gecombineerd met ontmoetingsfunctie in stand houden in afwachting van scholendiscussie en gesprek over MFC.	scholendiscussie Trynwâlden	Gymzaal hangt samen met scholendiscussie Trynwâlden	
Munein	In stand houden oude dorpshuisgebouw totdat uitkomsten scholendiscussie bekend zijn. Nu reeds starten met behoefte- en haalbaarheidsonderzoek voor nieuwe ontmoetingsfunctie in het dorp.	scholendiscussie Trynwâlden		
Oentsjerk	In stand houden cultuuraccommodatie BOB. Na uitkomsten scholendiscussie een MFC overwegen in relatie tot Gytsjerk en Munein.	scholendiscussie Trynwâlden	Sporthal Oentsjerk hangt samen met scholendiscussie Trynwâlden	
Wyns	Dorp onderhoudt dorpshuis zelf, plannen zonnepanelen			Stichting De Oerset beheert haven
Aldtsjerk	Dorpshuis eigen bezit dorp: verduurzamen.	scholendiscussie Trynwâlden		
Eastermar	Gemeente geeft 3 jaar lang huurvergoeding ontmoetingsruimte. Dat is geen bezit van gemeente en/of dorp. Voldoende alternatieven voor ontmoetingsfunctie in dorp aanwezig.		Gymfunctionaliteit in Eastermar behouden	Havengebouw onderhouden door dorp
Tytsjerk	Nieuw MFC wordt aanbesteed: gymzaal, dorpshuis, basisschool en kinderopvang	Bouw nieuw MFA	Gymzaal herbestemmen na realisatie MFC	In gesprek met korfbal & kaatsclub
Noardburgum	Optimaliseren clustering functies	Locatiekeuze De Klimstien		
Burgum	Eigen bezit gemeente: Glinstra State. Verduurzamen.		Zwembad verduurzamen	Mogelijk locatiezoektocht bibliotheek en muziekschool
Suwâld	Eigen bezit dorp. Dorp maakt plan voor verduurzamen en/of herontwikkeling.			
Earnewâld	Doarpskeamer gerealiseerd door het dorp i.s.m. kerk.			Organisatie Haven & havengebouw

DE GROTE LIJN INTEGRALE AFWEGINGEN

Op dorpse schaal samenhang in beleid

Er zijn veel beleidskaders van invloed op ontwikkelingen van maatschappelijk vastgoed en woningbouw. Denk aan: woningbouwbeleid van gemeente en provincie, visie op maatschappelijk vastgoed & verduurzaming ervan, sport- en scholenbeleid. In dit uitvoeringsprogramma kijken we vanuit het gebied – het dorp. Daardoor worden verschillende beleidskaders met elkaar in verband gebracht, kunnen we inspelen op initiatieven en mogelijkheden van de mienskip en zetten we ontwikkelingen **in volgorde**. De prioritering wordt deels bepaald door vastliggende kaders vanuit de raad, zoals het IHP (integraal huisvestingsprogramma) onderwijs, voor een deel wordt ingespeeld op lopende initiatieven in het dorp en de logica die daaruit volgt. Voor wonen prioriteren we op basis van de meest geschikte en beschikbare locaties. De **volgorde** is de uitvoeringsverantwoordelijkheid van het college en kan gaandeweg bijgesteld worden, mede op basis van ambtelijke capaciteit.

Wie doet wat? Omschrijving rollen

Zowel bij het realiseren van nieuwe woningen als bij het ondersteunen van accommodaties is de gemeente steeds op een andere wijze betrokken. We onderscheiden vijf soorten van rollen en relaties.

1. Regie: projectleiding gemeente

Bij diverse ontwikkelingen is projectleiding vanuit de gemeente gewenst. Het gaat om het trekken, aanjagen, initiatief nemen, vaak ook omdat we verantwoordelijk zijn als eigenaar van de grond of een gebouw.

2. Faciliteren: initiatiefnemer ondersteunen

Initiatiefnemers worden door ons ondersteund en gefaciliteerd bij het uitwerken van hun initiatieven. Hier vragen we soms een vergoeding voor (dat is bijvoorbeeld verplicht bij woningbouwinitiatieven) óf we ondersteunen de mienskip bij het vinden van middelen voor planontwikkeling.

3. Mobiliseren: partijen bij elkaar brengen

Er zijn soms veel verschillende belangen (partijen) van waaruit onderwerpen bij de gemeente geagendeerd worden. De gemeente kan er dan voor kiezen om mensen en partijen bij elkaar te brengen om daarmee bij te dragen aan voortgang.

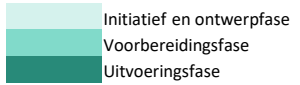
4. Kaderstellend: belangen afwegen

De gemeente is kaderstellend en verantwoordelijk voor belangenafweging. Deze rol heeft de gemeente veelal ook naast de andere rollen: ongeacht wie het voortouw neemt, stellen wij kaders en voorwaarden.

5. Mienskip: dorp neemt zelf het voortouw

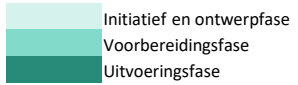
Het dorp draagt vanuit de draagkracht van de mienskip zorg voor gebouw of een (woon)ontwikkeling. De rol gemeente kan variëren door de tijd, afhankelijk van de kracht en vraag vanuit de mienskip. Het betekent niet dat de gemeente zich voor de rest afzijdig kan houden: we stellen sowieso kaders en wegen belangen af.

DE GROTE LIJN VOLGORDE ONTWIKKELINGEN

Dorp	Waar speelt het?	Thema	Wat speelt er?	Wie doet wat?	Volgorde
Garyp	Greatte Buorren 15, It Geahus	Ontmoetingsfunctie	Haalbaarheidsonderzoek MFC, besluitvorming raad	regie	
	Master Lubwei 2, de Wraldpoarte	Onderwijs	Haalbaarheidsonderzoek MFC, Aanleiding nieuwbouw school, besluitvorming raad nodig	regie	
	Master Lubwei 2	Wonen	Locatie komt mogelijk vrij	regie	
	Greatte Buorren 14, gymzaal	Sport	Haalbaarheidsonderzoek MFC, besluitvorming raad	regie	
	Greatte Buorren 14	Wonen	Locatie mogelijk vrij	regie	
	Brandsmaloane	Wonen	Initiatiefnemer heeft toezegging tot 1-1-24, hinder van boerderij	faciliteren	
	Gravinneloane	Wonen	mogelijke volgende uitleglocatie	kaderstellend	
Sumar	Knilles Wytseswei 15, dorpshuis de Kamp	Ontmoetingsfunctie	Versterken organisatiekracht verenigingsleven	faciliteren	
	Iestwei, sportvereniging Suameer	Sport	Versterken organisatiekracht verenigingsleven	faciliteren	
	Greatte Buorren, kerk	Kerk	Versterken organisatiekracht verenigingsleven	faciliteren	
	De Finne fase 1	Wonen	Uitvoering	regie	
	De Finne fase 2	Wonen	Uitvoering	regie	
	It Houtsjepaad	Wonen	Locatie dorpsbelangen		
Hurdegaryp	Easter Omwei 5, MFC It Maskelyn	Ontmoetingsfunctie	Verduurzamen It Maskelyn	regie	
	Van Helsdingenstraat 2, sporthal De Hege Fiif	Sport	Sporthal bij It Maskelyn verduurzamen	regie	
	It Súd 3	Wonen	It Súd fase 3 ontwikkelen	regie	
	It Súd 4	Wonen	It Súd fase 4 in 2023 starten met initiatieffase	regie	
	Centrumlocaties	Wonen	mogelijk vrijkomende centrumlocaties ontwikkelen	faciliteren	
	Koopmans College	Wonen	Koopmans College herontwikkelen	regie	
Jistrum	fjildwei, Hessel Loonstrastrjitte, MFA Jistrum	Ontmoetingsfunctie	Bouw nieuw MFA	faciliteren	
	Fjildwei, Hessel Loonstrastrjitte, voetbalvereniging Jistrum	Sport	Bouw nieuw MFA	faciliteren	
	Buorrefinnewei, Bernemienskip De Greide	Onderwijs	Bouw nieuw MFA	faciliteren	
	Buorrefinnewei, De Greide	Wonen	herontwikkeling scholenlocaties	regie	
	Buurtlaan 3	Wonen	herontwikkeling scholenlocaties naar wonen (nu Carex)	regie	
	Overige locaties	Wonen	Initiatief de Geasten en eigen grond Schoolstraat	kaderstellend	
		Haven		mienskip	
Ryptsjerk,	Heermawei 3, Doarpshûs De Einekoer	Ontmoetingsfunctie	Dorpshuis eigen bezit dorp: verduurzamen	faciliteren	
Trynwalden	Heermawei 5, CBS Alpha	Onderwijs	Scholendiscussie Ryptsjerk en Trynwâlden	regie	
	De Tunen	Wonen	Huidig ontwikkelgebied in uitvoering	regie	
	Binnendyk	Wonen	Initiatief landbouwpad en woningbouw, mogelijk voetbalvelden betrekken	regie	
Gytsjerk,	Simke Kloostermanstrjitte 6, dBieb	Ontmoetingsfunctie	na scholendiscussie gesprek ontmoetingsfunctie vervolgen	faciliteren	
Trynwalden	Simke Kloostermanstrjitte 44, CBS Ichtusschool	Onderwijs	Scholendiscussie Trynwâlden	regie	
	Doctor O. Postmastrjitte 6, OBS Thrimwalda	Onderwijs	Scholendiscussie Trynwâlden	regie	
	Centrumplan Locatie De Schuur	Wonen	14 duurdere koopappartementen, gemeente stelt grond beschikbaar	regie	
	Zoeklocaties	Wonen		kaderstellend	

DE GROTE LIJN VOLGORDE ONTWIKKELINGEN

Dorp	Waar speelt het?	Thema	Wat speelt er?	Wie doet wat?	Volgorde
Munein, Trynwalden	Mounewei 1, De Mounestien	Ontmoetingsfunctie	Toekomst heeft relatie scholendiscussie. Ontmoetingsfunctie onderzoeken.	mobiliseren	
	Mounewei 32, OBS- school	Onderwijs	scholendiscussie Trynwâlden	regie	
	Zoeklocaties	Wonen		regie	
Oentsjerk, Trynwalden	Wynzerdyk 3, BOB	Ontmoetingsfunctie	Na scholendiscussie MFC onderzoeken ism Gytsjerk en Munein. Relatie met BOB.	mobiliseren	
	Van Haersmasingel 6, CBS Paadwizer	Onderwijs	scholendiscussie Trynwâlden	regie	
	Heemstrasingel 45, OBS de Opstap	Onderwijs	scholendiscussie Trynwâlden		
	Rengersweg 21	Wonen	woningbouw in voormalige school	faciliteren	
	Bedrijventerrein Sanjesfjild	Wonen	woningbouw	regie	
Wyns. Trynwalden	Wyns 8, Dorpshuis De Skûle	Ontmoetingsfunctie	Dorpshuis: warmtepomp en updaten door dorp in overleg met gemeente	mienskip	
	Nabij De Winze 30	Recreatie	Haventerrein en speeltoestellen eigen initiatief toestaan op gemeentegrond	mienskip	
	Diverse zoeklocaties vanuit dorp	Wonen	Planontwikkeling wonen	mienskip	
Aldtsjerk, Trynwalden	Van Sminiaweg 68, Dorpshuis Oerein	Ontmoetingsfunctie	dorpshuis van het dorp, kerk is eigenaar: verduurzamen.	mienskip	
	Van Sminiaweg 114-b, OBS Sinnehonk	Onderwijs	scholendiscussie Trynwâlden	regie	
		Wonen	planontwikkeling wonen	regie	
		Wonen	plan Aldtsjerk Foarût (check MER, zandwinning)	mienskip	
Eastermar	De Kjellingen 15, gemeenschapshuis	Ontmoetingsfunctie	Huurvergoeding is tijdelijk. Voldoende alternatieven aanwezig.	faciliterend	
	De Kjellingen 15, De Twirre	Onderwijs	Huurcontract school voor 2027 heroverwegen	regie	
	t Hof 86, voetbalvereniging Eastermar	Sport	Gymfunctionaliteit in Eastermar behouden	regie	
	Grote Hornstweg 16	Wonen	In ontwikkeling	kaderstellend	
		Recreatie	Havengebouw onderhouden door dorp	mienskip	
Tytsjerk, Trynwalden	Noarderein 1, Doarpshûs Ynè Mande	Ontmoetingsfunctie	Nieuw MFC wordt aanbesteed: gymzaal, dorpshuis, basisschool en kinderopvang	regie	
	nabij Noearderein 1	Onderwijs	Nieuw MFC wordt aanbesteed: gymzaal, dorpshuis, basisschool en kinderopvang	regie	
	nabij Noarderein 1	Sport	Nieuw MFC wordt aanbesteed: gymzaal, dorpshuis, basisschool en kinderopvang	regie	
	Reidfjild 4, Ontmoetingsschool de Romte	Onderwijs	Gaat naar nieuw MFC	regie	
	Reidfjild 4	Wonen	Herontwikkeling leegkomende scholenlocaties	regie	
	Wylgekamp 59	Onderwijs	Leegstandsbeheer school door Carex, verkenning woonlocatie	regie	
	Wylgekamp 59	Wonen	Herontwikkeling leegkomende scholenlocaties	regie	
	Rijksstraatweg 18	Sport	Gaat naar nieuw MFC, herbestemmen gymzaal	mobiliseren	
	Rijksstraatweg 20	Sport	Toekomst korfbalclubgebouw (incl. kaatsen) ivm MFC én samenhang Oentsjerk	mienskip	
	Zoeklocaties	Wonen		regie	

DE GROTE LIJN VOLGORDE ONTWIKKELINGEN

Initiatief en ontwerpfase
Voorbereidingsfase
Uitvoeringsfase

Dorp	Waar speelt het?	Thema	Wat speelt er?	Wie doet wat?	Volgorde
Noardburgum	Van Cronenburgweg 1, dorpshuis Balstien	Ontmoetingsfunctie	MFC De Balstien in relatie tot locatiezoektocht school	faciliteren	
	Van Cronenburgweg 1, Balstien	Zorg	Idem	faciliteren	
	Van Cronenburgweg 1, Balstien	Kinderopvang	Idem	faciliteren	
	Marijkepaed 2, de Klimstien	Onderwijs	Locatiekeuze school	regie	
	Marijkepaed 2	Wonen	Na locatiekeuze school mogelijk locatieonderzoek voor woonontwikkeling	regie	
	Reidekkersstrjitte 49, voetbalvereniging Noardburgum	Sport	Sporthal 't Heech	mienskip	
	It Heech	Wonen	Uitleg Noardburgum West nabij It Heech	regie	
Burgum	Schoolstraat 83, Glinstrastate	Ontmoetingsfunctie	Eigen bezit gemeente: Glinstra State. Verduurzamen.	regie	
	Lauermanstraat 16B, sportcomplex Wetterstins	Sport	Ontwikkeling zwembad	regie	
	Schoolstraat 27, bibliotheek	Onmoetingsfunctie, overig	Overleg toekomst huisvesting bibliotheek opstarten	regie	
	Schoolstraat 90, muziekschool	Ontmoetingsfunctie, overig	Overleg toekomst huisvesting muziekschool opstarten	regie	
	Voetbalvelden	Wonen	Nieuwbouw op voormalige voetbalvelden, nog geen AO	regie	
	Kloosterlaan Noord	Wonen	Nieuwbouw	regie	
	Locatie manage	Wonen	Nieuwbouw op huidige locatie manege	faciliterend	
	Elingsloane	Wonen	Contouren hoogspanningskabels van invloed op plan	kaderstellend	
Suwald	Kerkbuurt 2, dorpshuis de Suderfinne	Ontmoetingsfunctie	Eigen bezit dorp. Dorp maakt plan voor verduurzamen en/of herontwikkeling.		
	Mostermune	Wonen	woningbouw	regie	
Earnewald	Mindertsfean	Wonen	Woonontwikkeling (geurhinder, bestemmingsplanwijziging)	mienskip	
	Wiidswei 6, dorpskamer	Ontmoeting	Net gerealiseerde doarpskeamer door dorp i.s.m. protestantse gemeente	mienskip	
	Piet Miedemaweg	Haven	Beheer en organisatie haven wijzigen	faciliteren	

Wat geven we wel weer en wat niet?

Dit schema bevat niet alle accommodaties, maar alleen die waar iets speelt of naar verwachting gaat spelen. Als het onzeker is wanneer een project opgestart moet worden (afhankelijk van ontwikkelingen), is er in de volgorde geen kleur gegeven. Het startmoment is dan nog onbekend.

Niet alle woningbouwprojecten en –initiatieven staan in de tabel. Projecten die al in de uitvoeringsfase zitten (zoals in het centrum van Burgum) staan niet in het schema, ze zijn immers al opgestart. Ook kleine initiatieven (een of twee woningen) die wel op de planlijst staan, zijn hier niet opgenomen. Die hebben namelijk weinig invloed op de totale woningvoorraad. Als grondspeculatie een rol kan gaan spelen, is geen exacte locatie gegeven.

GARYP

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

GARYP LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Met ongeveer 1.900 inwoners is Garyp een kern van gemiddelde grootte in de gemeente. Het ligt ongeveer 5 kilometer ten zuidoosten van Burgum en Sumar. Eén keer in het uur verbindt de busdienst Garyp met Burgum en Nijega. Er zijn een basisschool, een dorpshuis, een gymzaal en twee kerken. En nog een voetbal-, een korfbal- en een tennisvereniging. Ook is er een supermarkt.

Garyp is een actief dorp met veel actieve verenigingen. Verenigingen hebben nu soms moeite om bestuursfuncties in te vullen. Vanuit de vereniging voor dorpsbelangen klinkt de zorg dat het actieve verenigingsleven – en daarmee de leefbaarheid – verminderen, vooral als er geen woningen worden gebouwd voor groepen die binding hebben met het dorp.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

Er is een lokaal initiatief om een nieuw multifunctioneel centrum te realiseren in het dorp. De school wil namelijk graag nieuwbouwen en ook het dorpshuis is aan vernieuwing toe. Vanuit het dorp is ook de wens om een grote gymzaal te nieuwbouwen, de huidige zaal is te laag voor bijvoorbeeld volwassenenvolleybal. De kerk wil ook graag onderdeel uitmaken van het multifunctioneel centrum.

In het huidige idee komt het MFC op de locatie van de sporthal en het dorpshuis, wat vlak bij de sportverenigingen ligt. Al deze partijen moeten betrokken worden in het proces richting een nieuw MFC – waarbij de vraag is wie er allemaal meedoen en hoe er slim omgegaan kan worden met de beschikbare ruimtes op verschillende tijden. Het dorp kan en wil dit project echter niet zelfstandig organiseren, er ligt een vraag aan de gemeente om het project te begeleiden.

Wat speelt er? Wonen

De koppeling tussen accommodaties en wonen is duidelijk in dit dorp: bij vrijkomende voorzieningen komen ook geschikte locaties vrij. Mogelijk zijn dat dus de huidige gebouwen van de school en de kerk.

Er is een woonprogramma van 23, dat voor 15 woningen al is ingevuld. Deels zijn dat losse woningen op particuliere locaties, deels is dat afronding van uitbreiding bij Sânhichte (fase 2, komen nog vier woningen). De belangrijkste locatie is uitbreiding aan de Brandsmaloane, een nog niet ingevuld plan voor zeven tot acht woningen.

De gemeentelijke koers is nu eerst afmaken wat er al in de pijplijn zijn. Eventuele nieuwe ontwikkelingen moeten óf inbreiding zijn, of anders langs de Gravinneloane. Er is vooral behoefte aan extra rijwoningen en tweekappers in het betaalbare koopsegment, en aan seniorenwoningen.

GARYP WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 Sânhichte fase 2: is al ingevuld

W2 Brandsmaloane, al aangemerkt voor woningbouw. Toezegging loopt in november 2023 af. Valt binnen hindercontour, lastige locatie. Nu geen prioriteit.

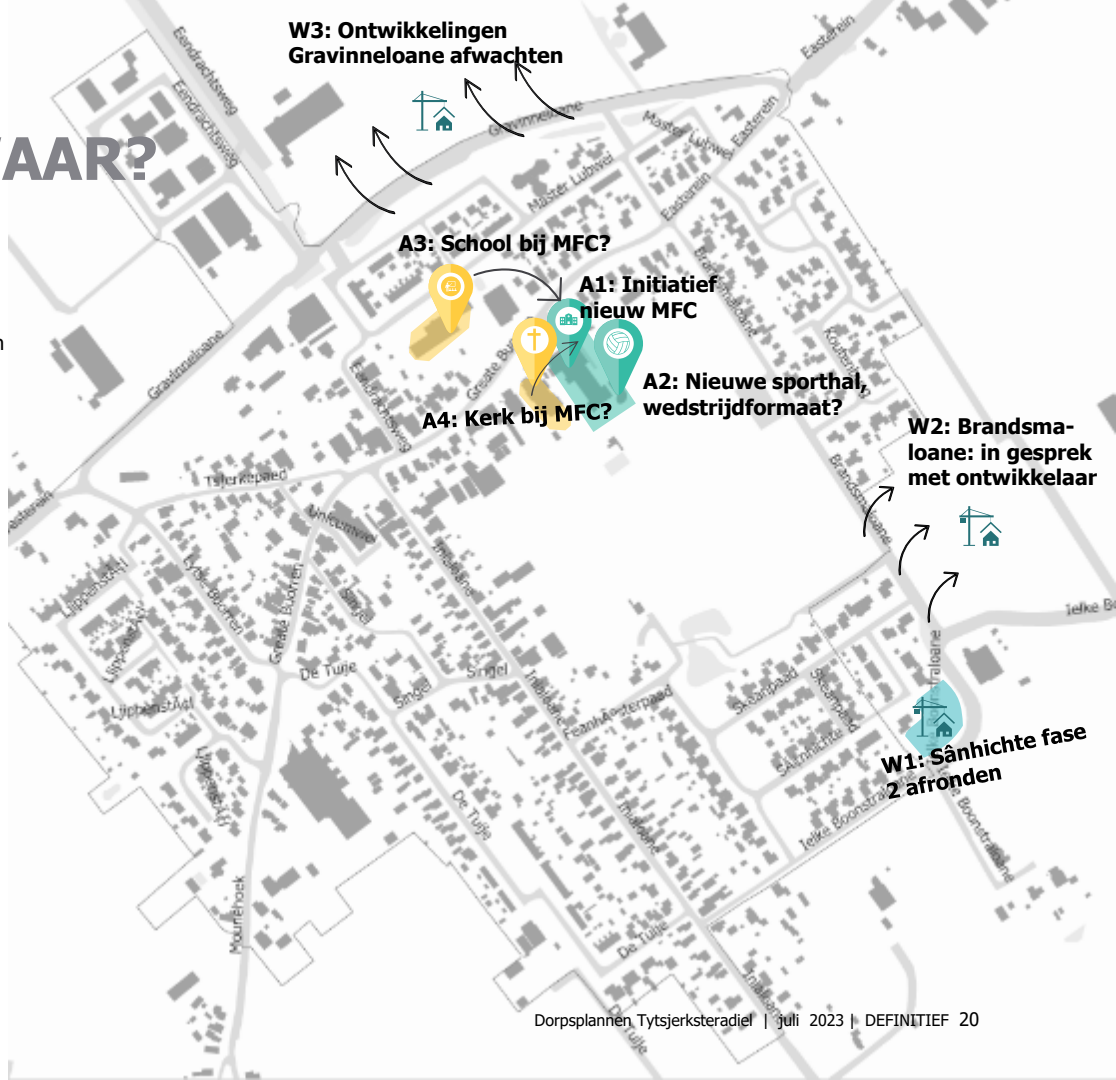
W2 locatie Gravinneloane voor uitbreiding. Vraag afwachten voordat het programma ingevuld wordt

A1 Burgerinitiatief: nieuw MFC op locatie dorpshuis. Plek voor dorpshuis, sportverenigingen school, kinderopvang en mogelijk kerk.

A2 Onderdeel van nieuw MFC is beoogde nieuwe gymzaal. Lokale wens is die te vergroten tot een wedstrijdhal.

A3 De huidige schoollocatie komt vrij bij nieuw MFC. Op termijn is hier transformatie naar woningbouw mogelijk.

A4 Onderdeel van de discussie m.b.t. MFC is of de kerken meedoen. Mochten die in het MFC komen, komen er twee locaties vrij voor woningbouw.

GARYP WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Sânhichte fase 2, is al ingevuld. Na dit project eerst focus op ontwikkeling rond nieuw MFC.

W2 Brandsmaloane: eerst afwachten of de ontwikkelaar met een plan komt voor de toezegging afloopt. Als het weer loskomt: aansturen op betaalbare woningen, meewerken aan snelle ontwikkeling. Komt waarschijnlijk pas op lange termijn in beeld gezien de uitdagingen op deze locatie.

W2 Gravinneloane: nu geen actie ondernemen. Eerst ontwikkelingen binnen het dorp afronden. Wel in beeld houden als mogelijke back-up.

A1 Locatie dorpshuis: lokaal initiatief voor ontwikkeling nieuw MFC. Actie gemeente: projectleider ingesteld om partijen te begeleiden. Dorpsbelangen, bestuur, kerk- en schoolbesturen bij elkaar brengen.

A2 Locatie sporthal: lokaal initiatief om nieuwe sporthal op wedstrijdformaat te bouwen. Het is aan de initiatiefnemers om hierbij de haalbaarheid te onderzoeken en het gesprek aan te gaan met sportverenigingen en sportbonden, evenals het zoeken naar financiële dekking. Gemeente draagt daar zelf financieel niet aan bij.

A3 Locatie school: het bestuur van de school onderzoekt mogelijkheden om bij nieuw MFC in te trekken. Omdat de gemeente samen met de schoolbesturen verantwoordelijk is voor goede schoolgebouwen, is betrokkenheid van de gemeentelijke projectleider van belang.

A4 Kerken: trekken mogelijk bij MFC in. Heeft voordelen voor draagkracht MFC. De gebouwen die nu gebruikt worden en vrijkomen, kunnen worden getransformeerd naar woningbouw. Heeft invloed op de mogelijke ontwikkeling aan de Gravinneloane.

GARYP ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: initiatief nieuw MFC

Garyp heeft al een verzorgende functie voor de omliggende woondorpen Sigerswâld en Sumarreheide, bovendien is er ook op langere termijn bevolkingsgroei mogelijk. Dit helpt om de bezetting van accommodaties op niveau te houden.

Voor Garyp is in het integraal huisvestingsplan vervangende nieuwbouw van de school opgenomen. De huidige gymzaal vereist hoge investeringen. Voor het dorpshuis is wel verduurzaming van het gebouw mogelijk.

Omdat er verschillende ontwikkelingen tegelijkertijd spelen, gaan we onderzoeken in hoeverre clustering van school, dorpshuis en gymzaal kan plaatsvinden, om het aanbod toekomstbestendiger te maken. Er ligt een koppelkans met de naastgelegen Andreaskerk, of die bij het MFC wil en kan gaan behoren moet nog onderzocht worden.

Gemeente als regisseur stelt projectleider aan

Dorpsbelangen heeft aangegeven dat zij voor het samenbrengen van alle belangen en wensen in het traject naar een nieuw MFC, externe begeleiding nodig hebben. Mogelijk kan dit via een DOM-traject aanvullend op de reeds betrokken gemeentelijke projectleider gevonden worden.

De gemeente heeft verantwoordelijkheid over de schoolgebouwen, heeft maatschappelijk en financieel belang in het dorpshuis en de sporthal en is maatschappelijke partner van de kerk. Dat betekent dat de gemeente vanuit deze rollen vertegenwoordigd moet zijn. Het initiatief kan niet alleen lokaal worden getrokken, daarvoor zijn er teveel partijen betrokken waarin de gemeente een belang heeft. Bovendien gaat het om geld: de gemeente financiert nu de scholen, dorpshuis en gymzaal en zal dat ook voor de nieuwe gebouwen (gedeeltelijk) doen.

Vanuit haar verschillende rollen brengt de gemeente bij overleggen in hoe er het beste kan worden samengewerkt en bespreekt wat ieders rol kan zijn. Daarbij maakt de gemeente duidelijk vanuit welke beleidskaders de gemeente wel of geen medewerking kan verlenen. In Garyp betekent dat dat rekening gehouden moet worden met:

1. Het sportbeleid, dat uitgaat van grote sporthallen in Burgum, Oentsjerk en Hurdegaryp
2. De visie op maatschappelijk vastgoed, die ervan uitgaat dat nieuwe ontwikkelingen moeten passen bij de vraagstukken in het dorp, en met de bestaande middelen gefinancierd kunnen blijven
3. Het onderwijsbeleid, waarin afspraken gemaakt worden met schoolbesturen over de gebouwen

Dat betekent dat de gemeentelijke projectleider met bovenstaande kaders het proces met het dorp ingaat en aan de gemeente rapporteert wanneer er keuzes gemaakt moeten worden die buiten bestaande kaders vallen.

GARYP ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Wonen: nu kleine uitbreiding, op termijn locatie school en eventueel kerk
Van het woonprogramma (voor Garyp 23) zijn al 15 in plannen, waaronder het afmaken van Sânhichte fase 2 en enkele individuele bedrijfswoningen/kavels.

Het grootste plan – waar acht woningen komen – is dat aan de Brandsmaloane. Het woningtype is hier nog niet ingevuld. Vanuit het dorp klinkt vooral de behoefte aan betaalbare woningen voor starters en voor senioren. De meest recente nieuwbouwprojecten waren steeds grote woningen, die niet financieel bereikbaar waren voor lokale zoekers.

Prioriteit in Garyp ligt nu bij het ontwikkelen van een nieuw MFC, met aansluitend woningbouw op de vrijkomende locaties. Op die locaties kan de behoefte van de komende jaren ingevuld worden.

SUMAR

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

SUMAR LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Met ongeveer 1.400 inwoners is Sumar een kern van gemiddelde grootte in de gemeente. Het ligt vlak ten zuiden van Burgum, op ongeveer drie kilometer van het centrum. Sumar is een woondorp met weinig dagelijkse voorzieningen. Het dorp leunt op voorzieningen in Burgum. Bij een bushalte aan de rand van het dorp stoppen bussen naar o.a. Dokkum en Leeuwarden. Er zijn een basisschool, een dorpshuis, een gymzaal en een kerk.

Sumar is een actief dorp maar tegelijkertijd ook vrij gesloten; er is een vaste groep vrijwilligers die zich voor allerlei activiteiten inzet. Het is verder aan de bewoners zelf om daarbij aan te sluiten – je kunt je er ook gemakkelijk aan onttrekken.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

Het dorp is actief met het "Plan dorpskern" waarbij het dorpshuis, de gymzaal en mogelijk enkele functies van de kerk worden betrokken; mogelijk resulterend in de bouw van een nieuw multifunctioneel centrum. Omdat de school net is opgeknapt en verduurzaamd ligt samenwerking met de school niet voor de hand.

Voor een dorp met 1.400 inwoners zijn de benodigde investeringen naar verduurzaming van het bestaande dorpshuis De Kamp hoog. Dit is echter wel de enige accommodatie waar ontmoeting en niet-sportgerelateerde verenigingsactiviteiten mogelijk zijn. Zeker nadat in april 2022 de kroeg permanent gesloten is. Daarom is een toekomstbestendig onderkomen voor een dorpshuis of multifunctioneel centrum belangrijk: een plek waar op laagdrempelige manier ontmoeting mogelijk wordt gemaakt. Nu bevindt dat proces zich nog in het verkennen van de behoefte door het dorp zelf.

Wat speelt er? Wonen

De krapte op de woningmarkt is toegenomen. Er is vooral behoefte aan extra koopwoningen, maar vanuit het dorp klinkt ook de vraag om meer sociale huurwoningen (met name voor lokale starters). Toevoegen van woningen is altijd maatwerk, passend bij de lokale vraag en schaal van het dorp. Hoe het aantal huishoudens zich op de langere termijn (na 2030) ontwikkelt, is nog onzeker.

Uit de monitoring blijkt: er is veel vraag en dus ruimte voor extra woningen, mits dat kwaliteit toevoegt aan het dorp. Toevoegen is altijd maatwerk. Op termijn neemt de onzekerheid toe en wordt het risico op overschotten groter. Wees daar als dorp op voorbereid, door nu al te zoeken naar slimme manieren voor woningbouw. Zo wordt voorkomen dat een dorp 'uitholt' met alleen nieuwbouw aan de randen en leegstand of lege plekken in het dorpshart.

SUMAR WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 De Finne: voor deze locatie ligt al een plan, deels is dit al in uitvoering. Dorpsbelangen ziet graag iets kleinere woningen (betaalbaar voor starters) dan nu gepland.

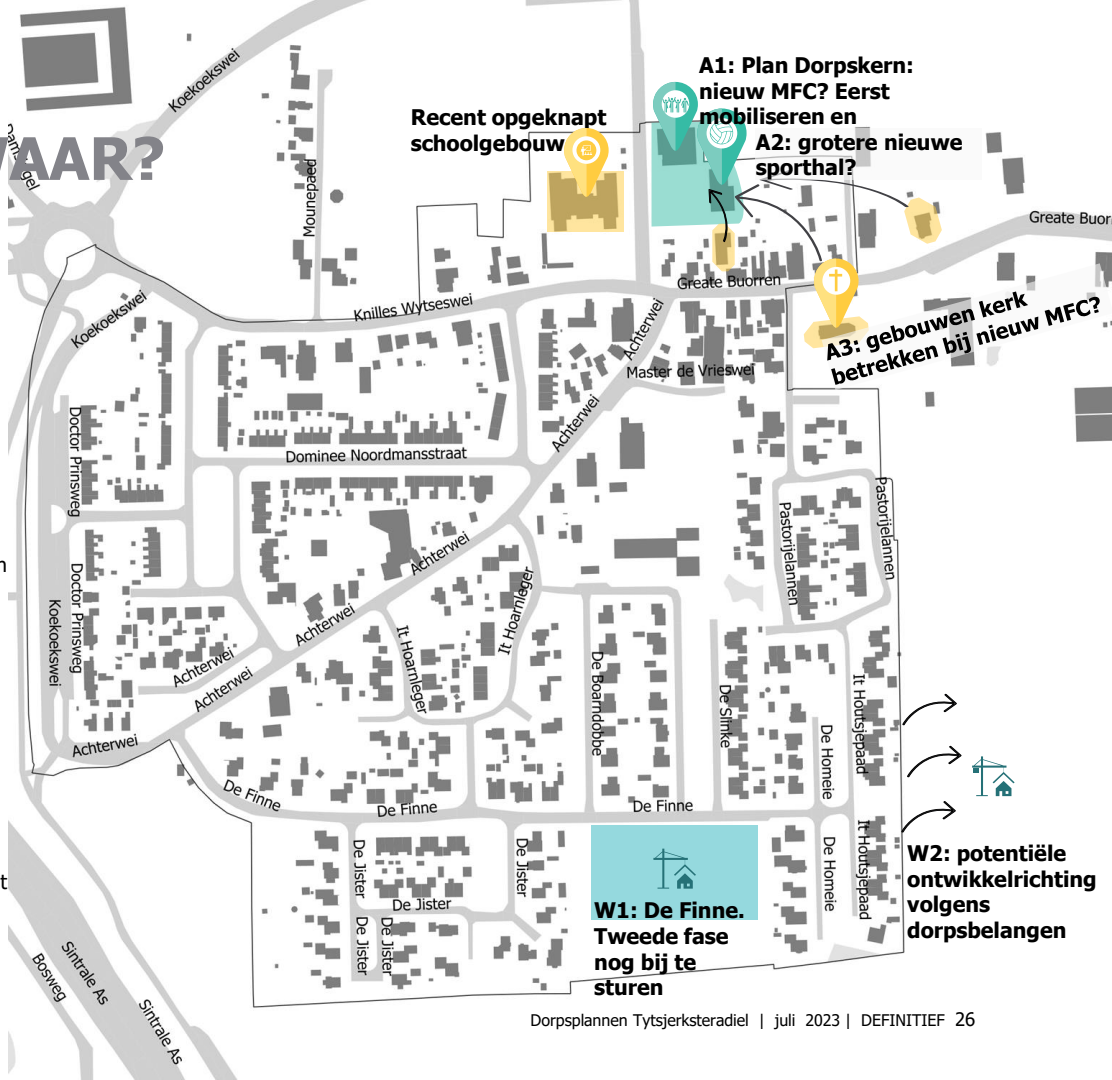
W2 It Houtsjepaad: wens van dorpsbelangen om met CPO nieuwe woningen te realiseren. Nog geen project. Wel meest logische richting voor uitbreiding.

A1 Plan dorpskern: het dorp werkt aan een initiatief voor mogelijk een nieuw MFC en daaromheen een aantrekkelijke plek in het dorp. Moet komen op de locatie van het huidige dorpshuis. Proces is nog in erg vroege fase.

A2 nieuwe gymzaal: deel van het plan is een nieuwe gymzaal te ontwikkelen, mogelijk eentje die groter is (wedstrijdformaat).

A3 kerk betrekken bij MFC: er wordt onderzocht of bij het nieuwe MFC enkele kerkfuncties kunnen worden ondergebracht (aula en consistorie). Is wegens financiële belangen en binding met gebouwen wel ingewikkeld.

Omdat de school net is opgeknapt en verduurzaamd, ligt samenwerking met de school m.b.t. gezamenlijk gebruik van een gebouw niet voor de hand.

SUMAR WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 De Finne: voor deze locatie ligt al een plan, deels is dit al in uitvoering. Dorpsbelangen ziet graag iets kleinere woningen (betaalbaar voor starters) dan nu gepland. Dit project is op gemeentelijke grond. De ruimte die nog over is, hoeft niet op korte termijn ingevuld te worden. Als we dat wel gaan doen, is betaalbaarheid van belang.

W2 It Houtsjepaad: grond is particulier eigendom, locatie is buiten bestaande contouren en vlakbij bestaande bebouwing. Voorlopig doen we hier niets. Er is ook geen concreet initiatief, het werd door dorpsbelangen genoemd. We stellen wel vast dat dit de enige richting is waarin Sumar nog kan groeien.

A1 Plan dorpskern: lokaal initiatief voor ontwikkeling nieuw MFC. Is nog in de fase van verkenning van behoefte en mogelijke activiteiten die kunnen plaatsvinden. Actie gemeente: op dit moment niks, Doarpswurk is betrokken om de gesprekken te begeleiden. Deel daarvan is dorpsbelangen, bestuur dorpshuis en kerkbestuur bij elkaar brengen en verkennen op welke manier meer bewoners betrokken kunnen worden bij activiteiten. Mocht er voldoende behoefte zijn, stellen we een projectleider in om tot uitvoer over te gaan. Bij projecten als deze moeten we als gemeente goed betrokken zijn, ook vanwege de complexiteit.

A2 Nieuwe gymzaal: lokaal initiatief om nieuwe sporthal op wedstrijdformaat te bouwen. Het is aan de initiatiefnemers om hierbij de haalbaarheid te onderzoeken en het gesprek aan te gaan met sportverenigingen en sportbonden, evenals het zoeken naar financiële dekking. Gemeente draagt daar zelf financieel niet aan bij, in lijn met ons sportbeleid.

A3 kerk betrekken bij MFC: onderdeel van het MFC-traject is een onderzoek naar de kosten voor verduurzaming van bestaande kerkgebouwen en mogelijkheden om gebouwen meteen nieuwe (openbare) functie wel te behouden voor het dorp.

SUMAR ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: nieuw MFC en nieuw dorpshart
Sumar ligt vlakbij Burgum, waar een ruim voorzieningenaanbod is. We vinden het wel belangrijk dat ook in het dorp zelf aanbod blijft – zeker voor sport en ontmoeting, om dat zo bereikbaar mogelijk te houden. Verduurzaming van het bestaande dorpshuis is kostbaar, dat maakt onderzoek naar nieuwbouw interessant.

Het proces zit nu in de fase van onderzoek naar draagvlak en behoefte. Het is nog niet zover dat er ontwerpen of een exploitatie gemaakt worden. Als gemeente zijn we zijdelings betrokken, maar eerst is het dorp nog aan zet. We gaan alleen verder met ontwikkeling als duidelijk is dat er nu en later genoeg draagvlak is voor een MFC. Ook willen we duidelijk in beeld hebben welke partijen allemaal meedoen, vooral van de kerk is dat nog de vraag.

We hebben in potentie verschillende rollen, maar begeleiden in deze fase vooral het gesprek
Er is een aparte werkgroep bezig in het dorp met ontwikkeling van het dorpshart. De gemeente heeft financieel belang in het dorpshuis en de sporthal en is maatschappelijke partner van de kerk. Dat betekent dat de gemeente vanuit deze rollen betrokken moet zijn.

Uit een gesprek met de voorbereidingsgroep over de projectdefinitie (op 28 februari '23) kwam naar voren dat er vooral sprake is van behoefte aan mobilisering van de dorpsgenoten. Er is een vaste actieve kern van steeds dezelfde bewoners, de zorg is dat er onvoldoende organisatievermogen in het dorp als geheel is om toekomstig gebruik van faciliteiten te garanderen. De grote vraag is of een nieuwe accommodatie dat probleem gaat oplossen.

De werkgroep vindt het daarom te vroeg om al zo groot te denken en gaat aan de slag met kleinere initiatieven zoals het starten van een huiskamer in het bestaande dorpshuis, om zo ook ondertussen nieuwe bewegingen proberen op gang te brengen.

Het initiatief wordt extern ondersteund vanuit Doarpswurk en kent veel betrokken partijen waarin de gemeente een belang heeft. Bovendien gaat het om geld: de gemeente financiert nu de scholen, is eigenaar van het dorpshuis en sporthal en zal ook voor mogelijk nieuwe gebouwen (gedeeltelijk) betrokken blijven. Dat betekent dat we op termijn vanuit verschillende rollen belanghebbende zijn en dus de regie zullen nemen. Omdat het proces nu zo ver nog niet is, voeren we nu de gesprekken die lokaal plaatsvinden om de echte behoefte aan een nieuwe accommodatie in beeld te brengen.

SUMAR ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Wonen: eerst De Finne, later verder kijken

De tweede fase van De Finne biedt nog ruimte voor acht woningen. In de eerste fase zijn huizen gebouwd in het hogere segment – soms voor instroom, soms voor lokale inwoners, maar beiden hebben niet tot veel doorstroming geleid. Als we de rest van het project gaan ontwikkelen, zijn betaalbaarheid en het invullen van een aantoonbare behoefte daarom essentieel.

Er zijn in Sumar niet direct kansen voor inbreiding. De ontwikkeling van Plan Dorpskern is van invloed, omdat daardoor mogelijk gebouwen van de kerk vrijkomen die eventueel voor woningbouw geschikt zijn. Dat gaat om kleine aantallen, dus kijken we ondertussen naar mogelijke nieuwe uitbreidingslocaties. Dat gaat wel om de lange termijn.

Doorstroming lastig op gang te krijgen

In de appartementen van WoonFriesland die bedoeld waren voor ouderen, wonen tegenwoordig ook jongere mensen en gezinnen. Ouderen verkopen hun afbetaalde huis liever niet om kleiner te gaan wonen. En jongeren hebben de middelen niet om de huizen te kopen.

We gaan in gesprek met WoonFriesland, niet alleen over Sumar maar over hun hele beleid van toevoeging in de dorpen.

HURDE-GARYP

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

HURDEGARYP LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Met ongeveer 5.000 inwoners is Hurdegaryp de tweede kern in de gemeente. Het ligt tussen Tytsjerk en Noardburgum, op ongeveer 12 kilometer van het centrum van Leeuwarden. Hurdegaryp is een van de kernen met de meeste voorzieningen in de gemeente, veel omliggende dorpen maken dan ook gebruik van Hurdegaryp voor zowel het dagelijkse als het niet-dagelijkse aanbod.

Vanwege de vele voorzieningen en verenigingen zijn er ook diverse groepjes en verbanden. Mensen ontmoeten elkaar langs interesselijnen. Een netwerk van buurtorganisaties is in ontwikkeling, maar op dit moment is het dorpsgevoel niet bijzonder sterk. Het is een forensendorp waarin men zowel anoniem kan leven als op allerlei vlakken betrokken kan zijn.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

Meerdere accommodaties in Hurdegaryp staan voor belangrijke keuzes: sporthal de Hege Fiif die tegen It Maskelyn aanligt, heeft grote investeringen nodig om te verduurzamen, maar wel een zeer goede bezetting. Ondertussen is in Burgum een nieuw sportcentrum gerealiseerd – waarvan de bezetting zeer goed is. Er is ook een Integraal Kind Centrum in Hurdegaryp met twee basisscholen, met dalende leerlingenaantallen.

Hurdegaryp is vanwege het treinstation een aantrekkelijke woonplaats. Deze bereikbaarheid zorgt er ook voor dat Hurdegaryp bezoekers vanuit andere dorpen trekt. Het is een dorp met relatief veel forenzen. Dat maakt de kans kleiner dat de mienskip zelf accommodaties overneemt, terwijl wél het clusteren van functies in het Multifunctioneel Centrum meer voor de hand ligt.

Wat speelt er? Wonen

Belangrijke wens vanuit het dorp is om de oude locatie van het Oude Koopmanscollege met mensen uit het dorp te ontwikkelen. Hurdgerayp heeft een van de grootste woningbouwprogrammas van de gemeente, mede vanwege het station. Bij het station is een project gestart voor twee keer zestien woningen, maar ontwikkeling daarvan gaat moeizaam vanwege de hoge rente (slecht voor de verkoop) en gestegen bouwkosten.

Ondertussen speelt de grote uitbreiding van It Sud. Daar staan 50 woningen geprogrammeerd. Voor fase 4 lijkt (een deel van) dit project gebruikt te gaan worden voor flexwoningen.

Dan is er nog de visie van de gemeente om de woonfunctie terug te brengen langs de doorgaande hoofdweg. Ook staat het dorp open voor alternatieve woonvormen en lokale initiatieven.

HURDEGARYP WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 It Súd: fase 1 is al afgerond, nu komen fase 3 en 4 nog. Voor fase 3 is het plan om regulieren woningen te realiseren. Voor fase 4 wordt er gekeken naar een alternatieve invulling (flexwoningen).

W2 appartementencomplex stationskwartier: ontwikkelingen gingen hier stroef vanwege moeilijke omstandigheden. Inmiddels is de verkoop van start gegaan.

W3 oude Koopmanscollege: leegstaand oud schoolgebouw, wordt gesloopt. Nadruk op wonen en welzijn, voor jong en oud.

W4 Rijksstraatweg: doorgaande weg waar nu verschillende winkels aan zitten. Op termijn willen we hier de woonfunctie terugbrengen.

A1 tennis- en voetbalvelden: braakliggende velden zouden kunnen worden ingezet voor woningbouw, evt. tiny houses.

A2 nieuw MFC, verouderde sporthal: MFC It Maskelyn is voorlopig toekomstbestendig. Sporthal de Hege Fiif is ouder en moet op kortere termijn verduurzaamd worden.

HURDEGARYP WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 It Súd: onduidelijk of er nu permanente of tijdelijke woningen komen in fase 2 en 3. We gaan in overleg met de ontwikkelaars. De gemeente is eigenaar van de grond en stuurt daarin op kwaliteit en segment.

W2 stationskwartier: de verkoop is van start gegaan.

W3 Koopmanscollege: er is al €40.000 toegekend voor ontwikkeling, wij nemen hierin het voortouw en werken samen met lokale partijen. We werken ook aan ontwikkeling van de leefomgeving: voldoende groen en goede ontmoetingsplekken.

W4 Rijksstraatweg: op dit moment alleen nog visie. Dankzij de Noarder-Omwei is deze straat al wel rustiger geworden. Woonfunctie versterken vraagt om verplaatsing van winkels, dus een plan voor herhuisvesting.

A1 tennis- en voetbalvelden: tennisvereniging wil wel verhuizen naar Caparislocatie bij voetbalvelden, vrijgekomen velden dan beschikbaar voor woningbouw. Het huidige beleid gaat ervan uit dat we niet investeren in (her)huisvesting van sportverenigingen.

A2 sporthal: is functioneel, we onderzoeken mogelijkheden en kosten verduurzaming.

HURDEGARYP ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: It Maskelyn en nieuw dorpshart
Wat betreft accommodaties staan we in Hurdegaryp niet voor veel keuzes. Gezien het aantal inwoners en de kansen die het station biedt om blijvend een aantrekkelijke woonplaats te zijn, gaan we ervan uit dat het huidige voorzieningenaanbod voorlopig in stand kan blijven.

Dat betekent dat we in Hurdegaryp aan de slag gaan met verduurzaming van de sporthal die tegen It Maskelyn aanligt. We onderzoeken de kosten van verduurzaming van de Hege Fif, en eventuele kosten van sloop-nieuwbouw. Mogelijk kunnen we hiermee een beter passend, meer flexibel gebouw ontwikkelen. Het aanbod van een sporthal in een kern als Hurdegaryp is en blijft belangrijk.

Wonen: na uitbreiding, nu focus op inbreiding
Met de ontwikkeling van It Sud zijn de contouren voor Hurdegaryp voorlopig weer vastgesteld. Na de ontwikkeling van It Sud kan de focus worden gelegd op binnendorpse locaties, voordat we aan nieuwe uitbreiding gaan denken. Voor alle locaties die we hierboven besproken hebben geldt dat we goed in beeld willen hebben wat de behoefte is in Hurdegaryp, en dat we voorwaarden stellen aan betaalbaarheid. We geven marktpartijen de kans te ontwikkelen, maar wel binnen voorwaarden die wij stellen.

In Hurdegaryp is plek voor alternatieve woonvormen. We wachten initiatieven voor tiny houses of flexwoningen af, en zijn bereid die te begeleiden als initiatiefnemers de behoefte kunnen onderbouwen en met een kloppende business case komen. Ook initiatieven voor woningen bij bedrijfspanden zijn welkom, er zijn nu vrijwel geen woon-werk-mogelijkheden terwijl daar wel behoefte aan kan zijn.

Nog verschillende andere locaties benoemd
Uit het gesprek met dorpsbelangen kwamen nog andere locaties naar voren waar óf nieuwbouw mogelijk is, of ruimtelijke verbeteringen gewenst zijn. Belangrijke wens vanuit het dorp is om de oude locatie van het Oude Koopmanscollege met mensen uit het dorp te ontwikkelen. Hiervoor is inmiddels een gemeentelijke projectleider aan de slag. Ook bijvoorbeeld de oude Rabobank is genoemd.

Dit zijn plekken waar misschien plek is voor enkele woningen, waarbij ontwikkeling gelijk aangegrepen kan worden om die locaties een ruimtelijke impuls te geven. Omdat we als gemeente onze aandacht en capaciteit goed moeten inzetten, kiezen we ervoor de locaties die dorpsbelangen op het oog heeft nu niet verder te onderzoeken. We wachten hier voorlopig initiatieven af, en focussen ons op de bestaande, grotere initiatieven.

JISTRUM

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

JISTRUM LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Jistrum heeft zo'n 930 inwoners. Er zijn enkele (dagelijkse) voorzieningen in het dorp: een basisschool, een kinderdagverblijf, een kerk en voetbalvereniging. Ook is er nog een café/zaalverhuur. Een supermarkt is er niet.

Er is momenteel ook geen dorpshuis in het dorp; wanneer gebruik van een algemene ontmoetingslocatie gewenst is wordt nu de voetbalkantine of een zaal van kerk de Markant gebruikt. Verder zijn vergaderingen van bijvoorbeeld dorpsbelangen bij mensen thuis.

Misschien omdat het zo'n kleine gemeenschap is, is die behoorlijk hecht. Men wil zorg dragen voor het dorp en de omgeving, wat blijkt uit de vele (kleine en grote) lokale initiatieven die er zijn. Dat varieert van groentetuinen tot de ontwikkeling van een nieuwe multifunctionele accommodatie.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

De grootste ontwikkeling is de nieuwbouw van de nieuwe multifunctionele accommodatie (MFA). Daarvoor wordt nu het definitief ontwerp gemaakt. De bestemmingsplanprocedure is ook in voorbereiding. Met de realisatie van het MFA is de routekaart verduurzaming voor Jistrum gelijk afgerond.

De gymzaal is onderdeel van het MFA en wordt verduurzaamd. De peuterspeelzaal komt ook in het MFA, het huidige gebouwtje kan daarna afgestoten worden. De school en VV Jistrum doen ook mee en verduurzamen daarmee hun gebouwen, met de PKN zijn ook gesprekken gaande.

Wat speelt er? Wonen

Vanuit het dorp is er vooral vraag naar betaalbare woningen voor starters en senioren, in koop en huur. De meeste ideeën voor woningbouw zijn op vrijkomende locaties door nieuwbouw van het MFA: de kerk en de scholen.

De lokale behoefte aan starters- en seniorenwoningen komt ook naar voren in een initiatief om een generatiehuis te ontwikkelen. Dat is een woonconcept waarin jong en oud samen wonen en elkaar helpen. Er is een adviseur in de hand genomen om het dorp hierbij te ondersteunen.

Een aantal jongeren wil graag de kans krijgen zelf iets te bouwen in Jistrum, maar dat is door gebrek aan ruimte nu niet mogelijk.

JISTRUM WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 Schoolstraat: gemeentelijke grond, nog geen plannen. Biedt kansen om (voor en/of met) starterswoningen te bouwen. Ligt wel binnen hindercontour van agrarische functie (net als W2).

W2 de Geasten: particulier initiatief voor een aantal kavels. In de naastgelegen woning zit nu een agrarische functie met hindercontour, pas als dat verplaatst is komt woningbouw in zicht.

W3 verzoek Tillewei: particulier verzoek voor woningbouw aan de Tillewei, buiten de bebouwde contouren. Voorlopig geen prioriteit.

A1 nieuwbouw MFA: lokaal initiatief voor ontwikkeling van een nieuw MFA, waarvoor we al een projectleider hebben aangesteld

A2 scholen en kinderopvang bij MFA: het is al vrijwel zeker dat de bestaande schoolgebouwen (waarvan er een leegstaat) en de peuterspeelzaal bij het MFA komen.

A3 gebouw van de kerk bij MFA: de gesprekken met de PKN lopen nog, eventueel komt hun gebouw ook bij het MFA. Dan komt er een extra potentiële woningbouwlocatie vrij.

JISTRUM WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Schoolstraat: op deze locatie, waarvan we de grond zelf bezitten, onderzoeken we de mogelijkheid om starterwoningen te realiseren. Dorpsbelangen gaf aan open te staan voor twee- onder- een- kapwoningen. Betaalbaarheid is hier essentieel.

W2 de Geasten: dit initiatief krijgt nu geen prioriteit. We richten ons eerst op ontwikkeling aan de Schoolstraat, dan op de vrijkomende locaties als de nieuwe MFA er is. Op langere termijn is ontwikkeling hier wel mogelijk, als het bedrijf verplaatst is.

W3 verzoek Tillewei: dit verzoek geven we geen prioriteit, we focussen ons op andere ontwikkelingen in het dorp.

A1 nieuwbouw MFA: is in vergevorderd stadium, er is al een gemeentelijk projectleider ingesteld die dit project tot afronding kan gaan brengen. Voorlopig geen nieuwe acties.

A2 scholen en kinderopvang bij MFA: de vrijkomende gebouwen zijn misschien geschikt voor woningbouw. We onderzoeken de mogelijkheden daarvoor en veranderen de bestemming naar wonen. Mogelijk kan hier een Generatiehuis ontwikkeld worden.

A3 gebouw van de kerk bij MFA: of de kerk zich aansluit bij ontwikkeling van het MFA is niet aan ons, wel proberen we daarop aan te sturen als het nodig is om het MFA daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen.

JISTRUM ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: met nieuw MFA voorlopig klaar

Al het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed wordt opgenomen in het nieuwe MFA en daarmee dus verduurzaamd. Voorlopig zijn we dus klaar als het nieuwe MFA er staat. Welke beheertaken en financiële vragen de gemeente precies krijgt, is afhankelijk van de precieze invulling ervan. Er is nu geen dorpshuis/-kamer, die komt wel in het nieuwe MFA. De gemeente neemt geen rol in het dagelijks beheer hiervan.

Ook als het nieuwe MFA er eenmaal is, blijven we voortdurend monitoren of er veranderende behoeftes zijn en of het aanbod nog voldoet. Programmering en aanbod zijn belangrijker dan gebouwen zelf, als we het hebben over maatschappelijk vastgoed.

Wonen: samen met het dorp ontwikkelen

In Jistrum zijn meerdere lokale ideeën voor woningbouw, zoals een Generatiehuis en plekken waar lokale starters zelf kunnen bouwen. Wij mogen als gemeente onze grond en woningen niet zomaar verkopen aan mensen uit het dorp, maar moeten iedereen die kans geven. Wel kunnen we met professionele begeleiding een eventueel initiatief ondersteunen.

De vrijkomende schoolgebouwen komen weer in bezit van de gemeente. Die kunnen we zelf herontwikkelen tot woningen, wat ons meer grip geeft op de typen en segmenten die er komen. Maar we kunnen ze ook verkopen aan ontwikkelaars en die binnen bepaalde voorwaarden woningen laten realiseren. Dat vraagt minder van de gemeentelijke organisatie. Bewoners willen graag betrokken worden bij woningbouw, dus we informeren hen goed. Dorpsbelang heeft recht op eerste koop van de peuterspeelzaal voor 1 euro.

Ook op andere thema's veel initiatieven

Jistrum is een dorp vol initiatieven. Zo is er de wens om het water langs de Marwei doorvaarbaar te maken, een boothuis te bouwen, voedselbossen aan te leggen… dat zijn geen dingen die met wonen of accommodaties te maken hebben, maar soms zit er wel een vraag aan de gemeente aan vast. Over het algemeen gaat de communicatie goed, maar dorpsbelangen heeft aangegeven dat op sommige onderwerpen de communicatie stroef verloopt, of dat gemeentelijk beleid de ontwikkeling van deze initiatieven tegenwerkt. Dit behoeft aandacht.

We hebben een dorpencoördinator die dergelijke initiatieven kan ophalen, om ze vervolgens bij de juiste afdelingen neer te leggen. Hierin proberen we snel te handelen. Ook kunnen dorpen gebruik maken van de DOM of Doarpswurk om ideeën verder tot ontwikkeling te brengen.

RYPTSJERK

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

RYPTSJERK LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Ryptsjerk heeft zo'n 785 inwoners en is daarmee een van de kleinere kernen. Er zijn vrijwel geen (dagelijkse) voorzieningen in het dorp: een basisschool, een dorpshuis en een voetbalvereniging. Het dorp leunt op voorzieningen in grotere dorpen in de buurt, zoals Hurdegaryp. Ook Leeuwarden is goed te bereiken met de auto.

Prognoses wijzen erop dat er nu vooral behoefte is aan koopwoningen, en het aantal huurwoningen gelijk mag blijven. Toevoegen moet altijd met kwaliteit en op maat.

Het dorpshuis, De Einekoer, speelt een belangrijke rol in het dorp. Het is eigendom van het dorp en er zijn wel 90 vrijwilligers die onderhoud of beheer zelf doen. De kerk, school en kinderopvang huren er ruimtes. Zo ondersteunen voorzieningen elkaar.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

De scholendiscussie speelt sterk in Ryptsjerk. De school heeft nu bijna 60 leerlingen. Mede gelet op de leeftijd van de school en de aanwezigheid van een groot aantal scholen op niet al te grote afstand speelt de scholendiscussie Ryptsjerk en Trynwâlden. Dit ligt gevoelig in het dorp omdat de school als ontmoetingsplek wordt gezien.

Tegen de school aan gebouwd zit het dorpshuis De Einekoer. Dat wordt o.a. gebruikt door de kerk, de jeugdsoos, de school, de kinderopvang – de bezetting is dus redelijk en groeit ook gestaag. Het dorpshuisbestuur onderzoekt momenteel hoe het gebouw kan worden verduurzaamd en nog multifunctioneler kan worden.

Dan is er nog de kerk. Die is erg klein, maar zolang het (financieel) mogelijk is wil die zelfstandig blijven.

Wat speelt er? Wonen

Meest actueel is uitbreiding aan De Tunen, waar enkele gezinswoningen worden gerealiseerd. Daarnaast zijn er enkele particuliere initiatieven in het dorp. Een plan voor wonen aan de Slachtedyk, voor acht vrijstaande woningen aan het water (wel buitenstedelijk). Dit plan is al enkele keren door de raad afgekeurd vanwege landschappelijke waarden.

Ook is er een initiatief van een landbouwer om wonen op zijn terrein mogelijk te maken. We zijn met deze landbouwer in gesprek om te verkennen hoe het initiatief kan aansluiten op de behoefte. Hindercontouren van het bedrijf zelf spelen wel een rol. Ook is overleg met de provincie noodzakelijk omdat het gaat om een locatie in het buitengebied. Wij zien de meerwaarde van de landbouwweg voor de leefbaarheid van het dorp, maar verbinden het wonen niet aan de realisatie van de landbouwweg.

RYPTSJERK WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

Woningbouw

W1 De Tunen: gemeentelijke grond, klaar om uitgegeven te worden. Alleen nog vaststellen hoe we dat gaan doen. Het idee is om twee-onder-een-kapwoningen te realiseren en drie vrijstaande woningen.

W2 Landbouwpad en woningbouw: plan om het landbouwverkeer uit het dorp te krijgen dmv aanleg nieuwe weg richting N361. Lokale wens om 20 woningen te realiseren om kosten te dekken.

W3 wonen aan het Slachtedyk: particulier initiatief voor vrijstaande woningen. Is al meerdere keren afgewezen door de Raad.

Accommodaties

A1 Scholendiscussie afwachten: gesprekken over Trynwâlden worden in de tweede helft van 2023 gestart. Opties: nieuwbouw/verbouw of fuseren met andere dorpen.

A2 de Einekoer: dorpshuis is een van de weinige ontmoetingsplekken nu. Particulier bezit, onderzoek naar verduurzaming loopt.

A3 voetbalvelden: een mogelijkheid die ook onderzocht kan worden is het verplaatsen van de voetbalvelden, om op die plek ruimte voor woningbouw te maken. Alternatief voor woningen aan landbouwpad, niet besproken tijdens het gesprek met dorpsbelangen.

RYPTSJERK WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 De Tunen: deze grond is van ons, de volgende stap in de procedure is vaststellen hoe we de grond gaan uitgeven. De aanbesteding moet openbaar waardoor lokale aannemers geen voorrang / voorkeurspositie kunnen krijgen. Dit proces wordt vanuit grondzaken van de gemeente opgestart.
Het gesprek over de verplaatsing van de volkstuinen is inmiddels gestart. Dit moet eerst worden afgerond voordat de vrije kavels kunnen worden uitgegeven. Het uitgeven van die kavels gebeurt via loting.

W2 landbouwpad en woningbouw: samenwerken met grondeigenaar. Bovendien onderzoeken we nu eerst de mogelijkheid voor uitruil met de voetbalvelden.

W3 wonen aan het Slachtedyk: zetten we voorlopig on hold, nu geen gewenst project.

Accommodaties

A1 Scholendiscussie afwachten: samenwerken met schoolbesturen, die uiteindelijk besluiten in welke dorpen de scholen verder gaan.

A2 de Einekoer: particulier bezit, wij ondersteunen het onderzoeken naar verduurzaming als die vraag zich voordoet. Maar we hebben er als gemeente verder weinig over te zeggen.

A3 voetbalvelden: bij onderzoek naar aanleg landbouwpad en woningbouw, houden we ook de optie open dat we de voetbalvelden willen verplaatsen. Die zijn voor woningbouw namelijk een logische locatie. Dus betrekken we voetbalvereniging in dit onderzoek door contact met hen op te nemen over hun

RYPTSJERK ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: weinig acties voor gemeente
De scholendiscussie is belangrijk in Ryptsjerk, vooral omdat er zo weinig andere accommodaties zijn en dorpsbelangen vreest voor de leefbaarheid en bij het verdwijnen van de school. De uitkomsten van dit onderzoek verwachten we eind 2023.

Vlakbij de school ligt dorpshuis de Einekoer, die in particulier bezit is en een belangrijke rol speelt binnen het dorp. Een deel van de bezetting komt van de school, dus de toekomst van de school beïnvloedt ook die van de Einekoer. Er wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor verduurzaming van de Einekoer. We ondersteunen, volgens de visie op Maatschappelijk vastgoed, het aanvragen en verlenen van subsidies als de Einekoer daarvoor in aanmerking komt. Omdat we het belangrijk vinden dat in ieder dorp een laagdrempelige ontmoetingsplek is, kijken we samen hoe we de Einekoer toekomstbestendig kunnen maken.

Wonen: particuliere initiatieven prioriteren
Na afronding van De Tunen – een project dat al vergevorderd is – is er nog ruimte voor extra nieuwbouw. Er is niet direct een logische nieuwe locatie, ook niet binnendorps of op de plek van een vrijkomende locatie.

Wel zijn er meerdere particuliere projecten. Om onze tijd en aandacht goed te kunnen besteden, kiezen we waar we als eerste mee bezig gaan. We onderzoeken verschillende mogelijkheden en gaan alleen akkoord met een project dat ruimtelijk en volkshuisvestelijk kwaliteit toevoegt.

GYTSJERK

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

GYTSJERK LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Gytsjerk heeft ongeveer 2.300 inwoners. In de bibliotheek zit ook een ontmoetingsruimte. De basisscholen in Gytsjerk zijn onderdeel van de scholendiscussie in de Trynwâlden. Daarnaast zijn er nog een supermarkt, een zwembad en enkele restaurants als belangrijkste voorzieningen. De kroeg is echter alweer ruim 15 jaar dicht. Er is nu al veel samenwerking met Oentsjerk op het gebied van voorzieningen, de meeste sportverenigingen zitten daar.

Gytsjerk bestaat uit relatief veel 'import', mede vanwege de ligging dichtbij Leeuwarden. Misschien dat dat verklaart waarom het niet meevalt om activiteiten te organiseren waar veel mensen op af komen. Het lijkt alsof er weinig behoefte is aan ontmoeting, mensen ontmoeten elkaar bij verenigingen in de omgeving.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

Voor verschillende ontwikkelingen geldt dat samenwerking met Oentsjerk als essentieel wordt gezien. Voor de scholendiscussie spelen twee vragen: gaan openbaar en christelijk onderwijs samen, en waar komt het nieuwe gebouw / komen de nieuwe gebouwen? Uitkomsten daarvan hebben invloed op nieuwe locaties voor woningbouw, die uitkomsten komen uit een parallel traject en wachten we nu af.

Daarnaast speelt de wens voor een nieuw MFC. Ook die zou in Gytsjerk of Oentsjerk kunnen komen, waarbij meespeelt dat ook andere dorpen in de omgeving hier gebruik van zullen willen maken. Dit nieuwe MFC is vooral een idee, het is nog geen concreet initiatief. Enige urgentie zit wel bij de bibliotheek/ ontmoetingskamer: een verouderd gebouw dat verduurzaamd moet worden, maar nu niet optimaal gebruikt wordt. Dit gebouw is eigendom van dbieb.

Wat speelt er? Wonen

Prognoses wijzen erop dat er blijvend vraag is in Gytsjerk, vooral naar koopwoningen en sociale huur. Ook hierin is samenwerking met andere dorpen in de Trynwâlden belangrijk.

Momenteel is De Schuur in ontwikkeling, 14 nieuwe woningen bij het centrum. Verder zijn er nu geen concrete nieuwbouwplannen. De verwachting is wel dat ten minste een van de twee huidige schoolgebouwen vrijkomt voor woningbouw. Verder zijn er enkele ideeën bij dorpsbelangen.

Vooral jongeren zitten nu in de knel, maar ook aan levensloopbestendige woningen is behoefte. Betaalbaarheid is belangrijk, mede daarom hoopt dorpsbelangen dat WoonFriesland de Trynwâlden ook als locatie voor extra toevoeging gaat ziet.

GYTSJERK WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 Plan de Schuur: al in de verkoop, planvorming is afgerond.

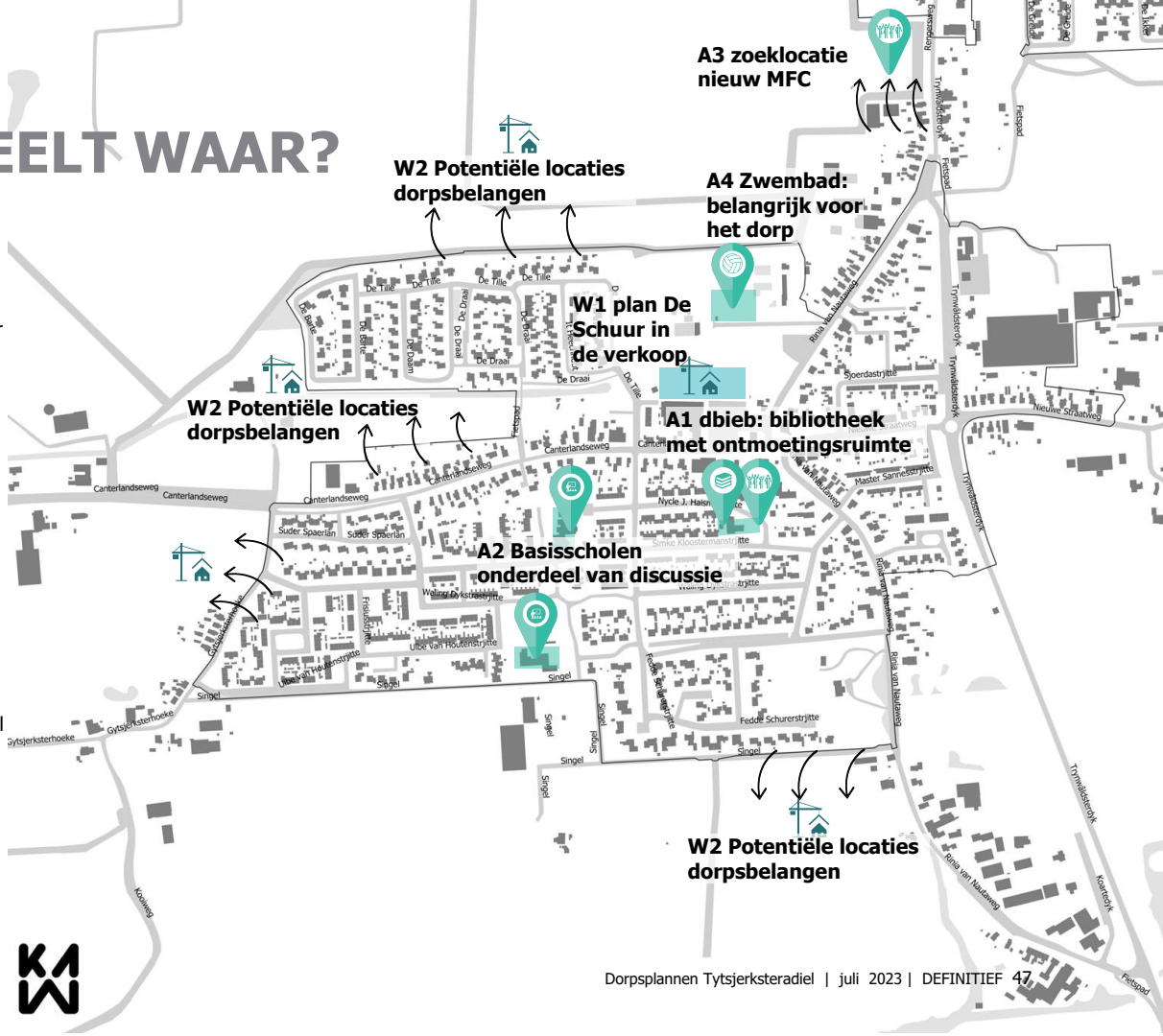
W2 Potentiële locaties dorpsbelangen: er is nog planruimte voor 20 woningen op potentiële locaties. We hebben meerdere locaties opgehaald bij dorpsbelangen, zonder enige status.

A1 dbieb: bibliotheek met ontmoetingskamer. Vraagt om verduurzaming, of verplaatsing/nieuwbouw.

A2 Basisscholen: nu een christelijke en openbare basisschool. Beide zijn onderdeel van de scholendiscussie in de Trynwâlden.

A3 zoeklocatie nieuw MFC: lokaal speelt het idee om een nieuw MFC te ontwikkelen, eventueel in samenwerking met Oentsjerk.

A4 Zwembad: sportvoorziening in Gytsjerk, terwijl verder vrijwel alles naar Oentsjerk is gegaan. Vandaar dat dit een belangrijke locatie is voor de gehele Trynwâlden.

GYTSJERK WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 De Schuur: op deze locatie start ontwikkeling binnenkort, zorgt voor toevoeging die de komende tijd de behoefte vervult. Voor de langere termijn verwachten we blijvende behoefte, dus blijven we zoeken naar nieuwe locaties.

W2 zoeklocaties dorpsbelangen: er is binnendorps weinig ruimte in Gytsjerk, dus uitbreiding is niet ondenkbaar. Maar we wachten eerst af of er ontwikkelingen binnendorps mogelijk worden, mogelijk na de scholendiscussie komt er een locatie vrij. Parallel daaraan starten we nu al vervolggesprekken op met het dorp om tot een locatiescan te komen van mogelijk geschikte plekken.

Accommodaties

A1 dbieb: lokaal speelt de behoefte aan een nieuw MFC. Daarin is clustering van de bibliotheek nodig, met mogelijk ook de school en andere functies, en een ontmoetingsruimte. We zetten nu gesprekken in gang met dorpen in de Trynwâlden om de meest gewenste ontwikkelingsrichting te verkennen. Het gebouw is in eigendom van dbieb, zij zijn dus ook verantwoordelijk voor verduurzaming.

A2 basisscholen: we wachten de uitkomst van de scholendiscussie af, en kijken daarna hoe de gemaakte keuzes van invloed zijn op ontwikkelingen voor woningbouw en een nieuw MFC.

A3 zoeklocatie nieuw MFC: we starten gesprekken op met de Trynwâlden om te verkennen wat de behoefte in de dorpen is aan ontmoeting en andere voorzieningen.

A4 zwembad: is door de gemeente vernieuwd en heropend eind april 2023. Voorlopig dus een duurzame sportaccommodatie met een functie voor de gehele Trynwâlden.

GYTSJERK ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: behoefte aan ontmoeting?
De scholendiscussie is belangrijk in Gytsjerk, de uitkomsten van dit onderzoek verwachten we eind 2023. Die zijn van invloed op ontwikkelingen op het gebied van wonen en andere accommodaties.

De bibliotheek en de ontmoetingsfunctie zijn het meest urgent in Gytsjerk. We hebben als gemeente de taak en de wens om de bibliotheek in stand te houden. In het huidige gebouw vraagt dat om investeringen in duurzaamheid.

We horen ook dat er nu weinig gebruik gemaakt wordt van de ontmoetingsruimte bij de bibliotheek. Misschien dat er geen behoefte is aan een dorpshuis/-kamer. We gaan die behoefte verkennen in het gesprek met de Trynwâlden. Nu gaan veel verenigingen ook al naar Oentsjerk.

Wonen: particuliere initiatieven prioriteren
Na afronding van De Schuur – een project dat al vergevorderd is – is er qua programma nog ruimte voor extra nieuwbouw. Er is niet direct een logische nieuwe locatie, ook niet binnendorps of op de plek van een vrijkomende locatie. Er is wel blijvend behoefte aan woningen voor jongeren. Of dat met nieuwbouw te realiseren valt, hangt af van welke locaties vrijkomen en hoe goed we daarin kunnen sturen op betaalbaarheid.

Voor ouderen is de Heemstastate in Oentsjerk beschikbaar, ouderen gaan nu vaak daarheen.

Er zijn nu geen concrete initiatieven. De door dorpsbelangen verzamelde locaties voor uitbreiding zijn nog niet verder onderzocht. Als gemeente zijn we momenteel een analyse aan het maken om te kijken in welke richting Gytsjerk zich kan ontwikkelen.

Vervolggesprek en locatiescan
Er zijn nu geen nieuwe – potentiële – woningbouw-locaties in beeld voor Gytsjerk. Omdat binnen het dorp wel behoefte is aan extra toevoeging, gaan we het gesprek aan met o.a. dorpsbelangen over de mogelijkheden.

In Gytsjerk gaan we een locatiescan uitvoeren: een onderzoek naar locaties waar woningbouw passend en kansrijk is, en welk programma daar ontwikkeld kan worden. Gecombineerd met de onderzochte behoefte (die hebben we al in beeld) kunnen we dan beoordelen welke locaties prioriteit krijgen om verder uitgewerkt te worden. Dit speelt niet alleen in Gytsjerk; in veel meer dorpen willen we actief op zoek naar geschikte inbreidingslocaties. Als we die in beeld hebben, betrekken we de direct omwonenden en de grondeigenaren uiteraard bij de verdere uitwerking.

MÛNEIN

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

MÛNEIN LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Mûnein heeft zo'n 640 inwoners en is daarmee een van de kleinere kernen. Er zijn vrijwel geen (dagelijkse) voorzieningen in het dorp: een basisschool en een dorpshuis. Ook is er nog een café, maar dat is niet regelmatig geopend. Het dorp leunt op voorzieningen in grotere dorpen in de buurt, zoals Oentsjerk. Er is veel samenwerking met Readtsjerk, o.a. in dorpsbelangen.

Er is met name een groep oudere mensen actief voor het dorp, hoewel ook een aantal dertigers zich inzet. Al met al kijkt men overal in het dorp naar elkaar om en is de omgang goed. Onder dorpsbelangen hangen meerdere commissies die zich met bepaalde thema's, projecten of feesten bezighouden.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

De school, met zo'n 45 leerlingen, is onderdeel van de scholendiscussie in de Trynwâlden. Hoewel de school belangrijk is voor Mûnein, groeit ook de acceptatie dat centralisatie belangrijk is voor het behoud van onderwijskwaliteit. Ook een school in Oentsjerk zou prima te bereiken zijn.

Daarnaast is er het dorpshuis. Dat wordt redelijk goed bezet dankzij bijeenkomsten en feestjes, maar er maken geen verenigingen gebruik van behalve de biljart. Het gebouw is klein en verouderd. Een andere ontmoetingsplek in het dorp is het café, maar de eigenaar is vaak weg en dan is het café maanden niet open. Een echte ontmoetingsfunctie vervult het dus ook niet, zeker niet laagdrempelig voor iedereen. Gezien onze ambitie om overal ontmoeting te faciliteren, is het behoud van een dorpshuis erg belangrijk.

Wat speelt er? Wonen

Er is sterke vergrijzing in Mûnein, nu al is meer dan de helft van de inwoners 45+. Intramurale zorg voor ouderen is er nu niet, dus die moeten lang thuis blijven wonen. Dan moeten woningen daar wel geschikt voor zijn. Om vergrijzing tegen te gaan klinkt er vanuit dorpsbelangen de behoefte aan starterswoningen. Bovendien komen er naar verwachting binnenkort veel gezinswoningen vrij, in zeker 50 woningen in Readtsjerk en Mûnein wonen 80+'ers.

Toevoegen van woningen moet altijd met kwaliteit en op maat. Voor de gehele Trynwâlden geldt dat daar nu een flinke woningvraag is die bediend moet worden, een deel van die behoefte kan ook in Mûnein landen.

Na afronding van nieuwbouw van vier woningen aan de Aukje Wybengastrjitte zijn er geen concrete nieuwbouwplannen meer. Er is wel een initiatief aan de Keatsjemuoi Wei, buitenstedelijk, voor 15 woningen.

MÛNEIN WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 Vrijkomende locatie dorpshuis. Lokaal idee om nieuw dorpshuis te bouwen op vrijkomende schoollocatie. Huidige locatie komt dan vrij voor woningbouw.

W2 Initiatief aan de Kaetsjemuoi Wei. Plan voor 15 woningen tussen Oentsjerk en Mûnein. Buitenstedelijk.

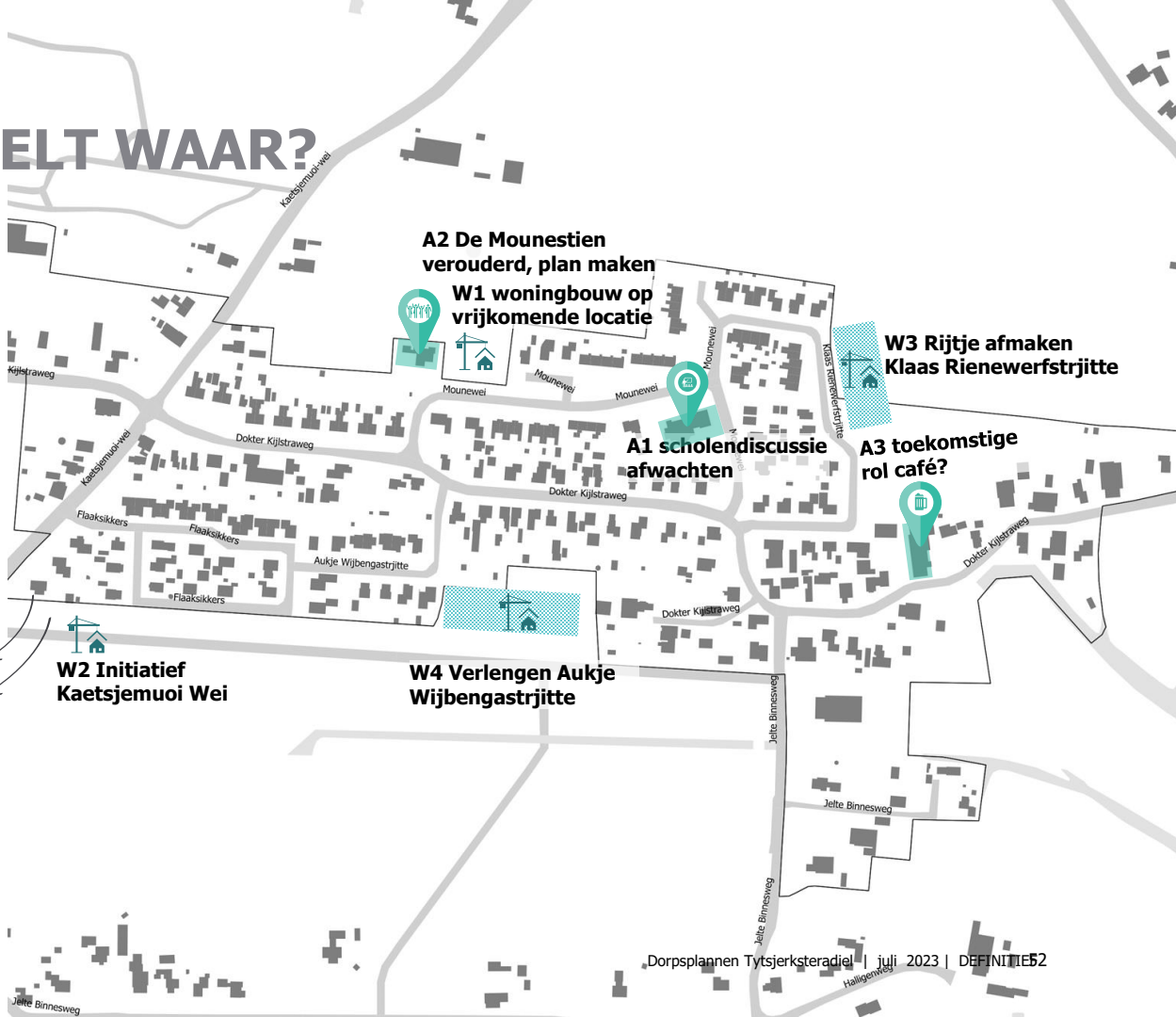
W3 Klaas Rienewerfstrjitte: lokaal idee voor rijtje afmaken naast de speeltuin. Is nog geen initiatief.

W4 Aukje Wijbengastrjitte: staan al de nieuwste woningen. Mogelijk verder verlengen, plan voor tiny houses is recentelijk afgewezen: eerst geen verdere uitbreiding.

A1 Scholendiscussie: afwachten of er een school blijft in Mûnein.

A2 De Mounestien verouderd, plan maken.

A3 Café: speelt nu een kleine rol, heeft wel een vergunning. Welke toekomst is er voor dit pand?

MÛNEIN WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 woningbouw op deze locatie is alleen mogelijk als het dorpshuis hier verdwijnt. Gebouw en grond zijn van de gemeente, dat maakt het een aantrekkelijke locatie voor nieuwbouw – ook ruimtelijk gezien. We wachten eerst op de uitkomst van de scholendiscussie en wat dat voor een nieuw dorpshuis betekent. Deze locatie heeft in Mûnein wel de eerste voorkeur.

W2 particulier initiatief 'Lont' aan de Kaetsjemuoi Wei. Plan voor 15 woningen: vier rijwoningen, vijf vrijstaand en zes twee-onder-één-kap. Het initiatief gaan we niet verder ontwikkelen, want is buitenstedelijk en zorgt ervoor dat Mûnein en Oentsjerk meer aan elkaar groeien, wat tegen ons ruimtelijk beleid is.

W3 Klaas Rienewerfstrjitte: lokaal idee voor rijtje afmaken naast de speeltuin. We wachten af of hier een lokale initiatiefnemer zich voor meldt, maar zetten dat voorlopig on hold. Is buiten de contouren. Voor Mûnein is de druk niet zo groot dat er nu extra buitendorpse projecten opgestart moeten worden.

W4 Aukje Wijbengastrjitte: staan al de nieuwste woningen, voorlopig is dat voldoende. We verwachten hier, na afwijzing van het tiny houses-project, voorlopig geen initiatieven.

A1 Scholendiscussie: we wachten de uitkomst hiervan af. Ongeacht of er hier een school blijft of niet, is er onderzoek nodig naar hoe de accommodaties in Mûnein toekomstbestendige huisvesting krijgen.

A2 Dorpshuis de Mounestien is gemeentelijk eigendom. Grondige renovatie is nodig om het huidige gebouw toekomstbestendig te maken. Hoewel er nu weer een bestuur is en een redelijke bezetting, is dat de afgelopen jaren vaak anders geweest. Gebouw staat ook veel leeg. Daarom is verplaatsing en nieuwbouw alsnog het onderzoeken waard.

A3 Café: speelt nu een kleine rol, heeft wel een vergunning. Als we de toekomst van het dorpshuis gaan onderzoeken, nemen we de rol van het café mee.

MÛNEIN ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: ontmoetingsfunctie in stand
Mûnein is klein en veel accommodaties zijn er niet. Het belangrijkste voor dit dorp is dat de ontmoetingsfunctie in stand blijft. Voor boodschappen, sport en mogelijk binnenkort ook onderwijs gaan bewoners al naar nabijgelegen dorpen.

Het dorpshuis functioneert nu redelijk, maar is verouderd. Ook het café vervult geen algemene ontmoetingsfunctie. We willen graag van het dorp weten wat de behoefte en organisatiekracht zijn voor ontmoeting, nu en in de toekomst. Daarom gaan we in overleg over wat het dorp zelf kan en wat er van de gemeente gevraagd wordt. We zijn sowieso betrokken als eigenaar van het pand.

Wonen: kleinschalig toevoegen voor eigen dorp
Uit het gesprek met dorpsbelangen kwam naar voren dat er behoefte is aan kleinschalige nieuwbouw. De nieuwbouwwoningen moeten bereikbaar zijn voor de lokale bevolking. Er is een wens om vooral woningen beschikbaar te maken voor lokale starters, die nu thuis blijven wonen of noodgedwongen elders zoeken. Nieuwbouw kunnen zij vaak niet betalen, zij moeten zich richten op de bestaande (oudere) voorraad.

De omgang met vergrijzing is voor Mûnein een interessant thema. Ouderen die echt niet meer thuis kunnen wonen, vertrekken vaak naar de Heemstra State in Oentsjerk of een ander dorp met meer voorzieningen en zorgaanbod. De vraag is hoe erg het is dat mensen uiteindelijk verhuizen. In de seniorenwoningen van WoonFriesland wonen op dit moment helemaal geen senioren, misschien is de behoefte er ook niet.

Nieuwe of bestaande woningen voor starters?
Er is een lokaal initiatief 'Trynwâlder Ein' waar mensen hulp kunnen krijgen voor dagelijkse dingen, elkaar op deze manier om hulp vragen moet nog op gang komen. Het is een manier waarop ouderen mogelijk langer in hun eigen woning, en dus in het dorp, kunnen blijven.

Is het toevoegen van seniorenwoningen nodig in Mûnein? Of richt het dorp zich juist meer op betaalbare kleine woningen voor starters? Nieuwbouw alleen aanbieden aan huidige inwoners mag niet zomaar, al mag een ontwikkelaar natuurlijk zelf weten aan wie hij woningen verkoopt. Hetzelfde geldt voor huiseigenaren: ouderen die verhuizen of overlijden laten vaak een gezinswoning achter, daar liggen de grootste kansen voor lokale starters.

OENTSJERK

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

OENTSJERK LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Oentsjerk heeft zo'n 2.000 inwoners en is daarmee een dorp van gemiddelde grootte. Het heeft een verzorgende functie voor omliggende, kleinere dorpen zoals Munein, Aldtsjerk en Wyns. Er zijn dan ook relatief veel voorzieningen: sportverenigingen hebben zich er geclusterd, er zijn zorgvoorzieningen en ouderenwoningen, een supermarkt en een dorpshuis.

Oentsjerk is een forenzendorp. Veel mensen komen hier wonen vanuit Leeuwarden als ze meer rust en ruimte zoeken. Maar de 'import' wordt wel vaak actief in dorpsbelangen of verenigingen – waar er veel van zijn. De meeste dingen worden Trynwâlden-breed gezien en gevoeld. Dorpsbelangen ziet het als een voordeel dat er veel samenwerking is, en dat er veel verenigingen zijn waarbij mensen zich kunnen aansluiten. De verschillende clubs zijn wel heel hecht, iedereen kan zich binden via interesselijnen.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

De twee scholen in Oentsjerk zijn onderdeel van de scholendiscussie in de Trynwâlden. De ontwikkelingen wachten we hier af. Er zijn veel sportverenigingen in Oentsjerk. De sporthal is verouderd en vraagt om grote investeringen om duurzaam en toekomstbestendig te blijven. Gezien de grote regio die bediend wordt met de sportaccommodaties, is dit een belangrijke locatie.

Er zijn twee plekken met een bijeenkomstfunctie: de Stichting sociaal cultureel werk BOB trekt een jongere doelgroep, is eigendom van het dorp zelf en wordt redelijk druk bezocht. Het gebouw is ook recentelijk aangepakt. Daar tegenover zit het café, waar ook bijeenkomsten en ontmoeting mogelijk zijn.

Oentsjerk en Gytsjerk hebben voorzichtige plannen om een nieuw gedeeld MFC te ontwikkelen, daarvoor is nog geen locatie bekend.

Wat speelt er? Wonen

Als een van de grotere plaatsen in de Trynwâlden, met een goed voorzieningenaanbod, is Oentsjerk zeker een groeikern. Hier is blijvend vraag, vooral naar koopwoningen (ook t.b.v. doorstroming) en sociale huur. Projectmatig toevoegen is mogelijk gezien de vraag, ruimtelijke inpassing en voldoen aan de behoefte zijn hierbij wel essentieel.

Het plan voor 10 appartementen op de locatie van de oude school is in uitvoering. Daarna is er nog één plan in Oentsjerk: zes woon-werk-woningen op bedrijventerrein Sanjesfild. We hebben hier de grond zelf in bezit, maar het is nog geen uitgewerkt plan. Bovendien is dit een bijzonder segment, het vervult niet de reguliere behoefte.

OENTSJERK WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 appartementen in schoolgebouw: al in ontwikkeling, hier is niet op bij te sturen. Het vervult de eerste behoefte.

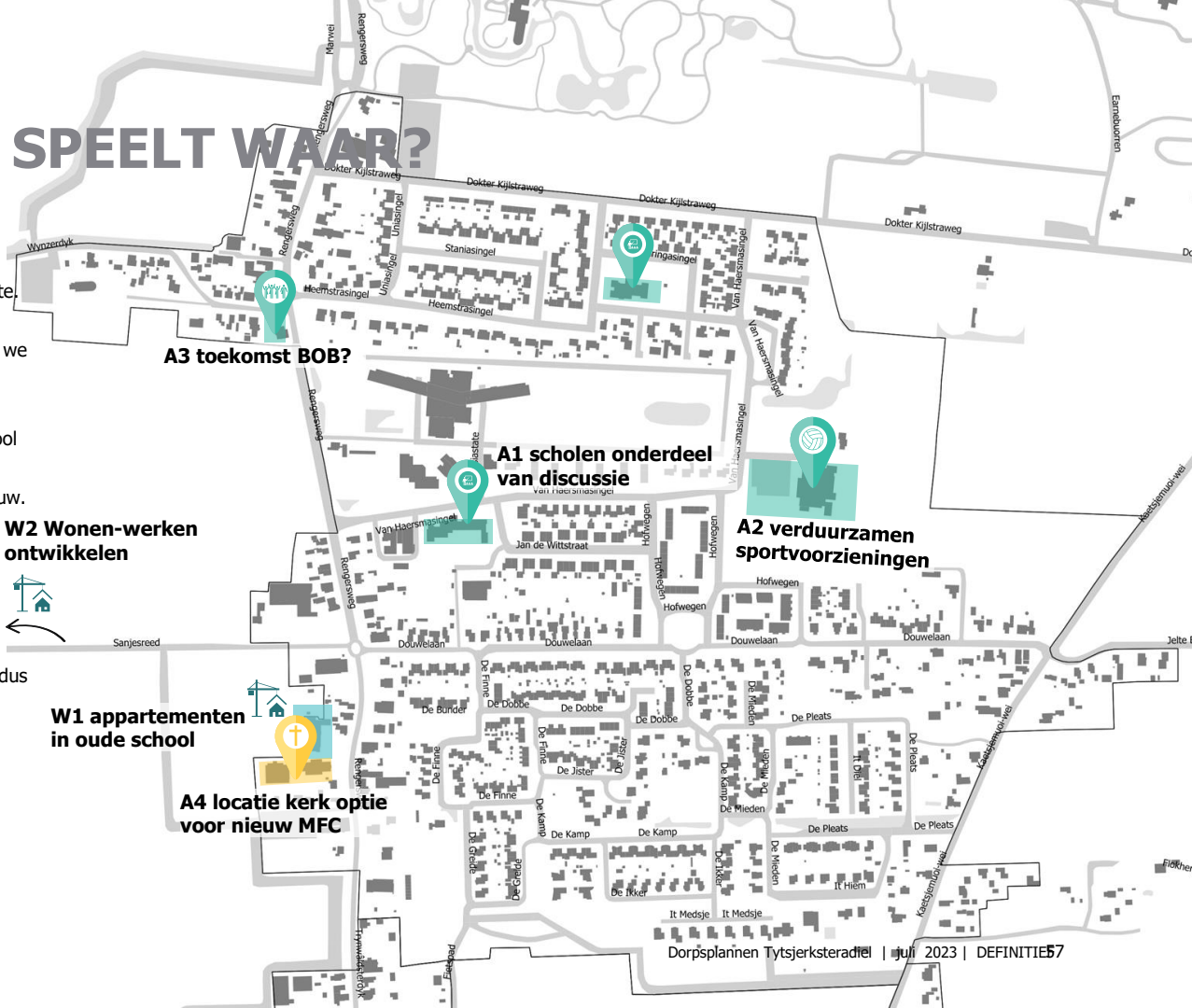
W2 Wonen-werken aan de Sanjesreed: hier ontwikkelen we woningen voor een specifieke woon-werk behoefte.

A1 Scholendiscussie: de christelijke en de openbare school zijn onderdeel van de discussie in de Trynwâlden. Die discussie wachten we af, heeft ook invloed op woningbouw.

A2 Verduurzamen sportvoorzieningen is belangrijk voor toekomstbestendig aanbod. Sportvoorzieningen in Oentsjerk hebben een groot verzorgingsgebied.

A3 cultureel centrum BOB: gebouw is van het dorp zelf, dus wij zijn niet verantwoordelijk voor verduurzaming. We houden wel in de gaten of hier vragen over komen.

A4 locatie kerk wordt lokaal gezien als optie voor een nieuw MFC.

OENTSJERK WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 appartementen oude school zijn in ontwikkeling, hier valt niet op bij te sturen.

W2 Wonen-werken Sanjesfjild. Hier is een principebesluit voor zes woon-werk-woningen in de koopsector. De grond is in gemeentelijk eigendom. Deze woningen realiseren we op basis van de behoefte ter plaatse, hiervoor inventariseren we wie er (blijvend) een bedrijf met woning willen.

Accommodaties

A1 basisscholen: we wachten de uitkomst van de scholendiscussie af, en kijken daarna hoe de gemaakte keuzes van invloed zijn op ontwikkelingen voor woningbouw en een nieuw MFC.

A2 sportvoorzieningen verduurzamen. In lijn met het sportbeleid onderzoeken we de mogelijkheid voor het verduurzamen van de sport-gerelateerde gebouwen (geen kantines e.d.). Daarbij betrekken we de besturen van de verenigingen.

A3 de stichting Sociaal cultureel werk BOB beheert het dorpshuis. Als gemeente hebben we hier geen actieve rol, zodra er een vraag komt om te ondersteunen bij verduurzaming gaan we in gesprek.

A4 zoeklocatie nieuw MFC: we starten gesprekken op met de Trynwâlden om te verkennen wat de behoefte in de dorpen is aan ontmoeting en andere voorzieningen. Een van de geopperde locaties is die van de huidige kerk, dat nemen we mee in het onderzoek.

OENTSJERK ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: ook hier blijven vernieuwen
In Oentsjerk zijn de sportvoorzieningen van de Trynwâlden geclusterd. Ook (ouderen)zorg wordt er aangeboden en er is een dorpshuis. We verwachten dat al die voorzieningen de komende tijd in stand kunnen blijven voor wat betreft de vraag en het aantal gebruikers. Toekomstbestendige huisvesting is dan wel belangrijk.

Alleen de sporthal en –velden zijn in gemeentelijk bezit. Verduurzamen krijgt daar prioriteit. De andere accommodaties zijn in handen van de organisatie zelf. Ook daar is verduurzaming belangrijk, maar het is niet aan ons om dat nu actief te organiseren.

We gaan vervolggesprekken opstarten met de dorpen in de Trynwâlden, waarin we de gevolgen van de scholendiscussie behandelen en verkennen wat de behoefte is aan een nieuw gedeeld MFC.

Wonen: weinig locaties kan gunstig zijn
Oentsjerk heeft op dit moment geen beschikbare locaties. Er is op het oog ook niet veel ruimte voor woningbouw binnendorps. Ons beleid is er op gericht om de dorpen in de Trynwâlden niet aan elkaar te laten groeien – in het geval van Oentsjerk gaat dat vooral om de open ruimte tussen Gytsjerk.

In een dorp dat naar verwachting blijvend een sterk voorzieningenaanbod heeft en waar ook blijvende woonvraag is, kunnen we ook de tijd nemen om weloverwogen beslissingen te nemen.

In Oentsjerk gaan we als gemeente in samenspraak met het dorp een overzicht maken van de zwakke plekken in het dorp. Die zijn er nu al, mocht er een nieuw MFC komen (gedeeld met Gytsjerk) komen er meer locaties vrij. Die gaan we dan verder onderzoeken op de mogelijkheden voor woningbouw.

Centrumplan Oentsjerk
Intern hebben we de wens om voor Oentsjerk en Gytsjerk een langetermijnvisie te ontwikkelen. Hoe zien we die twee dorpen (die in de dagelijkse praktijk als één dorp functioneren) over tien, twintig jaar? Daarbij zijn woningbouw, accommodaties, verkeer en openbare ruimte de pijlers.

In het centrum van Oentsjerk liggen veel kansen voor ruimtelijke verbetering. Het gebied binnen de Rengersweg – Heemstrasingel – Van Haersmasingel is nu een combinatie van wonen, zorgvoorzieningen en groen. Hier kan een veel sterker en aantrekkelijker centrum ontstaan, waarin voorzieningen toekomstbestendig gehuisvest worden én er plek ontstaat voor horeca, winkelen en verblijven. Dit centrumplan willen we intern ontwikkelen, waarbij we het dorp betrekken én de gesprekken met de Trynwâlden gebruiken voor informatie.

WYNS

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

WYNS LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Met ongeveer 250 huishoudens in Wyns, Bartlehiem en Tergrêft (de drie kernen die onder Wyns vallen) is het een van de kleinere dorpen in de gemeente. De zelfstandigheid en saamhorigheid zijn er groot; naast de Vereniging voor Dorpsbelangen zijn er verschillende stichtingen actief waarbinnen dorpse activiteiten georganiseerd en geregeld worden. Het is, kortom, "een klein dorp waar grote dingen gebeuren". Het dorp wil graag zelf de ruimte krijgen om initiatieven en ontwikkelingen op gang te brengen, met daarbij zo nodig financiële of organisatorische ondersteuning van de gemeente.

Voorzieningen zijn er nauwelijks in Wyns, voor de meeste dagelijkste dingen gaat men naar Oentsjerk, Lekkum of Leeuwarden. Er zijn wel een haventje met veerpont, een eetcafé en een dorpshuis dat door het dorp zelf beheerd wordt.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

De basisschool en kinderopvang zijn verdwenen, nu zit in het gebouw 'De Skule' alleen nog het dorpshuis. De oude school heeft nu een particuliere eigenaar, die hierin een bedrijf heeft gevestigd. De eigenaar wil het gebouw wel verkopen. Ook is er een idee voor een 'inclusieve speeltuin'. Er wordt van de gemeente weinig gevraagd, behalve dan ondersteunen bij initiatieven die lokaal ontstaan. In Wyns hebben we de kerktoren, het haven-speelterreinm, sportterrein en het dorpshuis in bezit. De mienskip is hier nu aan zet om ontwikkelingen op gang te brengen. Aandachtspunt daarbij is dat als dingen níet door de mienskip opgepakt worden, maar ze wel belangrijk zijn voor het behoud van de leefbaarheid, we dat tijdig waarnemen. Niet alles kan door de samenleving opgepakt worden. Op basis van wat we voor dit project hebben opgehaald gaan we ervan uit dat het voldoende is als we helpen met het ontwikkelen van lokale wensen.

Wat speelt er? Wonen

In een klein dorp als Wyns speelt vaak weinig op woningbouwggebied, in Wyns geldt dat ook. Er is de afgelopen jaren vrijwel niks toegevoegd, ook nu hebben we geen woningbouwprojecten op de planlijst staan. Toch is er een lokale behoefte – logisch ook, aangezien er vrijwel niks is toegevoegd. Het woningaanbod is nu te eenzijdig, we zetten ons dus in om met nieuwbouw meer diversiteit in het aanbod te krijgen.

Er zijn geen logische (binnendorpse) locaties aan te wijzen. Dat betekent dat we samen met het dorp op zoek moeten gaan naar plekken die geschikt zijn voor passende toevoeging. Betaalbaarheid is daarbij van groot belang, maar we weten ook dat dat lastig te realiseren is op deze kleine schaal. Mogelijk is actief grondbeleid hier nodig om CPO-projecten te ondersteunen.

WYNS WAT SPEELT WAAR

Legenda – locaties op de kaart

W1 herinrichting van de huizen op historische plekken, waarbij toevoeging mogelijk is. Idee van dorpsbelangen om extra woningbouwruimte te vinden.

W2 mogelijke uitbreiding noord, oost en zuid: mogelijke locaties voor uitbreiding van Wyns volgens Dorpsbelangen.

A1 Dorpshuis De Skule, sportterrein en voormalig kinderopvang: tot 2008 zaten in de gebouwen een basisschool en peuterspeelzaal (naast de dorpshuisfunctie), inmiddels zijn die allebei weg. Nu gebruikt dorpsbelangen het voor overleggen en om activiteiten te organiseren.

A2 plan voor inclusieve speeltuin: initiatief vanuit het dorp om de bestaande speeltuin te veranderen in een speeltuin waar ook kinderen met een beperking in kunnen spelen.

Kerk in eigendom van het dorp, karakteristiek gebouw.

WYNS WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 herinrichting van de huizen op historische plekken, waarbij toevoeging mogelijk is op plekken waar ooit huizen zijn gesloopt. Dit is nog geen project, het is een idee van Dorpsbelangen. Op dit moment doen we hier niks, maar als er een initiatief komt beoordelen we dat.

W2 uitbreiding noord, oost en zuid: mogelijke locaties voor uitbreiding van Wyns volgens Dorpsbelangen. Een werkgroep wonen van Dorpsbelangen ontwikkelt plannen voor nieuwbouw mogelijkheden in Wyns. Criteria en mogelijke locaties zijn inmiddels besproken in het dorp. Mogelijkheden voor locaties liggen aan de randen van het dorp en in het buitengebied naast inactieve boerenbedrijven waar historisch gezien arbeiderswoningen stonden. Dit traject wordt vervolgd in samenwerking met dorpsgenoten met belangstelling voor een nieuwe woning. Aangezien dit buitendorpse locaties zijn, moet goed onderbouwd worden wat de behoefte is en waarom die niet binnendorps ingevuld kan worden. In Wyns zijn er vrijwel geen binnendorpse locaties. Dorpsbelangen zou graag zien dat er een landschapsarchitect meedenkt over inpassing van de woningen, daarin kan de gemeente meedenken.

A1 Dorpshuis De Skule: op dit moment spelen hier geen acute vraagstukken. Het dorp, dat het dorpshuis beheert, wil op termijn wel kijken naar verduurzaming. Daarvoor zijn (gemeentelijke, maar ook nationale en regionale) regelingen te vinden ter ondersteuning. Het dorpshuis is ook toe aan onderhoud, de inrichting vraagt om een opwaardering en opknapbeurt. De beheercommissie en het dorp pakken dit op in overleg met de gemeente.

A2 plan voor inclusieve speeltuin: de lokale initiatiefnemers vragen om ondersteuning van de gemeente, ook financieel. We gaan intern kijken wie hiervoor de meest geschikte medewerker(s) zijn en of er subsidiemaatregelen aan te spreken hiervoor zijn. Verantwoordelijkheid voor het initiatief ligt verder bij de mienskip. Dorpsbelang vraagt om overleg met de gemeente over het liggende plan voor het haventerrein en speelterrein samen met het nieuwe plan voor een inclusieve speeltuin

WYNS ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: lokale initiatieven steunen

Er zijn niet veel accommodaties in Wyns, maar voor degene die er nog zijn is de mienskip actief om ze te behouden. In lijn met onze visie op Maatschappelijk Vastgoed willen we dat er in ieder dorp een laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheid is. Het dorpshuis is daarvoor essentieel in Wyns. Daarom helpen we de mienskip met het onderzoeken van de mogelijkheden voor verduurzaming en bieden we ondersteuning bij exploitatie, verduurzaming en onderhoud.

Ook als er andere vragen komen, bijvoorbeeld voor het maken van de inclusieve speeltuin, ondersteunen we die. Dat wil niet zeggen dat we meteen alles (met subsidies) mogelijk maken, maar we zijn wel een goed bereikbare gesprekspartner die samen met het dorp verkent wat de mogelijkheden zijn.

Wonen: bestaande behoefte nu invullen

Er zijn de afgelopen 17 jaar maar drie nieuwe woningen bijgebouwd in Wyns. Nu is er een duidelijke behoeft, ook vastgesteld door dorpsbelangen. Of die op termijn blijft is niet zeker, maar door niets toe te voegen weten we zeker dat het dorp verder leeg zal lopen.

Bestaande woningen zijn vrijwel allemaal uitgebouwd, waardoor ze duurder zijn geworden. Ook in de bestaande voorraad is betaalbaarheid dus lastig. Daarnaast zijn er vrijwel geen woningen voor ouderen, die vaak moeten verhuizen voor hun laatste woning. Voor het behoud van alle leeftijdsgroepen is meer diversiteit in de woningvoorraad nodig. Op dit moment is er een werkgroep van dorpsbelangen bezig met woningbouwplannen te ontwikkelen, we ondersteunen lokale initiatieven als die er zijn, en gaan we samen met het dorp actief op zoek naar mogelijk kansrijke nieuwe locaties.

Ander initiatief: parkeren en verkeer

Er is een ‘werkgroep verkeer’ in Wyns. Vanwege het grote aantal bezoekers – voor de kerk, het restaurant, het haventje en de pont – in de zomer, ontstaat er regelmatig een parkeerprobleem. Ook wordt er vaak te hard gereden in en om het dorp. De werkgroep wil hiermee aan de slag. Er is nog niemand van de gemeente gesproken over dit onderwerp, dat is wel nodig om tot een oplossing te komen.

Dit onderwerp valt niet binnen dit project, maar het is wel belangrijk dat we als gemeente ook hier goed bereikbaar in zijn en helder communiceren over wat de mogelijkheden zijn.

ALDTSJERK

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

ALDTSJERK LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Aldtsjerk is een woondorp met ruim 600 inwoners. Het leunt voor sport- en winkelvoorzieningen vooral op Oentsjerk, hoewel mensen ook naar Leeuwarden gaan. Veel voorzieningen zijn er niet (meer), wel onder meer een café, een dorpshuis en een basisschool. Die is onderdeel van de scholendiscussie in de Trynwâlden. Het belangrijkste in dit dorp is om ten minste die voorzieningen aan te blijven bieden die ontmoeting faciliteren: het dorpshuis, de kerk en het gebouw van de ijsclub (die bovendien zorgt voor sociale binding, zij het minder dan vroeger).

Aldtsjerk wordt omschreven als hecht dorp, mensen zijn bereid om voor activiteiten en klussen hun handen uit de mouwen te steken. Bestuursfuncties zijn minder populair en leunen op de oudere generatie – een kleine groep mensen die wel meer dingen oppakt.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

Het havengebouw is van de gemeente, wij nemen het onderhoud grotendeels op ons maar de haven-commissie (bestaande uit dorspbewoners) runt het. De Klinze is een landgoed in eigendom van een familie, het omliggende park is grotendeels in ons eigendom. Lokaal wordt het belangrijk gevonden dat dat terrein openbaar toegankelijk blijft. Er is een mooi up-to-date dorpshuis, 'De Oerein', met een divers palet aan activiteiten. De bouwkundige kwaliteit van het gebouw is zeer goed, het gebouw is in eigendom van de kerk. De stichting Doarpshûs Oerein huurt het, in het contract staat dat het doarpshûs beschikbaar moet blijven voor maatschappelijke doeleinden. De school heeft nu 42 leerlingen, dorpsbelangen maakt zich zorgen over het voortbestaan ervan en wat dit betekent voor de leefbaarheid in het dorp. Deze ontwikkeling is nu de belangrijkste op het gebied van accommodaties, verder verwachten we de komende jaren niet veel veranderingen.

Wat speelt er? Wonen

Mensen uit het dorp zijn al 15 jaar bezig met een wooninitiatief: Aldtsjerk Foarút. Al die tijd heeft het zich niet écht willen ontwikkelen. Er ligt nu toezegging voor 23 woningen, maar veel is nog onduidelijk. Zo is er een plan om ook zandwinning op deze locatie te laten plaatsvinden, om zo wonen aan het water te ontwikkelen. Dorpsbelangen is bang dat als dit plan wordt losgelaten er helemaal geen nieuwbouw meer gaat plaatsvinden in het dorp.

Men signaleert een duidelijk gebrek aan jongerenwoningen, waardoor starters elders gaan zoeken en 'doorstarters' niet kunnen terugkeren. Mogelijk komt hier plek voor in Aldtsjerk Foarút, maar dorpsbelangen wil graag ook andere (binnendorpse) locaties verkennen. De locatie van Aldtsjerk Foarút is niet heilig, het gaat om het toevoegen van (geschikte en betaalbare) woningen.

ALDTSJERK WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 Plangebied Aldtsjerk Foarút: is al een lokaal initiatief. Er is een toezegging voor 23 woningen.

A1 Scholendiscussie: de openbare school van Aldtsjerk is onderdeel van de discussie in de Trynwâlden. Die discussie wachten we af en heeft ook invloed op woningbouw.

A2 havengebouw en clubhuis ijsbaan: beide worden beheerd door dorpsbewoners, we zijn wel eigenaar. Op termijn wordt verduurzaming van deze gebouwen belangrijk.

A3 dorpshuis De Oerein: gebouw is van de kerk. Beheer wordt door het dorp gedaan. Enkele jaren geleden opgeknapt, functioneert goed. Voorlopig geen actie van ons nodig.

Kenmerkend kerkgebouw: belangrijk voor ontmoeting in het dorp, daarom opgenomen. Vereist geen actie van de gemeente.

ALDTSJERK WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Aldtsjerk Foarút: voor het dorp een belangrijke locatie. Ook politiek draagvlak, dus een locatie die we graag willen uitwerken. Dat moet echter wel zorgvuldig en passend gebeuren. De initiatiefnemers hebben samen met de contactpersoon van de gemeente voor ruimtelijke procedures, onderzocht hoe de locatie ontwikkeld kan worden.

A1 basisschool: we wachten de uitkomst van de scholendiscussie af, en kijken daarna hoe de gemaakte keuzes van invloed zijn op ontwikkelingen voor woningbouw. Eerst zijn hiervoor de schoolbesturen aan zet. Mocht de school verdwijnen, komt het gebouw in ons bezit. Dan onderzoeken we de mogelijkheden voor woningbouw daar.

A2 gebouw haven en ijsbaan. In lijn met het sportbeleid onderzoeken we de mogelijkheid voor het verduurzamen van de sport-gerelateerde gebouwen (geen kantines e.d.). Daarbij betrekken we de besturen van de verenigingen. Op dit moment speelt hier geen urgente opgave, krijgt dus geen prioriteit. Beide gebouwen hebben een belangrijke ontmoetingsfunctie.

A3 dorpshuis De Oerein: functioneert goed, beheer en onderhoud gebeuren door dorpsbewoners. Voor ons ligt hier nu geen opgave.

Kerk: draagt met zijn ontmoetingsfunctie bij aan de leefbaarheid van het dorp, maar vereist van ons als gemeente geen acties.

ALDTSJERK ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: nu weinig acties voor ons

De meeste voorzieningen voor Aldtsjerkers liggen al in andere kernen, met name in Oentsjerk. Men wil graag behouden wat er nu nog is. Dat is slechts voor een klein deel aan ons: in de scholendiscussie zijn de schoolbesturen aan zet, de meeste andere accommodaties worden beheerd door het dorp (en functioneren ook prima). Wel zijn we, waar nodig, bereid om te ondersteunen met hulpvragen over verduurzaming of het ontwikkelen van andere initiatieven die lokaal ontstaan.

Wonen: breder kijken dan Foarút

Aldtsjerk Foarút is het enige concrete project in Aldtsjerk, maar ook dat is nog lang niet volledig uitgewerkt. Of, hoe en wanneer dit gerealiseerd kan worden, is op dit moment nog lastig te zeggen. We weten wel dat er vanuit het dorp veel waarde wordt gehecht aan deze locatie. Dat komt deels omdat het een lokaal initiatief is waar meerdere bewoners veel werk in hebben gestoken, maar ook deels omdat dit wordt gezien als de enige geschikte locatie voor woningbouw.

In gesprek met WoonFriesland

Vanuit dorpsbelangen wordt er gekeken naar de rol van corporatie WoonFriesland. Men zou graag zien dat er meer betaalbare woningen worden toegevoegd in Aldtsjerk, sociale huur is daarvoor ideaal. Lokaal ziet men graag dat die nieuwe sociale huurwoningen worden toegewezen aan lokale starters, iets wat we vaker tegenkomen. WoonFriesland kan dat niet afdwingen, iedereen die een woning zoekt in deze regio heeft daar recht op.

We gaan in gesprek met WoonFriesland, maar ook met de dorpen in de Trynwâlden, om een traject op te starten over waar we de meest geschikte locaties zien voor toevoeging van betaalbare nieuwbouw.

EASTERMAR

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

EASTERMAR LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Eastermar is een basisdorp met een aantal dagelijkse voorzieningen. Het dorp heeft een verzorgende functie voor de woon- en basisdorpen eromheen, maar is voor sommige voorzieningen aangewezen op bijvoorbeeld Burgum of Harkema. Wel zijn er een basisschool, een supermarkt, een huisarts, een haven met 's winters (hopelijk) een ijsbaan, een voetbalvereniging en diverse horecagelegenheden.

Eastermar wordt omschreven als een bijzonder dorp met gewone mensen. Het is open, actief en verbonden. Er zijn veel buurtverenigingen, commissies die feesten of activiteiten organiseren en werkgroepen die zich richten op sociale of fysieke ingrepen in het dorp. Een wat kleinere groep vervult vaak jarenlang (verschillende) bestuursfuncties maar veel mensen helpen wel ergens aan mee.

It Heechsân is een buurtschap ten noorden van Eastermar, dat wel echt bij het dorp hoort. Daar wonen ook veel actieve mensen.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

In Eastermar zijn meerdere ontmoetingsruimten. Het mienskipshus bij De Kjellingen, geopend in 2022, staat open voor iedereen en biedt plaats aan kleine lokale activiteiten. Grotere bijeenkomsten worden georganiseerd in de Hege Stins, bij de kerk. Zit ook een horecagelegenheid bij. Die is ook nog bij Stichting Burgerkamp, dat zijn zalen voor feestjes en partijen. Voor het mienskipshûs betalen wij t/m 2024 de huur à 20.000 p/j, vastgelegd in het raadsbesluit van 30 juni 2022 waarin een driejarige startsubsidie is verleend. In de Kjellingen zitten ook nog de basisschool en een peuterspeelzaal. De fysiotherapeut en het consultatiebureau zijn inmiddels verdwenen. Op de verdieping zitten senioren-appartementen. Het gebouw is dus multifunctioneel en vervult een belangrijke rol in het dorp. Het is niet ondenkbaar dat er op termijn gesneden moeten worden in het aanbod. Vergrijzing speelt hierin ook een rol. Minder kinderen in het dorp heeft invloed op de school, de gymzaal en het kindcentrum. Wel vergroot het mogelijk de behoefte aan laagdrempelige ontmoetingsruimtes.

Wat speelt er? Wonen

Er worden meerdere vrije kavels ontwikkeld, dit voegt op verschillende plekken één koopwoning toe aan de voorraad maar heeft op de woningmarkt in Eastermar weinig effect.

Aan de noordzijde van het dorp is een plan voor 25 woningen in behandeling. Het bestemmingsplan wordt hiervoor voorbereid. Voordat het plan in procedure wordt gebracht moet er nog een anterieure overeenkomst opgesteld worden. Dit plan is op verzoek van het dorp uitgebreid met rijwoningen, zodat de lokale behoefte daar ingevuld kan worden.

Er zijn nog twee andere initiatieven binnengekomen: eentje voor ongeveer 15 woningen, op het terrein van een voormalig boerderij. En eentje voor 12 appartementen in het centrum. Daarover zijn we al in gesprek geweest met de initiatiefnemer. Misschien is 12 wel teveel, maar er is waarschijnlijk ruimte.

EASTERMAR WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 Uitbreiding Grote Hornstweg: voor het plan van 16 woningen heeft het college aangegeven mee te willen werken aan een bestemmingsplanwijziging, gezien de vraag is het opgehoogd naar 25 woningen. Bedient meer mensen, maar moet langer proces door.

W2 initiatief 12 appartementen: plan om op een verrommelde locatie appartementen te realiseren in bestaande bebouwing.

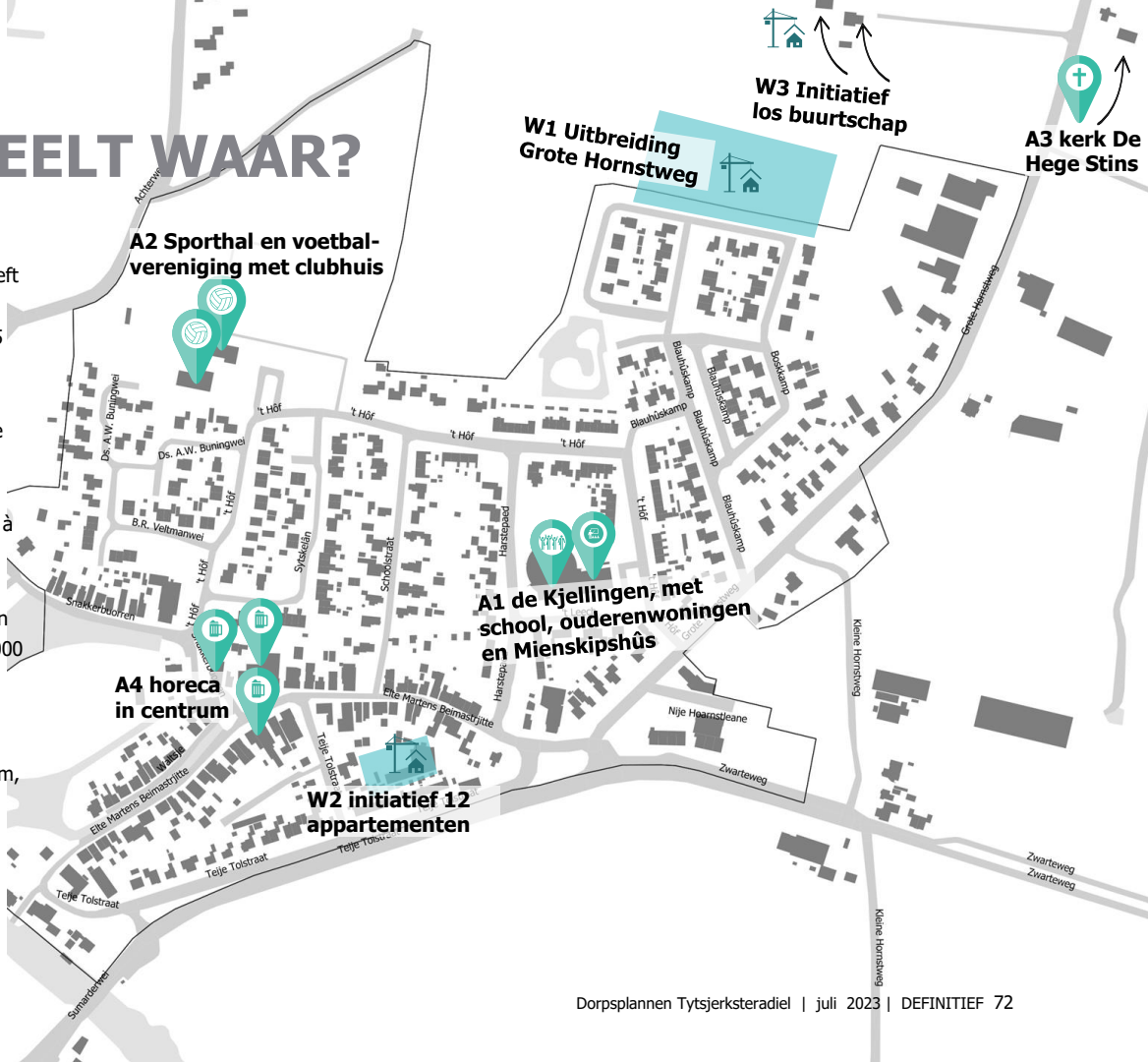
W3 initiatief los buurtschap: een minder ver uitgewerkt idee voor 15 à 20 woningen op het terrein van een boerderij.

A1 De Kjellingen: multifunctioneel gebouw met o.a. de basisschool en het Mienskipshûs. Voor dat hûs betalen we t/m 2024 de huur à €20.000 p/j.

A2 voetbalvereniging met clubhuis: doel van de vereniging is om het clubhuis meer als dorpshuis te gebruiken. De sporthal is ons eigendom, op termijn verduurzamen.

A3 Kerk de Hege Stins: ligt aan de weg tussen Eastermar en it Heechsân. Wordt gebruikt voor grotere bijeenkomsten en feesten.

A4 horeca in centrum: er zijn meerdere horecagelegenheden in Eastermar, ook met zalen of ruimte voor verblijf. Mogelijkheid voor ontmoeting.

EASTERMAR WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Uitbreiding Grote Hornstweg: de nieuwe versie van het plan, met ook ruimte voor sociale huurwoningen, is nog niet door ons goedgekeurd. Het voorziet wel meer in de lokale behoefte. Het proces tot nu toe lijkt goed doorlopen. Wanneer er snel een aanvullende onderbouwing wordt aangeleverd voor de toevoeging van negen extra woningen, schatten we in dat de vertraging door aanpassing beperkt kan blijven. We trekken hierin samen op met de initiatiefnemer. Er is nog een bestemmingsplanwijziging nodig, daar is een projectleider nu mee bezig.

W2 initiatief 12 appartementen: plan om op een verrommelde locatie appartementen te realiseren in bestaande bebouwing. Onze eerste inschatting is dat 12 op deze locatie niet passend is. Gezien de behoefte in Eastermar is er wel ruimte voor deze toevoeging, ook omdat die helpt om binnendorps een locatie te verbeteren. Het initiatief ligt nu bij de initiatiefnemer, wij spelen hier geen actieve rol in. Als de planuitwerking verder gevorderd is, bekijken we of dat past bij wat volgens ons mogelijk en wenselijk is op deze locatie.

W3 initiatief los buurtschap: initiatief is het minst ver uitgewerkt, ruimtelijk gezien ook minder wenselijk (los van bestaande bebouwing). Geven we op dit moment geen prioriteit.

A1 De Kjellingen: het contract voor het mienskipshûs loopt nog t/m 2025. In het Raadsbesluit van 30 juni 2022 is besloten dat de subsidie vanaf 2024 ophoudt. Tegen die tijd dragen we de kosten over aan het dorp, die al bezig is om (met o.a. de Energiecoöperatie) zelfvoorzienend te worden voor de ontmoetingsplek. Het contract voor de school, dat loopt t/m 2027, moeten we voor die tijd heroverwegen. Heeft op dit moment geen prioriteit – niet in Eastermar en niet binnen bestaande scholendiscussies.

A2 sporthal en voetbalvereniging met clubhuis: doel van de vereniging is om het clubhuis meer als dorpshuis te gebruiken, dit slaat nog niet heel erg aan. Heeft mede te maken met het grote aanbod van ontmoetingsplekken. Hier doen we voorlopig niets. De gymzaal is matig tot onderbezet, er is zeker capaciteit over tijdens de daluren. In de prognose is een daling verwacht van de verhuur aan scholen. Verhuur aan verenigingen lijkt gelijk te blijven. Gezien de kwaliteit, kosten (beheer) en de lage boekwaarde van het 44 jaar oude gebouw, zullen we keuzes moeten gaan maken: verduurzamen of afstoten? Het gebouw is fysiek verouderd, maar qua functionaliteit niet.

A3 Kerk de Hege Stins: vervult een ontmoetingsfunctie, maar is niet in ons eigendom of onderdeel van een discussie. Hier doen we niets.
A4 horeca in centrum: draagt bij aan ontmoeting en leefbaarheid, maakt een gemeentelijk ondersteunde ontmoetingskamer minder urgent. Niet in ons bezit, we doen hier niets.

EASTERMAR ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: hoe hard is onze steun nodig?
We financieren meerdere accommodaties in Eastermar, met mienskipshûs de Kjellingen als belangrijkste. Gezien de hoge jaarhuur van €20.000 en het grote aanbod van andere ontmoetingsruimten, vinden we het onlogisch en onnodig dit contract na 2025 te verlengen. We ondersteunen het bestuur wel met de overgang naar financiële zelfstandigheid.

Ook voor de school, die dalende leerlingenaantallen heeft, heroverwegen we het contract voordat dat in 2027 afloopt. Daarbij nemen we in overweging dat er tegen die tijd mogelijk tientallen woningen extra ontwikkeld zijn in Eastermar en dat er in de omgeving van Eastermar weinig andere basisscholen zijn. De gymzaal is in ons bezit en vereist verduurzaming voor 2040. Het gebruik is nu onvoldoende, maar met toenemende vergrijzing, mogelijke instroom en gezien het belang van beweging kijken we hoe we de gymzaal kunnen behouden voor Eastermar.

Wonen: veel vraag, veel projecten, wel bijsturen
Voor het dorp heeft woningbouw prioriteit. Grootste zorg: de jeugd kan niet in het dorp blijven wonen, vanwege de hoge prijzen en het kleine aanbod. In 2022 zijn veertien lege plekken in Eastermar benoemd. Maar gaat vaak over één of twee huizen. Uit het woningmarktonderzoek komt een blijvende behoefte naar voren, vooral naar koop- en sociale huurwoningen. Naar verwachting blijft het aantal huishoudens ook na 2030 nog groeien, als er maar voldoende aanbod is.

Daarvoor zien we nu twee belangrijke projecten die prioriteit krijgen. We werken het uitbreidingsplan bij de Grote Hornstweg uit, voor 25 woningen. Er is ook een inbreidingsplan voor appartementen, daarvoor ligt het initiatief bij de initiatiefnemer om te verkennen wat een passend aantal appartementen is. Met die twee nieuwbouw-projecten is de behoefte in Eastermar voorlopig ingevuld.

Ander thema: verkeersveiligheid
Zoals in wel meer dorpen is de verkeersveiligheid een groot thema voor bewoners. Hierover zijn al gesprekken gaande tussen dorpsbewoners en de gemeente. Er wordt een burgerinitiatief opgestart om de weg anders in te richten, dat begeleiden we door vragen vanuit de mienskip te beantwoorden waar nodig. Ook onderzoeken we de mogelijkheid om de snelheid op de grote weg te verlagen van 80 naar 60 km/u.

TYTSJERK

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

TYTSJERK LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Tytsjerk heeft ongeveer 1.600 inwoners. Het ligt zo'n negen kilometer en oosten van Leeuwarden en ongeveer drie kilometer ten westen van het centrum van Hurdegaryp. Onderdeel van Tytsjerk is natuur- en cultuurpark Park Vijversburg, waar veel toeristen op af komen. Het dorp profiteert van die gunstige ligging en de aantrekkelijke woonomgeving doordat er constante vraag naar woningen is. Anderzijds zorgt dat ervoor dat relatief weinig inwoners zich echt Tytsjerker voelen.

Bijzonder aan het dorp is de splitsing in twee delen: de spoorlijn Leeuwarden-Hurdegaryp splitst het dorp in het oude gedeelte (ten zuiden) en de woonwijken uit de jaren '70 en '80 ten noorden van de lijn. Er worden veel feesten, bijeenkomsten en activiteiten georganiseerd. Bijna elke straat heeft een buurtvereniging, er is een dorpsfeest, een burendag… toch is het ook een vrij dorp, want niks is verplicht.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

Tytsjerk is onderdeel van de scholendiscussie in de Trynwâlden. Dat loopt parallel aan dit proces, beslissingen daarover vallen eind 2023. Er is op dit moment één leegstaand schoolgebouw – dat nu gehuurd wordt door Carex – en een basisschool die nog in gebruik is.

De regiegroep "MFC Tytsjerk" is bezig met de uitwerking van het plan voor een nieuw MFC. Die moet een aanbouw van het huidige dorpshuis Yn'e Mande worden, met plek voor de gymzaal, de kinderopvang en een basisschool. Plan is al goedgekeurd door de raad en aanbesteding loopt al, maar door inflatie is het huidige budget niet meer genoeg. De planning is nog steeds om zomer 2024 de deuren te openen. Daardoor komen er locaties vrij, die in gemeentelijk eigendom zijn. Bij de huidige sporthal zit ook de kantine van de korfbalclub, die kijkt naar verhuizing naar Oentsjerk. Ook die wordt dan mogelijk aan ons aangeboden.

Wat speelt er? Wonen

Huizen die verkocht worden, gaan vrijwel altijd naar instromers uit Leeuwarden. Er is echter ook een lokale vraag. Ook uit het woningbehoefte-onderzoek komt een voorlopig blijvende behoefte aan koop- en sociale huurwoningen naar voren. Dorpsbelangen heeft in 2022 een gesprek gehad met WoonFriesland over mogelijkheden voor toevoeging. Geschikte locaties waar voldoende ruimte is zijn dan belangrijk. In eerste instantie komen daarvoor de schoolgebouwen in beeld, als die vrijkomen bij afronding van het nieuwe MFC.

Er is een plan voor uitbreiding Oan de Feart. Deze locatie is nog niet geprogrammeerd, omdat er een beperking is als gevolg van bedrijfsactiviteiten. Verder is er ruimte gereserveerd voor 'zoeklocaties' en vrijkomende locaties a.g.v. het nieuwe MFC. We kunnen dus op eventuele particuliere initiatieven ingaan als deze passend zijn voor het dorp.

TYTSJERK WAT SPEELT WAAR?

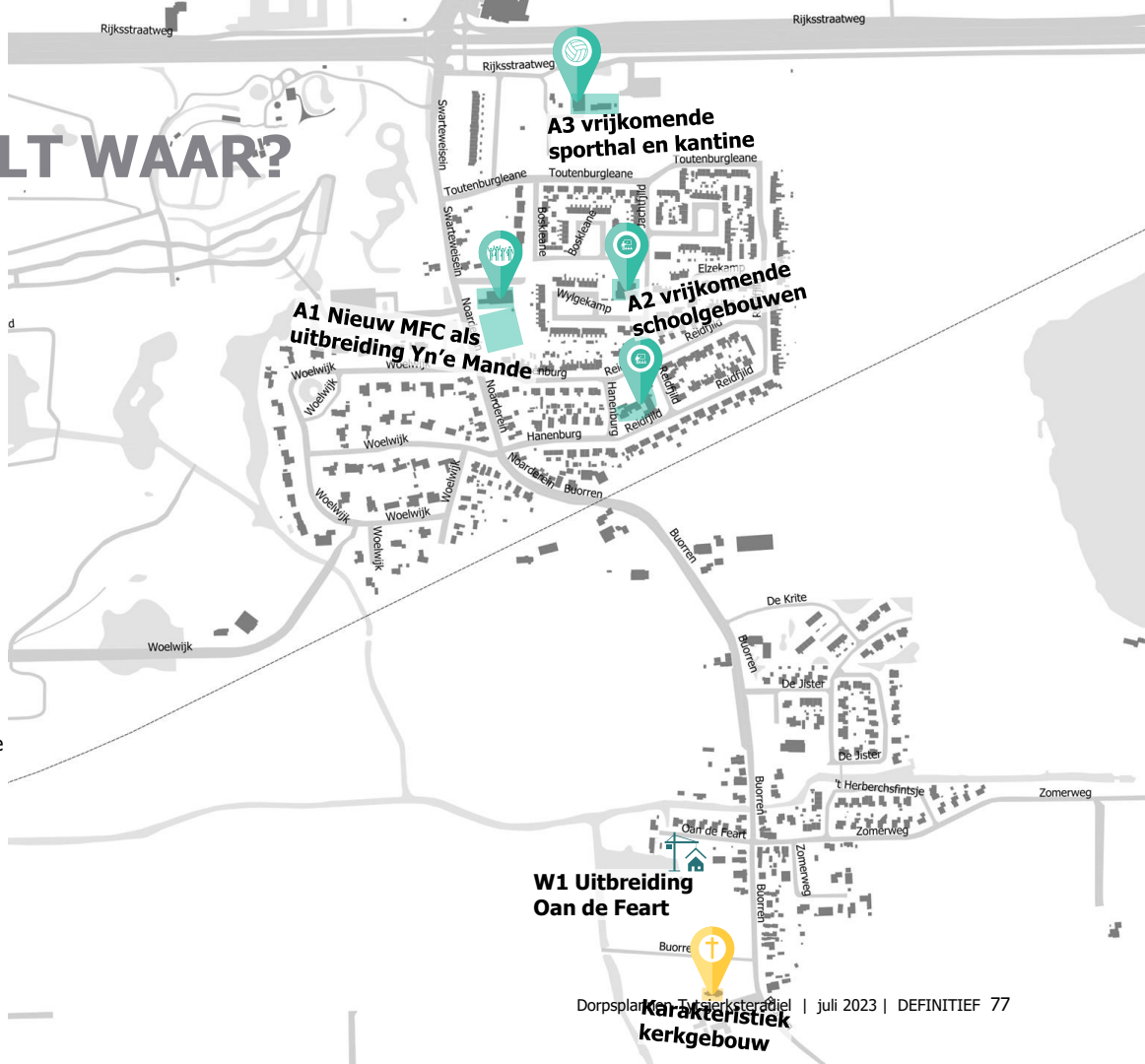
Legenda – locaties op de kaart

W1 Uitbreiding Oan de Feart: locatie wel bestemd voor nieuwbouw, maar nog niet geprogrammeerd. Kan voorlopig niet bebouwd worden vanwege de hindercontour van een bedrijf.

A1 Nieuw MFC als uitbreiding Yn'e Mande. Initiatief vanuit het dorp, naar verwachting zomer 2024 gereed. Financiering is nog een vraagstuk a.g.v. inflatie en hogere bouwkosten. Speelt locaties vrij.

A2 Vrijkomende schoolgebouwen: noordelijke gebouw is al geen school meer, nu anti-leegstandsverhuur. Zuidelijke school gaat naar verwachting verhuizen naar het nieuwe MFC. Beide locaties zijn geschikt voor woningbouw, of plek bieden aan andere functies.

A3 Sporthal met kantine: nu nog gebruikt door korfbalclub en kaatsvereniging. Beide zijn nog wel actief maar kijken ook naar verhuizing naar Oentsjerk. In potentie komen zowel de sporthal als de kantine in ons eigendom, dan komt het volledige gebied vrij voor een andere functie.

TYTSJERK WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Oen de Feart: grond in gemeentelijk eigendom, maar voorlopig niet beschikbaar doordat er een bedrijf naast zit. Ruimtelijk gezien is het een logische locatie, als hier op termijn een geschikt programma ontwikkeld kan worden staan we daarvoor open. Uit een lokale enquête kwam een grote behoefte naar voren naar jongeren- en ouderenwoningen, die kunnen mogelijk op deze locatie komen.

A1 Nieuw MFC bij Yn'e Mande: dit initiatief vanuit het dorp loopt al sinds 2017 en is nu ver uitgewerkt, met een aannemer en een installateur. Veel acties liggen hier niet meer voor ons, de vergunningen zijn verleend. Wel hebben ontwikkelingen hier invloed op veel andere locaties: de sporthal, de twee schoolgebouwen en uiteindelijk de boerderij die nu het dorpshuis is en wordt uitgebreid tot MFC. Daar ontstaat extra ruimte, lokaal speelt het idee dat hier mogelijk een zorgvoorziening in kan komen en/of enkele ouderenwoningen. Hierin wil dorpsbelangen graag met de gemeente optrekken.
Ook heeft de ontwikkeling van de scholendiscussie invloed: in het nieuwe MFC is ruimte voor een school met 135 kinderen. De huidige school heeft er 125. De toekomst van de school in m.n. Ryptsjerk is dus ook van belang: als die verdwijnt, is er mogelijk direct extra ruimte nodig in het nieuwe MFC. Hier zijn de schoolbesturen aan zet.

A2 Vrijkomende schoolgebouwen: na de zomer van 2024 zijn als het goed is beide bestaande schoolgebouwen niet meer als zodanig in gebruik. Beide gebouwen komen in gemeentelijk bezit. Het gebouw dat nu al geen school meer is heeft een plein, een van de weinige plekken binnen het dorp waar kinderen kunnen spelen en is daarmee een belangrijke plek. Dat nemen we mee in het ontwikkelen van plannen. Voor beide locaties hebben zich al enkele projectontwikkelaars gemeld; we kunnen hier zelf een actieve rol pakken of de markt binnen voorwaarden laten ontwikkelen. Het zijn binnendorpse locaties, dichtbij voorzieningen, en daarmee absurd voor (kleinere) woningen voor ouderen en starters.

A3 Sporthal en kantine: de korfbalvereniging overweegt verhuizing naar Oentsjerk, waar sportvoorzieningen in de Trynwâlden zich clusteren. De kaatsvereniging maakt alleen 's zomers gebruik van de sporthal. De kantine is nu nog in eigendom van de korfbalclub, maar als die verhuizen willen ze hem waarschijnlijk overdoen aan de gemeende. Dan krijgen wij het volledige terrein in handen. Het is wel een ingewikkelde locatie: de sporthal is zeven jaar geleden nog opgeknapt en dus in prima staat – maar moeilijk te transformeren. De locatie is, tussen de drukke provinciale weg en een grasveld, niet ideaal voor woningbouw. Hier eerst ontwikkelingen afwachten, maar dan is er wel een plan voor herontwikkeling nodig.

TYTSJERK ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: nu alvast nadenken over invulling nieuw MFC en vrijkomende locaties

Het nieuwe MFC wordt tegen het bestaande dorpshuis Yn'e Mande aan gebouwd. In dat dorpshuis ontstaat dus op termijn ook ruimte. Er zijn binnen het dorp wel enkele ideeën over de invulling daarvan, vaak zijn daar externe partijen voor nodig (zoals ontwikkeling van seniorenwoningen of een locatie voor fysiotherapie/zorg. We wachten hiervoor initiatief vanuit de mienskip af, maar faciliteren het wel als dat komt. Dat houdt in dat we de betrokken partijen samenbrengen en indien nodig ondersteunen met het maken van een exploitatie.

Er komen verschillende locaties vrij; de twee scholen en de sporthal + kantine hebben dan een nieuwe functie nodig. Ook al is het van die laatste locatie nog niet zeker of en wanneer die vrijkomt, een plan maken voor de toekomst is nu al belangrijk. Het gebruik moet immers wel op peil blijven.

Wonen: vrijkomende locaties benutten, focus op betaalbaarheid en lokale binding

Er is duidelijk vraag en ruimte voor toevoeging in Tytsjerk. De grootste uitdaging hier is om nieuwbouw geschikt te maken voor lokale starters en senioren, de twee groepen die het meest in de knel zitten nu. Er komen steeds meer manieren om te sturen op welke doelgroep voor welke woning in aanmerking komt, zie ook hoofdstuk 2. Die zullen we zeker in een dorp als Tytsjerk, met veel druk vanuit Leeuwarden, benutten.

Wat betreft locaties ligt de prioriteit eerst op de vrijkomende scholen. Op langere termijn mogelijk ook het terrein van de sporthal, daar houden we nu echter nog geen rekening mee. Als we nadenken over uitbreiding (er is nu één project al bestemd daarvoor), is het aan elkaar laten groeien van beide delen van Tytsjerk het meest logisch. Ruimtelijke inpassing en het behouden van bestaande kwaliteiten zijn daarbij natuurlijk wel voorwaardelijk.

Andere onderwerpen al intern opgepakt

Er spelen meerdere (sociale) vraagstukken vanuit dorpsbelangen. Zoals de spoorwegovergang, de aanleg van een sloepenroute en van een fietspad door het groen. Er is in deze omgeving vraag naar leuke activiteiten voor mensen die Leeuwarden en omgeving – waarbij Tytsjerk snel in beeld komt – voor langere tijd willen bezoeken.

Dorpsbelangen, of specifieke werkgroepen, zijn bezig met plannen ontwikkelingen voor deze thema's. Vaak zijn ze al eerder aangekaart bij de gemeente, de betreffende afdelingen zijn er mee bezig.

NOARD BURGUM

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

NOARDBURGUM LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Noardburgum telt ongeveer 2400 inwoners en is een kern van de gemiddelde grootte in de gemeente. Het ligt zo'n 4 kilometer ten noorden van Burgum, maar nog dichterbij Feanwâlden – dat een treinstation heeft. Er zijn een school, dorpshuis, supermarkt en een gezondheidscentrum aanwezig in het dorp. Buiten die dagelijkse voorzieningen is er ook nog een voetbalvereniging en scoutingsvereniging gevestigd in het dorp. Sinds november 2022 is er een supermarkt geopend in het dorp. Veel bewoners zijn erg enthousiast, omdat het zorgt voor een betere leefbaarheid. Jongeren kunnen er werken en ouderen hoeven het dorp niet meer uit voor de boodschappen.

Volgens dorpsbelangen staat zorgzaamheid in het dorp voorop. Bewoners helpen elkaar zonder het te vragen, omdat dat als vanzelfsprekend wordt gezien. In de weekenden wordt er veel gewerkt in en rondom het huis, het is een actief dorp.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

In 2013 is een nieuw MFC geopend in Noardburgum. Onderdeel daarvan zijn dorpshuis De Balstien, een jeugdsoos en IKC en een huisarts en fysiotherapeut. Er zijn nog enkele multifunctionele ruimten beschikbaar voor diverse verenigingen.

Gelet op de vorming van de ontmoetingsschool de Klimstien is het wenselijk te onderzoeken wat de optimale locatie voor de school is. Dorpsbelangen is voor het clusteren van voorzieningen.

Bij de voetbalvereniging is sinds kort een kunstgrasveld geplaatst. Veel kinderen maken daar overdag gebruik van. In de omgeving van de voetbalvelden is ook een gymzaal aanwezig. De basisschool maakt daar overdag gebruik van, in de avond zijn er veel andere activiteiten. Het gebouw moet wel verduurzaamd worden.

Wat speelt er? Wonen

De afgelopen 10 jaar zijn veel ouderen naar Burgum verhuisd, mede omdat daar een supermarkt was – maar ook meer seniorenwoningen. Zoekende Noardburgummers moeten noodgedwongen ergens anders wonen. Het is erg moeilijk voor jongeren om een woning te vinden in het dorp.

Aan de westkant is een uitbreidingslocatie aangewezen. Er zijn meerdere stedenbouwkundige ontwerpen gemaakt, met rijtjes-, twee-onder-een-kap- en vrijstaande woningen. Onderdeel van het proces is nog of WoonFriesland wil meewerken aan het ontwikkelen van de sociale huurwoningen, en om te kijken of de woningen eerst voor dorpsbewoners beschikbaar kunnen komen. Komende jaren wordt op verschillende adressen een losse woning toegevoegd. Daarnaast zijn er enkele lege plekken in het dorp die mogelijk geschikt zijn voor inbreiding. Op geen van die locaties is al een initiatief of plan ontwikkeld.

NOARDBURGUM WAT SPEELT WAAR?

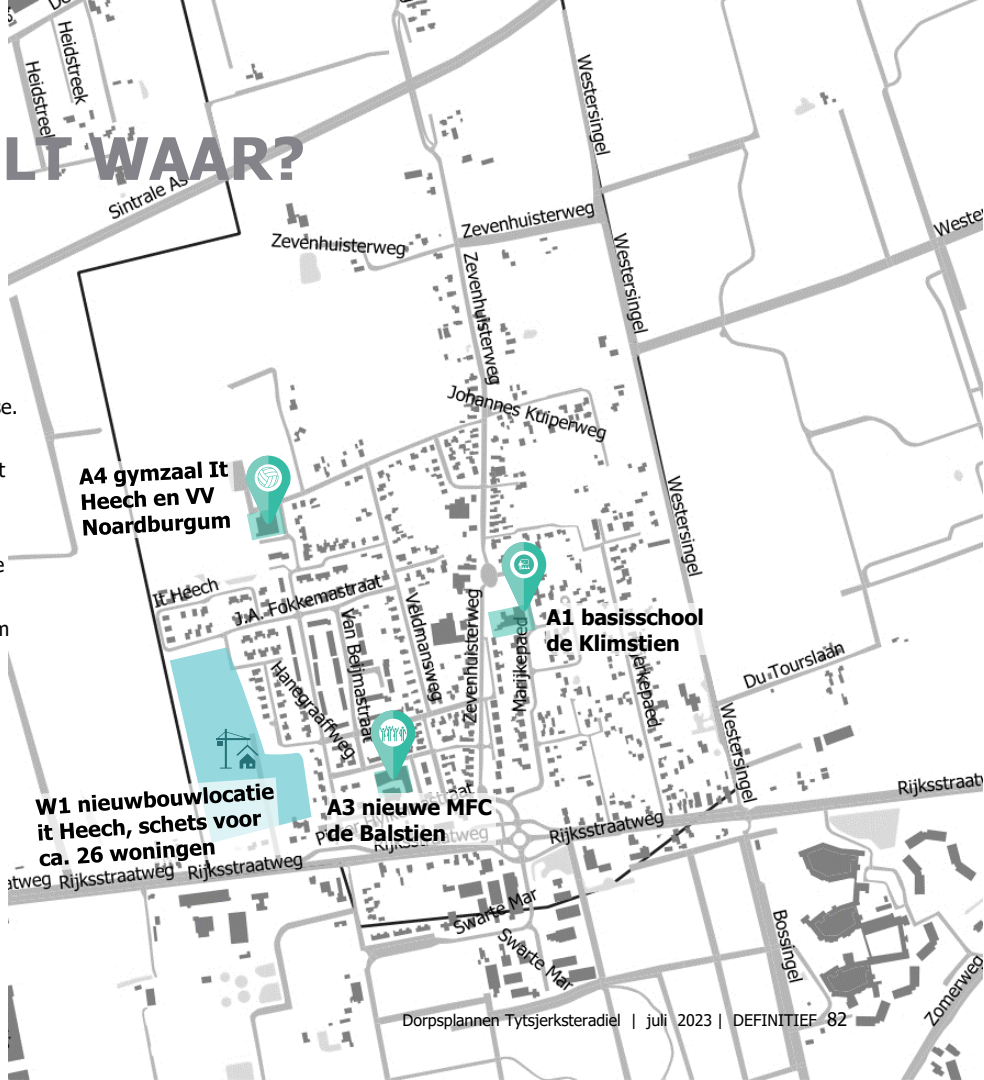
Legenda – locaties op de kaart

W1 Nieuwbouwlocatie It Heech: we starten nu met het dorp de participatie over enkele stedenbouwkundige schetsen, met 24 à 29 woningen van verschillende typen.

A1 basisschool de Klimstien: op termijn is een nieuw gebouw nodig. Daarbij zijn er twee opties voor verplaatsing (naar de gymzaal of naar het MFC), dat zit nog in de oriëntatiefase.

A3 MFC de Balstien: multifunctioneel gebruik, er is in het ontwerp rekening gehouden met plek voor de basisschool. Voorlopig is dit een bruikbaar en toekomstbestendig gebouw.

A4 Gymzaal It Heech: eigendom van de gemeente, basisschool maakt veel gebruik van de gymzaal om gymlessen te geven. 's Avonds zijn er verenigingen. Het gebouw moet wel verduurzaamd worden. Daarbij nemen we in overweging dat de Nije Westermar in Burgum mogelijk concurrerend gaat werken. Vanuit ons sportbeleid maken we een afweging over het belang van een sportvoorziening in Noardburgum zelf.

NOARDBURGUM WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Nieuwbouwlocatie It Heech: we betrekken dorpsbelangen en omwonenden in het participatieproces vanaf nu. Vanwege de behoefte aan betaalbare nieuwbouw, betrekken we ook graag WoonFriesland in dit project. Die zijn inmiddels benaderd. De grond is in ons bezit, wij nemen dus het voortouw bij het maken van een ruimtelijk ontwerp en kunnen daarbij goed sturen op betaalbaarheid.

A1 basisschool de Klimstien: op termijn is een nieuw gebouw nodig. Clustering bij sportvoorzieningen of MFC De Balstien heeft als voordeel dat er een binnendorpse locatie vrijkomt voor woningbouw. We starten het gesprek op met de schooldirectie over hun plannen en mogelijkheden. Afhankelijk daarvan betrekken we andere partijen in het gesprek. Wij faciliteren hierin, het schoolbestuur is aan zet.

A3 MFC de Balstien: voorlopig is dit een bruikbaar en toekomstbestendig gebouw en is hier geen actie nodig. Mocht het gebruik of de verhuur veranderen, zijn we een gesprekspartner. Het gebouw is in ons bezit en het dorpshuis draait op vrijwilligers. Zolang dat allemaal goed functioneert, is hier geen actie nodig. Het activiteitenprogramma van bijvoorbeeld de jeugdsoos kan ook goed vanuit het dorp ingevuld worden.

A4 Gymzaal It Heech: dit gebouw is in ons eigendom, wij nemen dus het voortouw in het maken van een plan voor verduurzaming. Daarbij kijken we wel naar het huidig en verwacht gebruik: is er toekomst voor deze gymzaal, ook met het oog op de Nije Westermar in Burgum? De voetbalvereniging heeft recentelijk een nieuw kunstgrasveld gekregen, dat wordt ook overdag gebruikt door lokale jeugd. De kantine is in bezit van de vereniging, wij financieren die niet als gemeente.

NOARDBURGUM ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: op naar nieuw schoolgebouw

Gezien de huisvesting van voorzieningen – en geholpen door de nieuwe supermarkt – is het voorzieningenaanbod in Noardburgum toekomstbestendig. We starten nu wel het gesprek over de toekomstige huisvesting van de school. Gezien de centrale locatie en de ruimte die er in het gebouw van De Balstien is, lijkt dat de meest logische locatie. Bovendien versterkt dat het gebruik van het gebouw.

Wonen: op zoek naar binnendorpse locaties

De nieuwbouwlocatie nabij It Heech is de grootste ontwikkeling, daarvoor zitten we nu midden in het participatietraject. Naar verwachting worden er tussen de 24 en 29 woningen gerealiseerd. Met het oog op de (lokale) behoefte richten we ons op het ontwikkelen van zoveel mogelijk betaalbare woningen. Daarom betrekken we WoonFriesland graag in dit project.

In het dorp zijn enkele open plekken, die mogelijk geschikt zijn voor nieuwbouw. Daarvoor kunnen we een locatiescan uitvoeren: een onderzoek naar locaties waar woningbouw passend en kansrijk is, en welk programma daar ontwikkeld kan worden. Gecombineerd met de onderzochte behoefte (die hebben we al in beeld) kunnen we dan beoordelen welke locaties prioriteit krijgen om verder uitgewerkt te worden. Dit speelt niet alleen in Noardburgum; in veel meer dorpen willen we actief op zoek naar geschikte inbreidingslocaties.

BURGUM

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

BURGUM LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Burgum is met ongeveer 9700 inwoners dé hoofdplaats van de gemeente Tytsjerksteradiel. Door de wegenstructuur is het dorp verdeeld in Noord, Oost, Zuid en West. Bewoners vanuit de omliggende dorpen maken vaak gebruik van de voorzieningen in Burgum, zoals de middelbare school. Burgum heeft goede busverbinding met omliggende kernen, waaronder plaatsen met een treinstation. Daardoor blijft het dorp makkelijk bereikbaar.

Er zijn veel verenigingen en een breed activiteiten-aanbod voor verschillende groepen. Mensen ontmoeten elkaar dus vooral langs interesselijnen. Dorpsbelangen signaleert daardoor het risico op eenzaamheid onder bepaalde groepen, met name ouderen. Zij zien dat de leefbaarheid onder druk staat voor mensen die níet meedoen aan het verenigingsleven.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

In Burgum is het vooral belangrijk dat bepaalde accommodaties klaar worden gemaakt voor de toekomst. Er zijn weinig zorgen over het aanbod of het behoud van voorzieningen, omdat Burgum als centrale kern een grote verzorgingsfunctie heeft. Ontmoetingsplek "Glinstra State" is onlangs aangekocht door de gemeente en moet verduurzaamd worden.

De bibliotheek zou graag naar een andere locatie verhuizen, omdat de energiekosten erg stijgen en de accommodatie te groot is. De vraag is nog wel waar de bibliotheek naar toe kan verhuizen. Ook de muziekschool/dagopvang zit in een gemeentelijk pand dat aan verduurzaming toe is.

De Nije Westermar is kortgeleden opgeleverd als nieuwe sporthal. Deze is goed bezet. Nu actueel is de Wetterstins, het zwembad en de sporthal dat op termijn verduurzaamd moet worden.

Wat speelt er? Wonen

Burgum heeft een groot woningbouwprogramma. Het is ook de hoofdplaats van de gemeente. Vanuit het dorp is er vooral de vraag naar betaalbare sociale huurwoningen, met name voor lokale starters. Op dit moment zijn we bezig met nieuwbouw van woningen (m.n. appartementen) in het centrum, in het kader van onze centrumvisie.

Het programma bestaat nu uit 344 woningen, waarvan er 148 al in bestemmingsplannen zijn opgenomen – veelal centrumlocaties die gedeeltelijk al in aanbouw zijn. De eerstvolgende ontwikkellocatie is die van de voetbalvelden, voor ongeveer 67 diverse woningen. Het toevoegen van woningen is maatwerk en moet passen bij de vraag vanuit het dorp. Ontwikkelende partijen hebben ook steeds meer oog voor betaalbaarheid, daar gaan we ook sterker op sturen.

BURGUM WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

W1 voetbalvelden: transformatie naar woningen (eengezins). AO met ontwikkelaar moet nog gesloten worden, verwachting is wel dat ontwikkeling komende jaren kan starten.

W2 uitbreiding Elingsloane: potentiële locatie met verschillende obstakels (waaronder contouren hoogspanningskabels). Grond in particulier bezit.

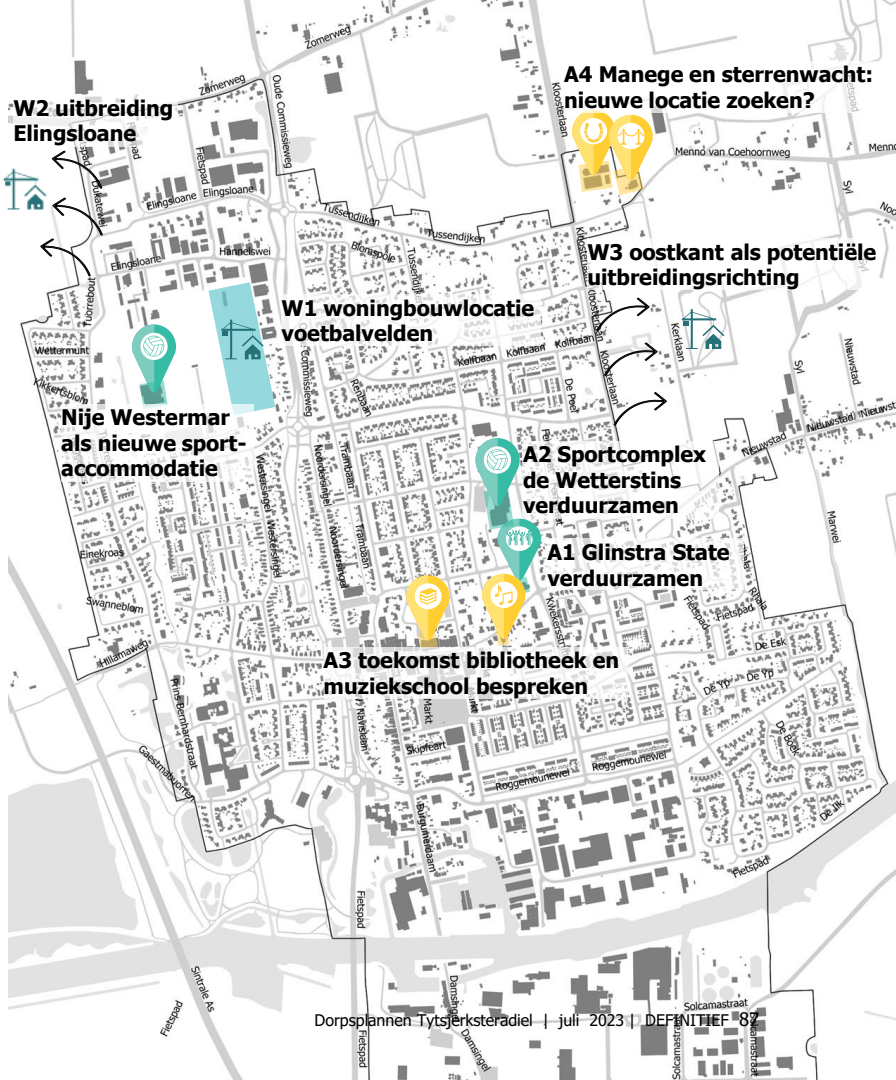
W3 oostkant als nieuwe uitbreiding, waaronder 'Kloosterlaan Noord' en locaties manege en sterrenwacht. Verplaatsing daarvan kan van noordoost-Burgum een woongebied te maken.

A1 Ontmoetingsplek 'Glinstra State': recentelijk in gemeentelijk bezit gekomen. Prioriteit heeft verduurzaming van het gebouw. Wordt nu o.a. gebruikt als overleglocatie voor dorpsbelangen.

A2 Sportcomplex de Wetterstins met zwembad. In gemeentelijk eigendom, op termijn verduurzamen.

A3 toekomst bibliotheek en muziekschool: gebouwen verduurzamen als we ze aanhouden. Beide in gemeentelijk eigendom, beide functies die van maatschappelijke waarde zijn.

A4 Manege en sterrenwacht: functies moeten verplaatst als we van de oostkant van Burgum een woongebied willen maken.

BURGUM WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Voetbalvelden: anterieure overeenkomst moet nog gesloten worden. Huidige programma bestaat uit eengezinswoningen, grotendeels middeldure koop. Nu nog bijsturen in het programma betekent vertraging in het project. In principe gaan we dus op deze manier door, er is al een projectleider ingesteld.

W2 uitbreiding Elingsloane: contouren van hoogspanningskabels zijn opnieuw vastgesteld (groter gemaakt), waardoor het huidige plan niet meer mogelijk is. Initiatief ligt nu bij de ontwikkelaar om met een nieuw voorstel te komen.

W3 Oostkant als nieuwe uitleglocatie is mogelijk, Kloosterlaan Noord is in gemeentelijk eigendom. Locatie ten noorden daarvan vereist eerst verplaatsing van manege en sterrenwacht. Die (particuliere) locaties bieden op termijn ruimte voor verdere uitbreiding van Burgum, maar hebben op dit moment nog veel obstakels. Hier doen we voorlopig niks.

A1 Glinstra State hebben we recentelijk aangekocht, prioriteit gaat daar nu uit naar verduurzaming – ook omdat het een monumentaal pand is met intrinsieke waarde. Wel betekent dat dat we blijven onderzoeken hoe dit gebouw optimaal benut kan worden. Voor nu starten we een traject op voor verduurzaming van dit pand.

A2 sportcomplex/zwembad De Wetterstins. Sport is een van de primaire functies die een gemeente moet aanbieden. Zwembad de Wetterstins is in ons bezit, dus verduurzamen is onze verantwoordelijkheid. Gezien het energielabel A heeft dit niet topprioriteit om te verduurzamen, op termijn gaan we dit wel doen.

A3 bibliotheek en muziekschool: beide functies zijn maatschappelijk waardevol, maar hoeven niet per se in dit gebouw ondergebracht te worden. We moeten een besluit nemen of we de muziekschool willen aanhouden (is gemeentelijk bezit). Zo ja, dan wordt verduurzaming prioriteit. Zo niet, dan gaan we op zoek naar andere locaties voor deze functie en stoten we de gebouwen af. We starten het traject op waarin we – in overleg met bibliotheek en muziekschool – hun huisvesting voor de langere termijn bespreken.

A4 Manege en sterrenwacht: gebouwen zijn niet in ons bezit, ze functioneren nu goed. Komt in beeld als we langs de Kloosterlaan willen gaan uitbreiden op dit moment geen prioriteit. Hier doen we nu niets.

BURGUM ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: slim kiezen locaties & prioriteiten stellen bij verduurzamen
Door het aantal inwoners en de vele voorzieningen in Burgum, staan we wat betreft het behouden van accommodaties niet voor veel keuzes. Voor het aangekochte "Ginstra State" gaan we een verduurzamingsplan opstellen.

Wel moet er gekeken worden naar mogelijke nieuwe locaties voor een aantal voorzieningen. Op initiatief van de bibliotheek zullen wij meedenken over een mogelijk betere locatie voor de bibliotheek zodat de bibliotheek kan blijven bestaan en de leefbaarheid in het dorp goed blijft.

Door de mogelijke verplaatsing van de Sterrenwacht en de manege kan er woningbouw plaatsvinden op die locatie. Maar eerst wordt de woningbouwlocatie bij de voetbalvelden gerealiseerd.

Wonen: veel vraag, veel projecten, wel bijsturen
Er zijn verschillende woningbouwplannen voor Burgum. Het aantal woningen is de afgelopen jaren, zeker binnenstedelijk, vrijwel losgelaten. Onderdeel van dat 'binnenstedelijk plafondvrij' is sturen op behoefte en segmenten.

Dorpsbelangen geeft aan graag inzicht te hebben op de wooninitiatieven. Ze vinden het belangrijk dat er beweging en vooruitgang komt en niet blijft hangen in alleen de plannen. Dat kan bij sommige projecten, maar in principe delen we geen extra informatie met dorpsbelangen als het strategischer is om een project niet openbaar te maken.

WoonFriesland ziet een nieuwbouwopgave in Burgum. Er komen steeds kwetsbaardere mensen in huurwoningen te wonen, dus sociale nieuwbouw willen we mengen met hogere woonsegmenten.

Lokaal initiatief: Burgum 2040
Een groep Burgumers wil dat er een duidelijke visie komt voor Burgum, waar nieuwe plannen op kunnen aanhaken. Er zijn brainstormsessies georganiseerd waarbij ook belanghebbenden zoals de gemeente, Dorpsbelangen Burgum en ondernemersvereniging HIMBO werden betrokken. Volgens Burgum 2040 moet het dorp beter verbonden worden met het water, ook om het toerisme te versterken.

Wat betreft de woningbouw kiest Burgum 2040 ervoor om op meerdere plekken kleinschalige woningbouw te realiseren. In het dorp moet meer activiteit plaats vinden. Een professionele tekenaar heeft de ideeën uitgewerkt tot een mooie 'praatplaat' waarop Burgum in 2040 te zien is. Wij verwelkomen dit soort initiatieven en verkennen graag samen welke stappen wij kunnen zetten die bijdragen aan de gewenste ontwikkelingen, maar zien ook dat er nog veel uitgewerkt moet worden.

SUWÂLD

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

SUWÂLD LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Suwâld heeft ongeveer 630 inwoners. Het dorp kenmerkt zich door een grote mate van saamhorigheid en rust. Er is veel verenigingsleven in het dorp, in de Suderfinne worden veel activiteiten georganiseerd. Dat trekt ook de jongeren in het dorp.

Er zijn een basisschool, voetbalvereniging en een kerk aanwezig in het dorp. Voor andere voorzieningen maken mensen gebruik van Burgum als belangrijkste grotere plaats. Suwâld ligt ruimtelijk wel behoorlijk geïsoleerd en de OV-halte is alleen voor een belbus. Investeren in bereikbaarheid is dus ook belangrijk.

Mensen kennen elkaar goed in het dorp en zetten zich in voor de voorzieningen. Niet alleen het dorpshuis maar ook de volkstuinen worden onderhouden door de bewoners.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

Het dorp heeft geen actuele ontwikkelingen op het gebied van maatschappelijk vastgoed. Het is wel belangrijk dat dorpshuis de Suderfinne gaat verduurzamen vanwege de hoge energiekosten. Het dorpshuis is van het bestuur zelf, verduurzaming is dus ook primair hun verantwoordelijkheid. Er gaat nu subsidie vanuit de SFDT naar het dorpshuis, dat ook fungeert als kantine van de voetbalvereniging.

De basisschool heeft in 1990 een nieuw gebouw gekregen. Volgens dorpsbelangen is dit samen met dorpshuis de Suderfinne de belangrijkste plek voor ontmoeting. Op de plek van de voetbalvelden is er een plan voor een pannakooi.

Dorpsbelangen wil graag voor alle maatschappelijke accommodaties een visie maken, om zo de ontwikkelingen in Suwâld voor de komende jaren in beeld te brengen.

Wat speelt er? Wonen

Uit het behoefte-onderzoek blijkt dat er in Suwâld ruimte is voor toevoeging met maatwerk, er is een lokale behoefte. De vraag vanuit het dorp is om betaalbare koop- en sociale huurwoningen te realiseren. Op dit moment zijn veel starters verhuist naar andere plaatsen, omdat daar wel een woning beschikbaar was. Een aantal ouderen heeft bij dorpsbelangen aangegeven wel te willen verhuizen naar kleinere (senioren)woningen in het dorp als die beschikbaar komen.

Op de locatie Mostermûne is er in de woningbouw-programmering ruimte voor 6-8 woningen. In de toekomst kunnen daar eventueel meer woningen bijkomen. Betaalbaarheid is belangrijk, net als een combinatie van sociale huurwoningen en vrije kavels – bij voorkeur een combinatie van huur en koop voor jongeren en ouderen.

SUWÂLD WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

Woningbouw

W1 verdere uitbreiding van de Mostermune, enige plan voor woningbouw. Nog niet volledig ingevuld, maar nu 6-8 koopwoningen gepland.

Accommodaties

A1 Voetbalvereniging: kantine in het dorpshuis, lokaal plan om een pannakooi te realiseren.

A2 Dorpshuis de Suderfinne, in beheer van het dorp zelf. Moet verduurzamen, het idee speelt ook om het gebouw meer geschikt te maken voor ouderen en eventueel woningen toe te voegen.

A3 Basisschool De Triangel: recent een nieuw gebouw, het gebouw moet wel verduurzaamd worden, geen discussie over de school.

SUWÂLD WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Mostermûne: we bezitten de grond zelf, belangrijk om betaalbare woningen te realiseren. We hebben al een projectleider ingesteld om deze locatie verder te ontwikkelen, die kan de planvorming verder brengen. Hier zien we mogelijkheden om te ontwikkelingen naar de (lokale) behoefte. Die behoefte hebben we al in beeld dankzij ons behoefte-onderzoek en deze dorpenronde. Met die informatie in de hand werkt de projectleider deze locatie nu verder uit.

A1 Voetbalvereniging: gebruikt het dorpshuis als kantine, wij als gemeente hebben hier weinig invloed. Voetbalvereniging en dorpshuisbestuur zullen gezamenlijk verduurzaming van het dorpshuis moeten oppakken, evenals eventuele ontwikkeling van een pannakooi. Deze initiatieven laten we aan de mienskip en we beantwoorden (hulp)vragen zodra die er zijn.

A2 Dorpshuis de Suderfinne, eigendom van het dorp zelf, veel activiteiten (vooral jongerensoos het Pypke), het draait goed. Verduurzaming is wel nodig, maar dat is de verantwoordelijkheid van het bestuur van het dorpshuis zelf. We ondersteunen het bestuur van het dorpshuis bij het maken van plannen voor het verduurzamen van het pand.

A3 Basisschool De Triangel: moet verduurzaamd worden, scholendiscussie speelt er niet. Zo lang het leerlingenaantal voldoende is, doen we hier niets.

SUWÂLD ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Accommodaties: niet direct actie vereist

Wat betreft accommodaties staan we in Suwâld niet voor veel keuzes. Het is wel belangrijk dat het dorpshuis gaat verduurzamen. Bewoners hebben verschillende denkwijzen over het dorpshuis de Suderfinne. Enkele dorpsbewoners zouden graag zien dat het dorpshuis beter wordt toegerust voor gebruik door ouderen. Daarbij is een combinatie van dorpshuis met seniorenwoningen ook een mogelijkheid. Sommige bewoners vinden de combinatie van dorpshuis en appartementen geen goed idee. Het onderzoeken van de behoefte voor een nieuw/verbouwd dorpshuis is niet aan ons.

Mocht er een initiatief komen voor woningbouw op de dorpshuislocatie, dan laten we het eerst aan de eigenaren van de grond / de initiatiefnemers. Wel regisseren we het type en aantal woningen dat hier toegevoegd wordt. Dat is voor de lange termijn.

Wonen: één logische locatie, daarna zoeken

De plannen van de Mostermûne biedt ruimte voor 6-8 woningen. Lokaal is de belangrijkste zorg dat nieuwbouw niet voor eigen inwoners beschikbaar komt, maar naar instromers gaat. Omdat we de grond hier zelf in bezit hebben, kunnen we beter sturen op type en segment dat wordt toegevoegd.

Ook in Suwâld kunnen we niet afdwingen dat nieuwe woningen alleen voor de inwoners van Suwâld gebouwd worden. Wel is er vanuit de gemeente een doelgroepenverordening in ontwikkeling waarmee de gemeente iets meer sturingsmogelijkheden krijgt. Ontwikkelaars mogen wel zelf bepalen aan wie de huizen verkocht worden.

Een aantal jaren geleden is er gekeken naar de lege locaties in het dorp, maar in Suwâld zijn er niet gelijk kansen voor inbreidingsontwikkelingen. Wel zit er een bouwbestemming op het parkeertreintje bij de school. Het idee dat lokaal speelt om op de locatie van het dorpshuis enkele appartementen toe te voegen, vereist voorlopig geen actie van ons.

EARNEWÂLD

WOON- EN LEEFBAARHEIDSAGENDA MET HET DORP

EARNEWÂLD LOKALE SITUATIE

Mienskip en omschrijving dorp

Earnewâld heeft ongeveer 420 inwoners en is daarmee een van de kleinere dorpen van de gemeente. Het dorp ligt relatief geïsoleerd binnen de gemeente, Garyp is het dichtstbijzijnde dorp voor dagelijkse (sport) voorzieningen. Wel heeft het dorp een supermarkt en is het erg populair bij toeristen.

Eventuele sluiting van accommodaties zou gelijk zorgen voor een lange reistijd. Het is dus belangrijk om bestaande accommodaties in stand te houden. Blijvend aanbod van voorzieningen kan bovendien zorgen voor instroom van nieuwe bewoners, zo kunnen toerisme en leefbaarheid elkaar ook versterken. In Earnewâld is het een kwestie van balanceren tussen toeristische belangen en de belangen van bewoners.

Wat speelt er? Maatschappelijke accommodaties

De dorpskamer is tegen de protestantse kerk aangebouwd en wordt gebruikt voor verschillende activiteiten, ook voor jongeren. Desondanks is er lokaal een sterke wens voor een jeugdhonk. De kerk betaalt op dit moment nog de energierekening, van het dorpshuis, maar wil graag kijken naar een andere oplossing.

Het havenkantoor is gemeentelijk vastgoed. Vanuit het dorp is de wens om het havenkantoor te moderniseren. Ze vinden het belangrijk om een mooi havenkantoor aan te kunnen bieden aan de bezoekers van de haven. Op de school zitten 42 kinderen. In het verleden is de school erg populair geweest voor kinderen van buiten het dorp. Het leerlingenaantal is weliswaar teruggelopen maar een actieve discussie over het voortbestaan van de school speelt er niet.

Wat speelt er? Wonen

Het grootste nieuwbouwproject is ‘Mindertsfean’, Dorpsbelangen heeft nu afspraken gemaakt met een ontwikkelaar en de grondeigenaar. Het plan is om 16 woningen te bouwen. Andere initiatieven zijn kleiner en binnendorps: enkele ondernemers willen hun (horeca)bedrijf (deels) verbouwen tot woningen. 1 vraag ligt er al, bij andere ondernemers speelt het ook. Daarbij is soms een wijziging van het bestemmingsplan nodig en het zorgt voor het verdwijnen van horeca. Ook is WoonFriesland bezig met vervangende nieuwbouw aan de Eilansgrien, waarbij één woning wordt toegevoegd. Veel jongeren uit het dorp komen niet aan een woning. Door het beleid van WoonFriesland komen er vaak mensen in de woningen die geen voorkeur of binding hebben met Earnewâld. Door de snelle doorwisseling hebben jongeren minder snel een sociale binding met het dorp, vreest dorpsbelangen. Nieuwe woningen, ook appartementen, worden wel verkocht voor permanente bewoning, maar worden niet permanent bewoond.

EARNEWÂLD WAT SPEELT WAAR?

Legenda – locaties op de kaart

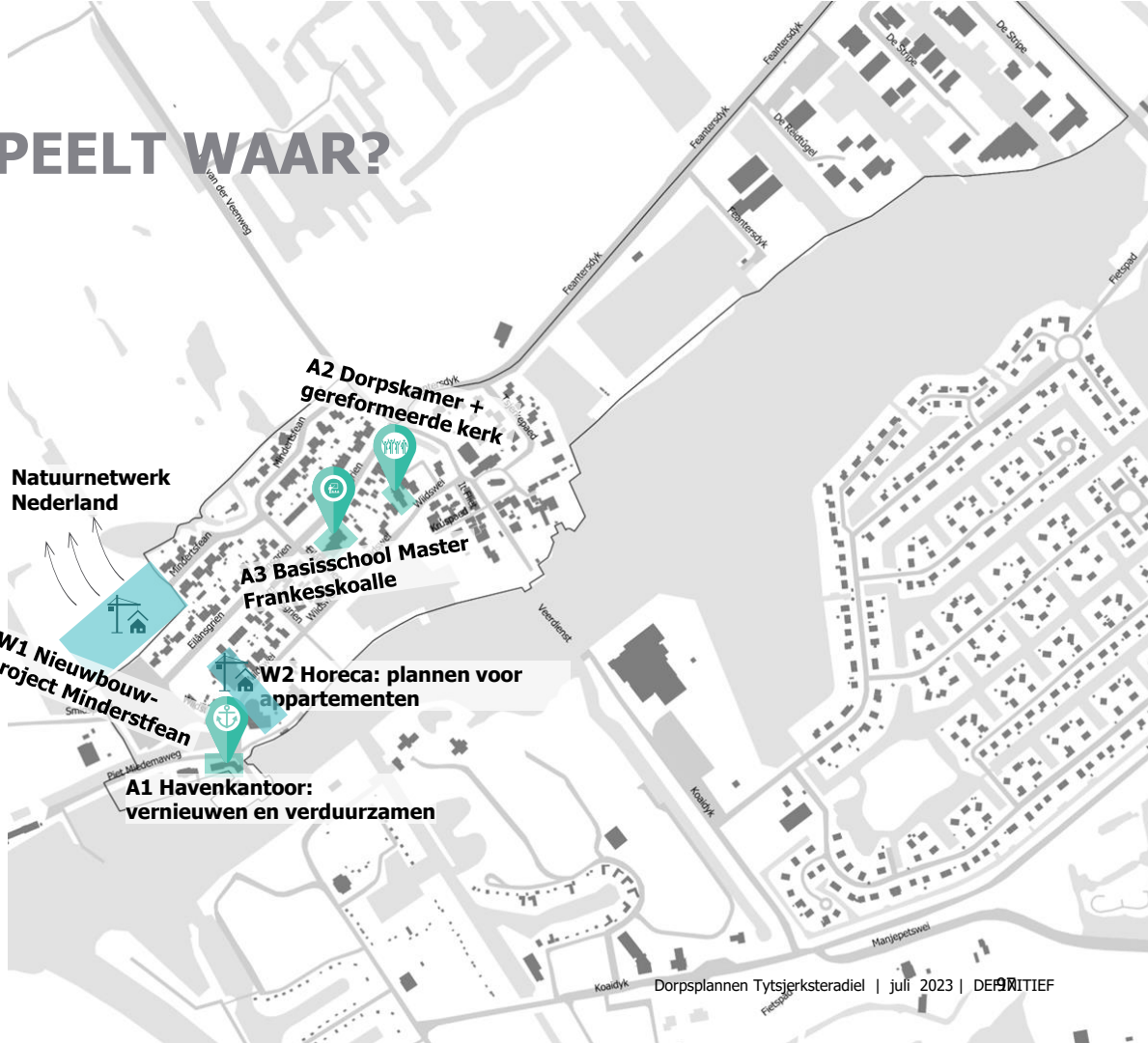
W1 Mindertsfean: plan voor 16 woningen. Gesprek tussen dorp en ontwikkelaar woningen toe te voegen loopt goed. Obstakel: hindercontour boerderij.

W2 Horeca: plannen voor het realiseren van appartementen ter vervanging van huidige horeca en herontwikkeling van bestaande bebouwing. Centrumlocatie, wel ten koste van horeca. Gesprek aangaan.

A1 Havenkantoor: wij blijven de haven (en dus de gebouwen) exploiteren.

A2 Dorpskamer: is gevestigd bij de gereformeerde kerk. Recent gebouwd en erg duurzaam. Functioneert goed. In het dorp is er ook behoefte aan toevoeging van een jeugdsoos, hoeft niet gekoppeld te zijn aan locatie dorpskamer.

A3 Basisschool Master Frankeskoalle: eerder altijd erg populair voor kinderen buiten het dorp, leerlingenaantallen lopen terug. Veldje bij de school is van een stichting. Nu geen discussie over voortbestaan school.

EARNEWÂLD WIE DOET WAT?

Per locatie: welke opties, welke acties, welke partijen?

W1 Mindertsfean: locatie is buitendorps en ligt in de geurhinder van een boerderij. De projectontwikkelaar is in gesprek met de agrariër om diens wensen te verkennen. Ook ligt het gebied in de buurt van Natura 2000-gebied, stikstof wordt dus mogelijk een obstakel. Die dingen zijn aan de ontwikkelaar. Voor ons is het belangrijk dat we het bestemmingsplan tijdig ter inzage leggen en goede afspraken maken met de ontwikkelaar over aantal en type woningen.

W2 Locatie horeca: we gaan het gesprek aan met de ondernemer. In Earnewâld spelen verschillende belangen, over leefbaarheid, toerisme en horeca. Deze locatie is zeer geschikt om binnendorps meer woningen toe te voegen voor permanente bewoning. We gaan met de initiatiefnemer in gesprek over zijn wensen en plannen. Daarbij zorgen we ervoor dat de woningen die gerealiseerd worden, het meest voorzien in de lokale vraag en maximaal bijdragen aan het vergroten van de leefbaarheid in het dorp.

A1 Havenkantoor: is gemeentelijk vastgoed. Lokaal speelt de wens om het gebouw te moderniseren, bijvoorbeeld met nieuw sanitair om zo meer bezoekers te trekken.

A2 Dorpskamer: is gevestigd bij de gereformeerde kerk. Die betaalt nu nog de energierekening. Er is een Rijksregeling over een tegemoetkoming voor dorpshuizen, als gemeente hebben we die nu niet. Verder is het aan de kerk en de gebruikers van de dorpskamer om samen afspraken te maken over wie de rekeningen betaalt en over mogelijke verduurzaming.

A3 Basisschool Master Frankeskoalle: is een samenwerkingsschool, hier zijn op dit moment geen ontwikkelingen. Het veldje bij de school is van een stichting waarin iedereen een stukje grond kon kopen. Het grote aantal eigenaren maakt herontwikkeling van dat veldje lastig. Het zorgt nu voor een open plek in het dorp waar kinderen kunnen spelen. Voorlopig doen we hier niets.

EARNEWÂLD ONTWIKKELINGSRICHTING GEMEENTE

Wonen: ruimte voor alle bevolkingsgroepen
Veel woningen in Earnewald worden niet permanent bewoond, die daar wel voor zijn bestemd. Ze worden vaak gebruikt als vakantiewoningen. Dat beïnvloedt de leefbaarheid. Dorpsbelangen vraagt ons om daar meer op te handhaven, daarvoor is beter inzicht nodig in de schaal en maat van het probleem. Dat onderzoek kunnen we gaan opstarten.

Ook van belang is in welk segment nieuwe woningen worden aangeboden: voor verkoop of (tijdelijke) huur? Met het oog op de leefbaarheid in het dorp sturen we op vooral aanbod van koopwoningen. We gaan met WoonFriesland in gesprek om de mogelijkheden te verkennen voor het toevoegen van sociale huurwoningen, ook voor jongeren en senioren, zodat alle leeftijds- en inkomensgroepen een plek kunnen vinden in Earnewâld.

Accommodaties: ontmoetingsfunctie in stand
Earnewâld ligt aan de rand van de gemeente. Het is daarom belangrijk dat in het dorp zelf genoeg voorzieningen blijven bestaan. Op dit moment zijn daar ook geen twijfels over, maar lokaal wordt wel de teruggang gevoeld in het aanbod van horeca, de vaartijden van de veerpont en de binding met het dorp. Dat gaat breder dan accommodaties. Juist in een dorp als Earnewâld haken woningaanbod, het aanbod van toeristische woningen, horeca, natuurbehoud en voorzieningen sterk op elkaar in. Een breed gesprek met ondernemers is nodig om alle plannen in Earnewâld helder te krijgen en toekomstbestendig te maken.

Andere ontwikkelrichtingen
De rol van het toerisme is groot in Earnewâld, het dorp zou graag zien dat deze functie – waar nodig samen met de gemeente – goed gefaciliteerd wordt. Zo voer de pont vroeger tot 23:00 uur, inmiddels nog maar tot 18 uur. Dat zorgt ervoor dat veel bezoekers van het vakantiepark 's avonds niet meer uit eten kunnen in Earnewâld. Mede daardoor is het horeca-aanbod teruggelopen afgelopen jaren. Over het algemeen worden de afspraken over openingstijden en geluidsoverlast nu onvoldoende nageleefd.

Ook de straatinrichting, variërend van zwart asfalt tot klinkers, en parkeerproblemen zijn een belangrijk onderwerp voor dorpsbelangen. Zij zouden graag zien dat er samen met de gemeente onderzocht gaat worden:

1. Hoe de verschillende straatbeelden meer één geheel kunnen vormen
2. Hoe de snelheid uit de Wiidswei gehaald kan worden (er wordt nu vaak te hard gereden)
3. Of er meer parkeerplaatsen buiten het dorp kunnen worden gerealiseerd.

Dat zijn vraagstukken voor verschillende gemeentelijke afdelingen, we geven deze wensen aan hen door.

PROJECTNAAM
Dorpsplannen Tytsjerksteradiel

OPDRACHTGEVER
Gemeente Tytsjerksteradiel

PROJECTTEAM
Hilda Hoekstra
Thomas van Zeewijk Vink
Veerle Brokke
Lieke Mijnheer

STATUS
Definitief

DATUM
6 juli 2023

KAW
Groningen Kattenhage 1 9712 JE GRONINGEN l Postbus 1527 9701 BM GRONINGEN
Rotterdam Pelgrimsstraat 1 3029 BH ROTTERDAM
Eindhoven Rechtestraat 59c 5611 GN EINDHOVEN

www.kaw.nl l +31 88 529 0000 l info@kaw.nl